

ANUL XIII-XIV

No. 12 Decembrie 1932
No. 1 IANUARIE 1933

Revista

VĂNĂTORILOR

**ORGAN OFICIAL AL UNIUNEI GENERALE
A VĂNĂTORILOR DIN ROMÂNIA**

Recunoscută Persoană Morală
prin Legea din 1 Maiu 1932.

UNIUNEA GENERALĂ A VÂNĂTORILOR DIN ROMÂNIA

RECUNOSCUTĂ PERSOANĂ MORALĂ PRIN LEGEA DIN 1 MAIU 1923
SUB INALTA PROTECȚIE A M. S. REGELUI

Sediul: Str. GENERAL CHR. TELL No. 9 bis — BUCUREȘTI

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE

Inalți Președinți de Onoare:

M. S. REGELE GEORGE AL CRECIEI ȘI A. S. R. PRINCIPELE NICOLAE

Președinți de Onoare:

N. RACOTA, GH. NEDICI și A. MOCSONYI

Președinte:

Dr. I. COSTINESCU

Vice-Președinți:

GH. SCHINA și ALEX VASILCO

Secretar General:

Colonel DIMITRESCU ALEXANDRU

Membrii-Consilieri:

BĂLANESCU T., General BALIF E., Dr. BEJAN I., Dr. BOTEZAT EUG., BRĂTIANU DINU, Căpitan CĂLUGĂRU EUGEN, COMĂRZAN SIMION, CRĂCIUNESCU CORNEL, CRAIOVEANU EUGEN, DRĂCEA M., C. P. GEORGESCU, PETRE IOAN, Dr. JUVARA ERNEST, HORIA LAZĂR, LINȚIA DIONISI, General MANU G. G., Dr. MEȚIANU N., Dr. PHILIPOVICZ., PLAGINO G., POP I., POPESCU I., Maior C. ROSETI BĂLANESCU, G-ral SAMSONOVICI, SĂULESCU N., Maior SCHNEIDER SNYDER R., Dr. L. SCUPIEVSKI, ȘTEFAN V. V., SUȚU ALEX. Cluj, G. TELEAGĂ, TIPEI S., Dr. G. UDRISCHI, WITTING E.

Censori:

CAȚAFANI V., ȘTEFANESCU G., GOLESCU G. A., PĂNOIU ILIE, NEDELICU G.

Comitetul de lectură:

Dr. G. NEDICI, Dr. R. I. CĂLINESCU, E. CRAIOVEANU, Dr. G. SCHINA, Cpt. CĂLUGĂRU E.

CONTRIBUȚII:

Membrii plătesc o cotizație anuală de Lei 300, în care este cuprins și abonamentul obligator la

„REVISTA VÂNĂTORILOR“

Societățile: plătesc o taxă fixă de afiliere de lei 10 de fiecare membru până la 100, iar dela 100 înainte numai Lei 5. Ele plătesc un abonament obligatoriu la „REVISTA VÂNĂTORILOR“ de 400 Lei anual și o cotizație anuală de 20 de Lei de fiecare membru.

Abonamentul la „REVISTA VÂNĂTORILOR“ este obligatoriu pentru toți membrii „UNIUNEI“

Scopurile U. G. V. R. cuprinzând interesele tuturor vânătorilor din întreaga țară, toate Societățile de Vânătoare se pot grupa în jurul ei.

Statutele U. G. V. R. se trimit la cerere contra 20 Lei în mărci poștale

Corespondența fără mărci pentru răspuns și cererile pentru interveniri la autorități, neîntovărășite de timbrele legale, rămân fără răspuns.

Orele de primire la Uniune: În toate zilele de lucru dela 9—1 și 4—6

Sediul: STR. GENERAL CHR. TELL No. 9 bis — BUCUREȘTI III

— TELEFON 2-51-58 —

Toți vânătorii . . .

Întrebuințează
azi cartușele
încărcate :

Marca „3 STELE” (fără fum)

Marca „2 STELE” (fără fum)

Marca „1 STEA” (pulbere neagră specială)

Marca „VULPE” (pulbere neagră specială)

**GRUPAJ STRÂNS, PUTERE DE PĂTRUNDERE,
REGULARITATE,** iată calitățile acestor cartușe!

**SE GĂSESC DE VÂNZARE ÎN TOATE MAGAZINELE
MAI IMPORTANTE DIN ȚARĂ.**

ȘI LA UNIUNEA GENERALĂ A VÂNĂTORILOR

**Dacă întâmplător nu se găsesc, cereți URGENT oferta la:
FABRICA ROMÂNĂ DE CARTUȘE DE VANATOARE S. A.**

București, Șoseaua Ștefan cel Mare, No. 45.

Se poate livra și cu
armare separată a
oțelilor
țevei de
glonț.

Cel mai bun și mai efin
DRILLING fără cocoașe
al tipurilor noastre.

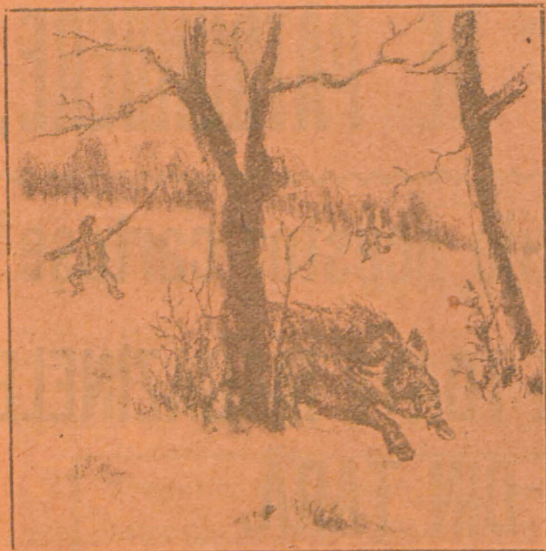
Noul nostru Drilling fără cocoașe

„MARS“

C. A. FUNK & Co., Fabrică de arme, SUHL - Germania

VINDEM depozitul nostru de modele dela Uniune la prețul de cost. Printre ele se găsesc: Arme mixte sistem Bock, cu 2 țevi lisse, Drillinguri, arme cu 2 țevi lise, expresuri (două țevi de Glonț), Cu și fără ejector automat, carabine de vânătoare cu repetiție, cu și fără lunete.

Execuțiuni speciale, modificări reparațiuni, urgente și efine. Oferte de prețuri la cerere.

Societățile de vânătoare pot adresa comenzile prin Uniunea G-lă a Vânătorilor, trimițând anticipat costul exemplarelor.

Din cauza taxelor de expediție, ridicate, nu se efectuează comenzi mai mici decât zece bucăți.

NOU!

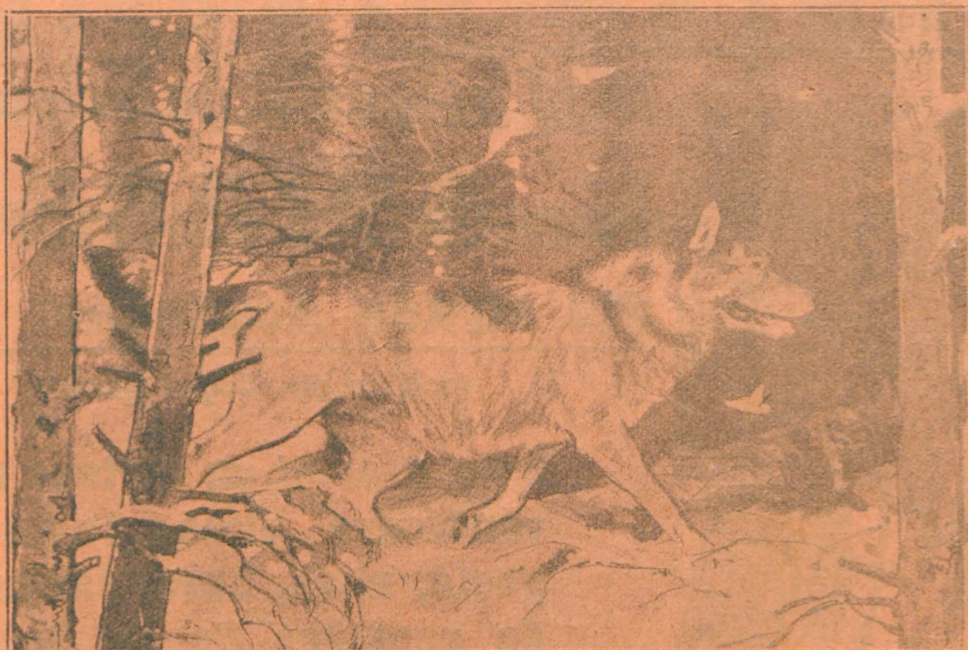
PENTRU VÂNĂTORII

DIN ROMÂNIA

**Primul calendar
vânătoresc
ilustrat**

Pentru biou și perete

LEI 40

***La vânătoare de LUPURI și VULPI,
dar chiar la EPURI, cu
blana de iarnă, se cere***

un cartuș puternic

**Cartușele noastre nu pot fi apropiate, necum
egalate, în ceea ce privește puterea de pătrun-
dere și bătaia (gruparea) strânsă a alicelor!**

**Cereți pretutindeni și insistați, în intere-
sul Dvs., să vi-se vândă numai mărcile:**

„3 stele” - „2 stele” - „1 stea” - „vulpe”

(fără fum)

(cu pulbere neagră)

Fabrica Română de cartușe de vânătoare S. A.

Șos. Ștefan cel Mare, 45

DEPOZIT CENTRAL: str. Academiei 9, colț cu Edgar Quinet

VIZITAȚI

Noul magazin de armurărie

N. SPIRESCU

din strada Academiei No. 9

(colț cu str. Edgar Quinet)

bine asortat cu cartușe de vânătoare pline, tuburi goale, alice, bure, cartușe de revolver de tot felul, accesorii pentru vânători, curelărie fină, cartușiere, genți, scaune de vânătoare, pahare și tacâmuri pentru vânători, bricege cu extractor, aparate de aruncat talere, tocuri de arme, fluere, țignale, goarne de vânătoare și sute de alte articole interesante, de bună calitate și eftine.

Arme de vânătoare începând dela Lei 800

Domnii din provincie aflători în Capitală spre a face cumpărături, să facă o încercare la noul magazin

Singurul depozitar al renumitelor cartușe de vânătoare produse de

FABRICA ROMÂNĂ DE CARTUȘE DE VÂNĂTOARE

DIN BUCUREȘTI

REVISTA VÂNĂTORILOR

ORGAN OFICIAL AL UNIUNEI GENERALE A VÂNĂTORILOR DIN ROMANIA

SEDIUL UNIUNEI: STR. GEN. TELL 9 bis. — TELEFON AUTOMAT 2-51-58

Către cetitori

Pentru anul ce vine, Revista transmite cetitorilor ei urări de bine și deosebită mulțumire vânătorească.

I-și dorește sie-și de a deveni tărâmul comun al întregii vânătorimi a țării, pe care să se facă apropierea minților și a simțimentelor tuturor, spre îndrumarea mediului către mai mult idealism, așa cum se cuvine „VÂNĂTORULUI“.

LA MULȚI ANI!

Critică și fapte

de DR. GHEORGHE NEDICI

În țările străine, mai cu seamă în acele cu o cultură cynegetică și cu un trecut literar de sute de ani, cum este de exemplu Germania, Austria, etc., legea noastră pentru protecția vânatului și reglementarea vânătoarei trece drept lege model și e recunoscută ca cea mai bună.

Dovada că țările cari au legiferat în această materie dela război încoace, au preluat mai mult sau mai puțin din legea noastră, ba unele au copiat-o integral, adaptând bine înțeles dispozițiunile împrumutate dela noi împrejurărilor speciale din țările respective.

Mai mult încă, după ce în străinătate s'a cunoscut că autorul legii române sunt eu, în scopul întocmirii unei legi internaționale pentru protecția vânatului, am fost chemat în diferite țări, nu numai din partea cercurilor vânătorești, dar chiar de cercurile juridice pentru a le fi cu sfatul în această direcție.

La noi în țară, de o vreme încoace se ivesc glasuri potrivnice legii, așa cum a manifestat mai recent prin revista noastră, d. inginer Emil Witting.

Este fără îndoială că la noi critica se face cu o ușurință extraordinară, fără ca acel ce se erijază în critic să cunoască fondul chestiunii, pe care brodează acea critică. Dau ca pildă cazul, când într'o ședință, chiar la Uniunea noastră, cineva se ridica vehement contra faptului că din lege ar lipsi unele dispozițiuni de fond, ceace era fals și a trebuit să o recunoască însuși criticul, când i s'au cetit articolele, cari se raportau clar tocmai la aceste dispozi-

țiuni, trebuind să convină că a criticat legea fără măcar să o fi cetit.

Pentru a critica o lege, urmează să fim în măsură să o și facem. Pentru a face o lege nu este suficient să cunoști legiuiri străine și împrejurările strâmte locale în care trăești, ci trebuie ca în afară de oarecari cunoștințe juridice să cunoști fundamental, mentalitatea întregii populații, condițiunile culturale, sociale și economice a fiecărei părți din țară, să cunoști concepția și moravurile populației și să fii profund cunoscător a specialității asupra căreia legiferezi.

O lege nu-și va avea efectele salutare, dacă este impusă în discordanță cu moravurile, ci este bine să reiasă ca o codificare a însuși cerințelor mediului.

Multe legi, cari în țara lor de origină au fost excelente, au dat la noi greș, tocmai pentru că s'a neglijat cele spuse mai sus.

Să cercetăm dacă în adevăr legea noastră pentru protecția vânatului și reglementarea vânătoarei, cu drept este atât de criticabilă.

În primul rând afirm că legea noastră e bună, chiar foarte bună și dacă are un defect, este acela că dispozițiunile ei sunt premature culturai generale a vânătorilor noștri.

S'ar părea că unele articole ar fi putut să fie redactate în alt chip, dar această redactare a fost intenționată, căci ascunde sâmburele unor dispozițiuni indispensabile pentru ocrotirea vânatului, cari evident

n'ar fi trecut altfel prin parlament. Aceste dispozițiuni ar fi trebuit dezvoltate ulterior prin Regulamentul de aplicare a legii, căruia nu i s'ar fi putut imputa că este în contradicție cu legea și în consecință inaplicabil. Din nenorocire acest regulament n'a luat ființă, eu fiind ocupat peste măsură cu alte sarcini culturale vânătorești (cărți, cursuri, școala de brigadieri, catedra, muzeu, ect.), am lăsat în sarcina Direcției vânătorești redactarea regulamentului, dându-i totodată indicațiile necesare, cece totuși a dus la lipsa lui până astăzi.

Legea are unele lacune, cari în parte sunt intenționate, în parte au fost inevitabile, iar parte de atribuit necunoașterii chestiunii de către parlamentul care a adus modificări în unele dispozițiuni.

Și acuma mă simt dator să fac cunoscut vânătorimei de ce nu s'a putut face atunci o lege absolut perfectă și fără lacune, care să fi putut fi acceptată de țara cea mai înaintată în materie cynegetică și de ce nu s'ar putea face aceasta nici acum.

Știut este că țara românească este constituită din provincii desfăcute dela trei state și din vechea Românie.

Pe vremea întocmirii noului proiect de lege pentru protecția vânatului, adică în 1921, erau — și sunt în mare parte și astăzi — în vigoare legile statelor de proveniență a provinciilor, astfel că am avut a face cu 4 legiuiri: română, ungară, austriacă și rusească și a trebuit să concep o lege nouă, care în întocmirea ei să nu fie în contradicție cu aceste diferite legiuiri, lucru nu tocmai ușor de îndeplinit. Pe lângă aceasta trebuia ca noua lege să fie adaptată la împrejurările culturale, economice și sociale ale părților de țară constitutive. Mai mult, legea trebuia să țină seama de condițiunile climaterice ale diverselor părți, cece era deosebit de greu, căci de pildă climatul Transilvaniei este deosebit de acel al României vechi și deci vânatul respectiv necesitând deosebite epoci de protejare. În fine, ni se impuneau considerente diverse prin prevederile Constituției, de oarece nici o lege nu poate avea conținut în desarmenie cu aceasta. Mai mult încă, mi s'a impus de către d. Cudalbu, fost pe acele vremuri Ministru de

Domenii, chiar pentru ca legea să poată trece prin parlament, ca ea să nu conțină mai mult de 100 articole, iar din motive bugetare, mi s'a cerut, ca economia și organizația administrației preconizată de lege să nu impună absolut nici o cheltuială. În astfel de împrejurări și pentru ca legea să fie potrivită atât vânătorului neinstruit, lipsit de orice cunoștințe, cât și posesorului celei mai desăvârșite culturi cynegetice, precum și în scopul de a pune temelia unei culturi vânătorești cu posibilități de dezvoltare, am căutat să introduc în lege principiile de temelie ale unei ocrotiri sănătoase a vânatului, bazată pe legile naturii, a exercitărei vânătorești în mod rațional, a unei administrații economice în măsură de a urmări o adevărată politică vânătorească; toate acestea în cadrele imperativului democratic al timpului, cu atât mai mult, cu cât se susținea cu tărie că vânătoreea ar fi un apanagiu exclusiv aristocratic.

În urma acestor deslușiri date, îmi pun întrebarea dacă este oportun azi de a proceda la modificarea legii.

Părerea mea este hotărât că *nu*.

Pentru ca o modificare să nu fie prematură și pentru ca însuși autoritatea unei legi să nu cadă în desuetudine, trebuie ca ea să-și dea în prealabil roadele și numai când rămâne îndărăt cu dezvoltarea mediului în materie, numai atunci se cere a face pasul mai departe.

Or cultura și educația vânătorească este încă în față, însă cu deosebire fiindcă autoritățile respective sunt ele înșile lipsite de cunoștințele indispensabile unei conduceri cynegetice eficace, legea nu a putut să-și dea roadele potrivite cu timpul și cu mediul dela noi.

De altfel, constat că propunerile făcute, în cea mai mare parte, nici nu sunt potrivite, de oarece sunt privite prin prisma unor interese locale, că nu sunt cătuși de puțin în spiritul legii, ci apar ca un cui străin, cea ce arată că propunătorii nu cunosc intenția legiuitorului.

Conchid că rațional este să așteptăm ca cultura vânătorească să se desvolte până la nivelul legii, fiind de acord ca în acel moment să pășim la întregirea ei.

Amenajamente de vânătoare

(Regulamente de Cultură și Exploatare)

de inginer EMIL CĂMPEANU

Or ce întreprindere, or ce gospodărie sau alt gen de activitate productivă, are nevoie de un plan sau program de lucru în baza căruia să-și desfășoare activitatea, fără care un rezultat satisfăcător nu se poate imagina.

A porni la exploatarea unei întreprinderi industriale, la conducerea unei gospodării agricole sau forestiere, fără un program sau plan bine studiat și întocmit în conformitate cu toate prevederile utile ale științei și practicei ce se referă la această ramură de activitate omenească, — înseamnă a compromite

dițiuni polițienești sau care se referă mai mult la stăvilirea exploatărei, decât la propulsarea culturii vânatului, pentru că normele de cultură diferă dela un teren la altul și depind de circumstanțe naturale specifice locului, pe care o lege nu le poate prevedea sau reglementa pentru fiecare caz aparte.

Azi când mijloacele deucidere moderne se perfecționează din zi în zi, când sporirea numărului vânătorilor într'o țară democratică nu se poate stăvili, capriciile naturii sunt constante și deci vânatul este progresiv supus diminuării numerice și în lipsa lati-

dela început rezultatul, or care ar fi scopul și cine ar fi executantul.

Un cultivator sau exploatare al unui bun particular, poate face or ce încercări, experiențe sau acțiuni riscante în ceea ce privește exploatarea proprietății sale, — îndată ce însă natura productivității aceluși bun interesează gospodăria unei țări întregi, întreprinderea, cultura sau exploatarea trebuie supusă unui regim special, care să asigure nu numai cel mai mare randament, ci și continuitatea productivității.

În materie de vânătoare, aceste considerațiuni trebuie respectate mai sever poate decât în orice ramură de activitate cu interes comun, deoarece exercitarea vânătoarei se face în majoritatea cazurilor pe terenuri comune și vânătoarea trebuie să urmărească nu numai beneficiul vremelnic al arendașului, ci și păstrarea continuității produselor, în speță a vânatului, care trebuie considerat ca un bun comun cu caracter permanent.

Legea singură, oricât de ideală și completă ar fi, nu poate cuprinde decât principii și reguli generale, nu obligă pe vânător decât să respecte anumite con-

dițiunile, centre de cultură și regenerare beneficătoare, speciile fiind supuse degenerării, — noua lege va trebui să prevadă în primul rând asigurarea culturii și a selecționării și numai în al doilea rând posibilitățile și modul exploatărei.

Fără un plan de amenajament, cultură și exploatare, specific fiecărui teritoriu de vânătoare, indiferent de orice conduită cavalierească ar impune orice statute pentru membrii celei mai selecte societăți de vânătoare, — cu greu se va putea asigura atât exploatarea rațională, dar mai ales regenerarea ideală sau cel puțin ocrotirea oportună a vânatului.

În loc de vagi obligațiuni statutare, arendașul sau membrul unei societăți de vânătoare, trebuie să fie constrâns să respecte toate prevederile de utilitate primordială prosperării vânatului unui teren, prevederi a căror totalitate stabilită de către organe competente și desinteresate, trebuie să formeze garanția succesului, sub forma unui amenajament de vânătoare obligatoriu.

Statutele societăților, oricât de complexe ar fi, sunt și s'au dovedit insuficiente, pentru că sunt în-

tocmite pentru o societate și nu pentru un teritoriu, cu care de multe ori nu au nimic comun în ce privește creșterea și cultura, ci numai în ce privește disciplina și posibilitatea recoltării.

Mai ales la micile teritorii comunale, lăsate azi la discreția vânătorilor odată ce acestia au îndeplinit formele polițienești și li s'au aprobat niște statute tipice, nimic nu mai obligă în mod util pe arendaș să acționeze în favorul culturii vânatului, a cărei regenerare și creștere depinde de o sumedenie de considerațiuni locale, a căror împlinire lipsește nu numai ca teorie, ci mai ales ca practică din programul celor mai multe corporațiuni vânătoarești. Consecințele fuzionește ale acestui neajuns se pot ceti apoi prin cotidiene sub forma unor decizii care opresc anumite perioade vânătorilor pe teritorii mai mult sau mai puțin întinse, unde lipsa de prevedere, lăcomia umană și capriciile naturii au făcut ravagii, pe care opreliștea cu greu le va putea remedia. Iată de ce îndrăsnesc a susține ca în viitoarea lege trebuie neapărat să se prevadă obligativitatea întocmirii și respectării unui amenajament de vânătoare, pentru fiecare teritoriu sau complex de cultură și exploatare cinegetică.

Fără pretenții de a propune ceva definitiv și fără a intra în detalii, cred că aceste amenajamente ar trebui să cuprindă:

- 1) Planul detaliat al terenului ; 2) Descrierea terenului din punct de vedere geografic, orografic, hidrografic, climă, floră, faună ; 3) Speciile de vânat menite a-l popula ; 4) Starea actuală a vânatului, numărul aproximativ din fiecare specie ; 5) Starea normală (sau ideală), speciile și numărul ce ar trebui să existe, date fiind condițiunile dela punctul 2 ; 6) Parcelarea terenului în vederea culturii și a exploatarei ; 7) Măsuri imediate de cultură sau regenerare. Instalațiuni necesare ; 8) Plan general de cultură și exploatare. Reglementarea ținerii vânătorilor și a proporției exploatabile ; 9) Măsuri generale și speciale pentru cazuri de boli, intemperii anormale sau alte calamități ; 10) Statistica vânatului crescut, importat și recoltat anual, atât pentru vânatul util cât și răpitor ; 11) Evidența constatărilor și propunerilor necesare revizuirii eventuale a modificării amenajamentului la sfârșitul perioadei de arendare ; 12) Evidența inspecțiilor făcute și a măsurilor luate de către organele de control ale Statului ; 13) Balanțe anuale de gestiune.

Amenajamentul ar urma să fie întocmit de către amenajști autorizați și aprobat de către Consiliul Permanent al Vânătoarei, decretat apoi obligatoriu înainte de arendarea terenului, urmând astfel ca terenurile Persoanelor Morale, Comunale și mai ales cele ale Statului să nu se poată arenda decât în baza unui amenajament aprobat.

În acest caz se poate aplica fără risc concurența licitației publice obligatorii pentru fiecare din aceste terenuri, înlăturându-se favoritismul și inconveniențele de azi, asigurându-se maximum de beneficiu material și maximum de randament vânătoareesc.

Arendașii ar depune o garanție suficientă pentru respectarea prevederilor amenajamentului, din care, în caz de neconformare, organele competente ar executa pe contul arendașului lucrările și obligațiunile prevăzute.

Știu, că pentru cei sceptici, realizarea acestor propuneri va părea imposibilă din foarte multe puncte de vedere, totuși susțin cu convingere că obligația înființării amenajamentelor de vânătoare este urgent și imperios necesară, oricât de multe argumente s'ar aduce contra, — mai cu seamă pentru asigurarea faunei pădurilor Statului, care azi sunt sau prada lipsei de interes necesar, sau în foarte multe cazuri sunt obiect de speculă în detrimentul economic al proprietarului și acel de cultură al vânatului.

Azi când Statul, din punct de vedere vânătoareesc, are obligația supremă de a înlocui latifundiarii dispăruți odată cu domeniile care au format adevărate centre de cultură și prosperare a vânatului, nu este permis sub nici un motiv și în numele nici unui obiceiu pământean, ca pădurile Statului să fie date ca de pomană, fără nici o obligativitate reglementară, ci numai în baza unor iluzorii condițiuni speciale de trei patru rânduri, grație cărora vânatul nu câștigă nimic, Statul pierde mult, iar fericiții arendași sau subarendași realizează beneficii considerabile pe un timp de criză, de care nu s'a mai pomenit nici în analele vânatului, nici în acelea ale visteriei Statului.

În cazul amenajării vânătoarești a pădurilor Statului, cade dela sine principalul argument ce s'ar putea opune propunerilor noastre, dică lipsa de fonduri și organe competente, — căci Inginerii Silvici ai Statului, singurii breslași cu studii serioase în materie, având contact permanent cu pădurea și vânatul, precum și practica necesară sunt deplin competenți a executa aceste lucrări din oficiu și fără angajare de cheltueli speciale.

Am ținut de a mea datorie să contribui prin rândurile de mai sus la marea operă a ridicării vânatului și vânătoarei în România la nivelul, pe care trebuie să-l ajungă și de care cred că este încă departe. Am expus teza fără pretenția de a fi inventat un lucru nou sau de a susține rigid cuvinte sau propoziții, ci numai ideia. Tocmai de aceasta mă adresez adevăraților iubitori de natură și vânătoare, rugându-i să binevoiască a studia chestiunea, a critica sau complecta modestele mele propuneri, pe care le-am considerat de a reală utilitate.

Statu Quo ?

de SINEIRA

Din vremuri preistorice vânatul are faima unui aliment din cele mai alese, pe când creșterea și întreținerea lui prezintă cele mai reduse cheltuieli. În adevăr el nu implică instalațiuni de adăpostire costisitoare, iar hrana și-o agonisește în deobște din produse impropriei altei întrebuințări. Dacă se nutrește din sămănăturile de toamnă, vânatul nu atacă rădăcina plantei, deci nu provoacă nici o pagubă, el mulțumindu-se a paște frunzele plantei, care în orice caz nu iau parte la dezvoltarea acesteia în primăvară. Și dacă în timpul verei consumă și din partea comestibilă a plantelor, consumul acesta este cu prisosință răsplătit prin diversele produse, de cari economia generală beneficiază dela vânat.

Din aceste considerente vânatul se impune a fi privit ca un important factor economic, nu de neglijat, așa cum s'a făcut până acum, ci de chibzuit, ca prin toate mijloacele de protecție și înmulțire să se asigure dezvoltarea acestui produs al țării.

Din toate datele statistice verbale culese de ici colo — căci o statistică oficială, chiar rudimentară, nu există — reiese că pe zi ce trece, vânatul atât de bogat altă dată, se împuținează progresiv, iar după aprecierile unora mai pesimiști, este amenințat de dispariție.

Autorii legii de protecție pretind, că ea este ultima expresie a perfecțiunii în materie. Organele, chemate a o aplica, pretind pe de altă parte, că ele prezintă sumum de competență și de vigilență în ale vânătoarei. Totuși nici unii nici alții nu pot nega evidența dispariției progresive a vânatului, deci că pretențiile superlative respective în legiferare și administrare sunt falimentare în realitate.

Cauzele acestei situații falimentare a gospodăriei vânătoarești, sub regimul și modul de aplicare a actualei legi, sunt multiple; unele de fond altele de detaliu, a căror discuție în ansamblul lor ar necesita spațiu mai vast de cât cuprinsul unui articol, limitat și el la perspectiva pacienței cetitorului. Voi releva una din cauzele fundamentale, care dacă va subzista în forma actuală a legii sau în alta reformată, va anihila orice altă măsură preconizată pentru protecția vânatului.

Cauza primordială și cu efect pustiitor al vânatului este proporția mult prea redusă în spațiu și timp pe care o prevede legea și uzul administrativ la arendarea dreptului de vânătoare.

Sub regimul actual dreptul de vânătoare se arendează pe întinderi, cari variază între 300 și 1000 hectare, rar mai mult, potrivit apartenenței proprietarilor, statului, a comunelor, a acelor de mână moartă, sau a terenurilor mai mici de 100 hectare comasate. Aceasta în ceea ce privește factorul spațiu (întinderea terenului). Acest factor, raportat numai la proprietatea fonciară a terenului, este o negațiune în politica vânătoarească, căci această politică nu înseamnă exclusiv a împușca, ci cu deosebire a conserva cel puțin bunul vânătoresc, dacă nu de a-l face să progreseze. Or e la priceperea cea mai simplistă, că arendașul unui teren atât de mic, va înclina să împuște tot ce găsește pe el, altcum a doua zi vânatul trecând la vecin, îl va ucide acesta. Nu se poate pretinde unui om (de cât doar unui naiv categoric) să fie atât de

altruist, încât să renunțe la profitul și plăcerea ce o are în posesiune, spre folosința vecinului.

De aici decurge emulația firească și nelimitată de a ucide tot ce iese în cale, fără nici un considerent de economisire.

Intru cât privește înclinarea arendașului unui asemenea teren de a prăsi vânat, ar fi să-i atribuim calitate apostolice ori deformațiuni mintale.

Concluzia logică, ce se desprinde luminos, este aceea, că mica proprietate vânătoarească conduce la exploatare barbară a vânatului, în acelaș timp cu excluderea protejării și prăsierei lui raționale.

Dacă trecem la factorul timp, constatăm că contractele de arendare a terenurilor de vânătoare sunt încheiate pe termen de 5 ani, sau mai puțin, rare ori pe mai mult. Presupunem prin absurd că terenul arendat este azi bogat în vânat.

Care va fi interesul vremelniceului posesor al vânatului?

Vădit acela de a scoate maximum de satisfacții posibile din posesiunea acestui drept vremelnic cece înseamnă de a împușca tot vânatul, înainte de expirarea contractului de arendare; căci dacă în termenul contractului îngrijește ca vânatul să se înmulțească, prețul de arendare pe o nouă perioadă se va urca simțitor, deci va trebui ori să plătească un tribut pentru economia făcută, ori recoltarea economiei lui va trece în folosința altui arendaș, care plătiind 1 leu mai mult arendă va veni la beneficiu deagata.

Presupunem însă, cum e cazul cel mai frecvent astăzi, că terenul este secătuit de vânat. Linia de conduită rațională a noului arendaș va fi să economisească vânatul și să-l ocrotească pentru ca apoi să aibă ce vâna. Or înmulțirea vânatului într'un teritoriu prin ocrotire și colonizare durează ani de zile și costă bani.

Cine se va găsi să facă acest gest ?

Când prin expirarea contractului ve trebui să cedeze fructele străduințelor și cheltuielilor sale unui altuia, sau va trebui să supraliciteze pentru a rămâne mai departe să-și continue opera pe o nouă perioadă.

Este vădit, că sistemul arendărilor pe termene scurte, împinge pe arendași tot la exploatarea sălbatecă a vânatului.

Iată explicația constatării, că pe când dănuia sistemul latifundiilor, stăpânite ani îndelungați, — în cele mai multe cazuri timp de mai multe generații — de aceeaș familie, vânatul mișuna, pe când azi sub regimul micii proprietăți și a arendărilor pe termen scurt, vânatul tinde spre dispariție.

Generația vânătorilor actuali, chiar cei de vârstă mijlocie, au avut sub ochi ambele tablouri și își pot da seama de diferența întunecată ce o înfățișează cel de azi și dacă vor binevoi să mediteze puțin, pentru aflarea tălmăcirii acestei întunecări, vor găsi la obârșie cei doi factori arătați mai sus.

Legea poate fi trâmbitată ca o perfecțiune, organele ei de punere în aplicare se pot autodeclara infailibile, rezultatul faptic le dă o cruntă desmintire și impune o primenire pe toată linia.

În materie de vânătoare nu se pot servi scuzele crizei mondiale, care s'a repercutat asupra țării pen-

tru a o duce la sapă de lemn, nici, cum se complac adevărații vinovați, de a arăta ca singuri răspunzători ai dezastrului pe câinele hoinar și braconierul nelegiuit.

În această materie nu a avut amestec nici finanța străină nici considerentele diplomatice, pentru a ne stingheri deplina noastră libertate de acțiune, deci vina se găsește în incapacitatea de concepție și în destrăbălarea administrației respective.

Remediul stă la îndemână pentru a reface raiul vânătorec, ce constituiau ținuturile românești; dar pentru aceasta trebuie făcut abstracție de considerentele de persoane cu reputații usurpate și de beneficiarii oculți ai unui capitol național falimentar.

A pleda pentru menținerea unui statu quo este a depăși limita unui minim de pudoare, aruncând în obrazul întregii vânătorimi considerațiunea destinată unei mase stăpânită de naivitate exagerată.

Vânt de primejdie

Declarație de dragoste

CONVOACARE

Adunarea Generală ordinară a Uniunii generale a vânătorilor din România se convoacă pentru ziua de:

26 FEBRUARIE 1933 ORA 10

Intrunirea va avea loc în sala festivă a Palatului Societății „Progresul Silvic”, Bulevardul Take Ionescu Nr. 31.

ORDINEA DE ZI:

1. Darea de seamă anuală.
2. Bilanțul și descărcarea de gestiune a Consiliului de Administrație.
3. Proiectul de buget pe exercițiul 1933.
4. Ratificarea membrilor cooptați în locurile vacante din Consiliul de administrație și eventual alegerea de noi membri.
5. Modificarea statutului având ca bază de discuție proiectul publicat în Revista vânătorilor No. 8 și 9 din 1932.
6. Discuțiuni asupra modificărilor de adus legii vânătoarei.
7. Diverse.

Incărcături improvizate, focuri improvizate

de MAIOR SCHNEIDER-SNYDER ROLAND

Orice vânător își dorește o armă de întrebuințare universală. Arma, care satisface toate cerințele este drilingul, deci nimic mai natural decât să-și comande o atare armă.

În adevăr, drilingul este realmente o armă care face față oricăror împrejurări, de oarece oferă posibilitatea focului cu alice, cât și lovitura cu glonț, egală aceleia a oricărei arme ghintuite; deci întrunește într'o singură armă atât pușca, cât și carabina.

Industria armelor oferă astăzi drilinguri, a căror țevi lise concurează, în ceea ce privește efectul loviturii, cu armele speciale pentru tirul de porumbei și a căror țevă ghintuită nu se clasează câtuși de puțin în urma unui „express” în ceea ce privește tirul și eficacitatea lui.

Vânătorul însă ridică pretențiuni mai mari, el vrea să tragă din țeava lisă și cu glonț, de preferință cu glonț Brennecke. Ori, dacă atestul de tir îl asigură aproape la centimetru de eficacitatea și dispersiunea regulată a alicelor, pretinde ca și cu proiectilul Brennecke să tragă la 35, ba chiar la 50 metri exact în punctul vizat.

Bietul fabricant înoată în mii de griji, plănuiind cum să facă ca să nu piardă comanda, căci dacă el informează pe amatorul armei asupra imposibilităților ce cere în mod cinstit și sincer, clientul cu siguranță se va adresa unui concurent mai puțin scrupulos și atunci adio comandă, căci concurentul va fi declarat drept constructorul ideal și lui i se va da comanda.

Focul de alice deoparte și acel cu glonț tras din țevă lisă de alta, au traiectorii cu totul deosebite.

O țevă lisă, care e calculată pentru traiectorie ridicată, nu poate în nici un caz să lovească exact în punctul țintit, când se trage cu glonț. Vânătorul cau-

tă să îndrepteze lucrurile, dereticând la pușcă, și abia atunci mai mult strică decât drege: ori-ce schimbare adusă armei, influențează în rău calitatea tirului cu alice, fără ca să amelioreze tirul cu gloț. Țevile lise sunt și trebuie să rămână pentru tragerea cu alice și cu aceasta trebuie să ne mulțumim. Dacă întâmplarea fericită va face ca o armă să satisfacă și tirul cu glonț, atunci cu atât mai bine! A pretinde aceasta bietului fabricant, nu e faptă de om cuminte și cu simțul dreptății.

Da! o pușcă cu țevi lise, prevăzută cu vizor și muscă bine potrivite și puse la punct pentru tir cu glonț, este mai probabil să meargă bine, și s'ar putea ca bine ochit să producă efectul dorit și cu alice. Dar se pune întrebarea în ce să tragi cu Brennecke din țevile lise, în mistreți sau cerb? Acestora li se cuvine lovitura cu glonț din țeava ghintuită!

În căprioare și în cerb nu se trage cu proiectile din țevi lise, nici măcar ocazional, cu scuza că procurarea unei arme ghintuite, care nu găsește întrebuințare decât din când în când, n'ar fi rentabilă!

Astfel de calcule de rentabilitate nu sunt compatibile cu sensul în care înțelegem noi un vânător corect și competent.

Și acum să ne întoarcem cu considerentele la curata vânătoare!

În pădure, cu hățisuri și mărcini, la 5, 10, maximum 15 metri, cu drilingul în mână, servind în primul rând ca armă ghintuită, se poate trage la această distanță redusă și asupra unui vânat mare, cum ar fi ursul sau mistrețul, cu glonț Brennecke, cu șanse de tir exact, fără ca pentru aceasta să pretindem fabricantului ca să-și tocească nervii cu corespondențe Kilometrice.

Chiar cel mai hotărât partizan al drilingului nu va

putea contesta că la astfel de vânatoare, — mai ales vânatoarea cu bătaiași, — armele impuse prin uz și corectitudine sunt : expresul cu două țevi, drilingul cu două țevi ghintuite și una lisă, arma cu repetiție sau un paradox-driling calibru 12 cu 2 țevi ghintuite și una lisă-paradox ; deoarece această din urmă țevă permite și focul cu alice, care, tras chiar din paradox, este deplin suficient pentru a doborî un iepure sau o vulpe.

Este curent la noi în țară să se permită în vânatoarea cu bătaiași la urs, ca în ultima bătaie, oarecum ca un fel de consolatie, să se tragă și în vânat mic.

Revenind la lovitura din țeava lisă asupra vânatului mare, deci acea permisă în caz de pericol, aceasta nu e admisibilă decât la distanță de 5 până la maximum 10 metri. O atare lovitură cu poșuri are în cele mai multe cazuri aceiași eficacitate ca un glonț Brennecke. O încărcătură de poșuri trebuie să fie astfel făcută, încât să umple total gura țevii, putând în același timp trece ușor prin ea, de exemplu : La calibru 12, s'ar întrebuința poșuri de 9 mm., deci o încărcătură de 3 poșuri la fund.

Literatura cynegetică cu drept cuvânt acopere de oprobriu focul cu poșuri, cred însă că nu voi leza sentimentele nici unui vânător corect, dacă admit întrebuințarea lui în caz de pericol și la distanță extrem de redusă.

Am examinat țevile lise ale drilingurilor fabricatelor superioare germane, prin încercări amănunțite și cât se poate de exacte și am constatat că la distanță de 20 metri cu cartușe „Rotweiler Weidmansiheilpatrone“, încărcate cu poșuri de 9 mm., au dat rezultate de 95—100%, într'un cerc de 25 ctm. ; iar la distanță de 12 metri focurile au dat rezultatul constant de 100% într'un cerc de 15 ctm.

La distanța de circa 12 metri am împușcat un mistreț capital, ochind la gât, mistrețul căzu în foc ca un iepure, care ar primi un astfel de foc la 20 metri.

Intr'o noapte am împușcat o scroafă mare la 12—15 metri în omoplatul drept, căzută în foc, am constatat în urmă lovitura de 100% : toate poșurile străbătuseră omoplatul și s'au găsit în parte, tocmai în stânga sub șorici.

Am procurat cercului meu de prieteni un mare număr de drilinguri cu țevile lise calibru 12, cari au tras într'un mod deosebit de eficace cu poșuri, fără ca aceasta să fi fost cerut la comanda armelor în mod expres.

Notez că fiecare țevă a fost controlată și examinată prin tragere a 10 focuri de fiecare țevă.

În urma dorinței unui vechiu prieten de vânatoare, am examinat și o armă lisă, scurtă (65 ctm.) calibru 12, asupra efectelor ei de tir cu poșuri, în scopul constatării dacă poate fi întrebuințată cu succes la vânatoare cu bătaiași în pădure.

În acest scop am întrebuințat poșuri de 6 mm. La 25 metri am obținut rezultatul de 90—95% într'un cerc de 30 ctm.

Prietenul, mare proprietar și vânător de elită, a împușcat ulterior mulți lupi, din care cei mai mulți au căzut în foc sau după câteva sărituri. Această

armă fusese comandată cu țevi scurte de 65 ctm., pentru vânatoarea de prepelițe și cu altă pereche de țevi de 72 ctm., pentru tir mai lung. Construcția armei reuși atât de bine încât țevile scurte trag și azi mai departe și mai bine decât țevile lungi, astfel că prietenul întrebuințează numai țevile scurte atât pentru prepelițe cât și la lupi sau cocoși de munte.

Cred că institutele de încercarea armelor posedă suficient material documentar pentru a putea confirma cele ce susțin în privința focurilor cu poșuri.

Se înțelege dela sine că nu am cătuși de puțin intenția de a pleda pentru lovitura cu poșuri, ci tratez chestiunea numai pentru a arăta admisibilitatea ei ca foc de salvare în caz de pericol și numai la distanțe de 5—10 maximum 15 metri, precum și că la distanță de 5—10 metri este admisibil la mistreț, susținând că are aceiași eficacitate ca și un glonț tras cu țeava lisă.

De altfel legea noastră de vânatoare, conform art. 32, nu permite pentru cerb, cerb damă, capră neagră și căprior decât focul din țeava ghintuită. Chiar și focul de grație este interzis de a fi tras cu alice și în această privință legea se aplică cu o rigoare adevărat prusacă.

Rezultă că însuși legea interzice focul cu glonț tras din țeava lisă. Presupunem că legea germană a prevăzut aceleași interdicții și atunci se pune întrebarea : este admisibil ca să se ceară bietului fabricant, ca condiție sine qua non, să procure armă cu țevi lise cari să tragă precis cu glonț la distanță de 35—50 metri, cu dispersiunea strânsă a snopului de alice. ?

Posesorul drilingului trebuie să recunoască că și întrebuințarea acestei arme universale trebuie reglementată, potrivit scopurilor pentru care e construită, adică să tragă cu glonț sau cu alice după cum se prezintă cazul. Nu-i mai puțin adevărat că S-tul Hubert îi oferă posibilități multiple : de a vâna urși, cerbi, mistreți, capre, etc., la care se cuvine numai țeava ghintuită, și că colecția lui de arme trebuie să cuprindă și alte arme, ca driling cu 2 țevi ghintuite una lisă, expresul cu 2 țevi și carabina cu repetiție.

Drilingul însă îi îngăduie că atunci când pleacă la vânatoare de vânat mare, pe lângă țeava ghintuită încărcată, are și puțința de a se consola de eventuala lipsă de noroc, cu împușcarea iepurașului sau vulpișoarei din ultima bătaie. Atunci dispar încărcăturile postişe și stafia focului cu poșuri.

Arma universală a vânătorului din țara noastră este și rămâne drilingul, fără a exclude drilingul cu 2 țevi ghintuite, pușca calibru 12, un expres solid, precum și carabina cu repetiție.

Fiecare vânător are obligația morală de a purta arma adecvată vânatului în perspectivă, evitând întrebuințarea de încărcături improvizate, fără a face socoteli meschine de rentabilitate, chiar și acolo unde i se oferă rar posibilitatea de a împușca, cum e cazul vânatului periculos, nobil sau capre negre.

Adevărata satisfacție și deplina plăcere nu rezidă numai în faptul că vânatul a căzut, ci cu deosebire atunci când este doborât așa cum se cuvine, adică din țeava ghintuită.

† Ernest C. Gheorghiu

de LOCOT. M. BĂRZANESCU

În villa sa dela Bușteni, unde se retrăsese de câțiva ani, s'a stins din viață în vara asta — fapt neștiut aproape de nimeni, — inginerul inspector silvic Ernest C. Gheorghiu, unul dintre pionii și premergătorii mișcării cinegetice românești.

Autor al primei legi românești de vânatoare, al diferitelor studii cinegetice, fost profesor de vânatoare la Școala Superioară Silvică dela Brănești și vechi colaborator al revistei noastre, E. C. Gheorghiu, pleacă din această lume, în care și-a închinat întreaga viață, pădurei și vânătorei.

*) „Născut la 1862, în Piatra Neamț, din părinți „nevoiași români. Absolvă cursul inferior la Piatra — cursul secundar și școala superioară de Agronomie la Cernăuți, obținând diploma cu distincție, — „clasificat primul, dela înființarea acestui Institut „agricol, din 32 promoții.

„Face Școala Superioară de Silvicultură din Bușteni, apoi concurând, obține bursa Statului, făcând școala superioară forestieră din Nancy (Franța) cu diplomă“.

Incepe vânătoreea încă din copilărie, primii pași

fiindu-i conduși de fratele său mai mare, pe moștile părinților săi dela Beresti și Focșesti, nu departe de Roman și vecine Mirceștilor. V. Alecsandri l-a cunoscut și apreciat încă de mic, iar mai târziu, ca ministru al Țării la Paris, îl ajută să-și obțină bursa statului, la Școala forestieră dela Nancy.

Intors în țară, își începe cariera fiind numit șef de ocol silvic la M-rea Cașin — regiunea celor mai fructuoase vânători pe care le-a făcut — trece apoi prin întreaga filieră a erarhiei silvice, până la gradul de inginer inspector.

Silvicultor apreciat și cu bogată cultură vânătorească, i se încredințează către anul 1890, alcătuirea proiectului primei legi de vânatoare, românească, lege care trece nemodificată de Cameră și Senat în 1891.

Din acest an, E. C. Gheorghiu se dedică intens, studiilor de silvicultură și vânatoare, muncind ani de zile, pentru a da la iveală lucrări capitale în ambele domenii, marcând astfel pași repezi înainte, silviculturii și cinegeticii românești, în acele timpuri, când ambele începeau să se organizeze.

*) „Școate la lumină mai multe lucrări, dintre care „unele premiate de M. S. Regele Carol I, — Dicțio-

*) Din autobiografia sa.

*) Din autobiografie,

„narul Silvic și al Vânătoarei, — lucrare enciclopedică în 4 limbi, dispărută în timpul războiului, dela „Soc. Progresul Silvic, căreia îi fusese dăruită de autor.

„— Un studiu asupra pădurilor Epitropiei Sft. „Spiridon din Iași.

„— Un studiu asupra plantației nisipurilor sburătoare ale Statului.

„— Vânătoarea în România, studiu enciclopedic asupra vânătoarei, premiat de Academia Română, în urma căruia a fost numit profesor pentru acest curs — pe care l-a predat onorific elevilor din Școala „superioară silvică dela Brănești; obține decorația „Bene-Merenti, iar la expoziția națională din 1906, „capătă cea mai înaltă distincție „Hors concurs“ pentru lucrările sale expuse (planuri de păduri, amenajamente, trofee, etc.), iar dela Stat „Coroana României“

Vânătoarea în România — lucrare astăzi epuizată — scrisă în colaborare cu fratele său, Dr. S. Gheorghiu dela Iași și apărută în anul 1904, este o întreagă enciclopedie vânătoarească, care și astăzi, după 28 de ani dela apariția ei, este încă un nesecat izvor pentru oricine dorește a-și însuși cunoștințele necesare, în orice ramură a vânătoarei.

Dela „Manualul Vânătorului“ al lui C. Cornescu (1874) și până azi, — Vânătoarea în România — rămâne cea mai completă lucrare românească, în domeniul vânătoarei.

Spre sfârșitul vieții sale, E. C. Gheorghiu, își revede și reface această lucrare, modificând în special partea referitoare armurării și balisticei de vânătoare, care din cauza evoluției tehnice moderne, numai corespundea exigențelor de azi.

Astfel — Vânătoarea în România — corectată și adăugită cu un apendice, care cuprinde descrierea amintirilor sale de vânătoare, a fost încredințată Societății Progresului Silvic al C. A. P. S. spre reeditare, însă moartea-i neașteptată i-a răpit satisfacția de a-și vedea rodul muncii sale, iar nouă vânătorilor, ne lasă un loc gol în raftul sărac al cărților noastre de vânătoare.

Corpului silvic, îi revine îndatorirea de a face ca această lucrare enciclopedică, să revadă lumina tiparului, având cel mai frumos prilej, de a proslăvi astfel, memoria fostului său dascăl.

Din 1904, colaborează cu multă competență și autoritate, la vechea revistă „Diana“ a lui I. Sagasta Bălănescu, — al cărui bun prieten era, — apoi în urmă la „Revista vânătorilor“ în care și-a publicat în anii 1926—1928, câteva din amintirile sale de vânătoare.

Mulți din cei ce l-au cetit își amintesc de stilul său curgător și sugestiv, făcându-te să retrăiești înfiorătoarele clipe de întâlnire cu vânatul mare, ori descriind primejdioase paze la urși, în toiul nopții, prin codrii pustii și nemărginiți.

Ca vânător, Ernest Gheorghiu a fost un trăgător dibaci și loial, iubind natura și vânatul și fugind de viața sgomotoasă a orașelor. Apreciat și iubit tovarăș de vânătoare, a făcut vânători la „fiare mari“ cum le numea el, în compania celor mai buni trăgători din timpul său: M. Pherychide, Dr. Istrati, Dinu Goleșcu, V. Morțun, Bragadiru, Crăsnaru, I. Sagasta Bălănescu, etc., în acele vremuri apuse, când codrii munților noștri, mișunau de lighioane ce umblau nesupărate, chiar și ziua mare.

În munții Tarcăului și ai Ghimeșului, pe valea Cașinului, la Tismana, apoi în Vâlcea la Lotru, Mălaia și Voineasa, a doborât cei mai mulți urși în viața lui, 13 la număr, dintre cari doi ucisî dintr'un dubleu.

Bărăganul și bălțile Dunării, i-au fost tot atât de prietene, ca și munții pe care i-a colindat aproape în întregime, pas cu pas.

Mare colecționar de arme, întrunise în panoplia sa, tot ce armurăria străină avea mai bun. Zece din aceste arme scumpe, le-a zidit la declararea războiului, într'unul din zidurile Spitalului Brâncovenesc, dar fiind divulgat de meșterul ce le zidise, i-au fost toate rechiziționate de nemți.

A fost un pasionat crescător de câini de rasă pură, pe care și-i dresa singur, vânând cu câte 2—3 odată, la prepelițe sau la potârniche, pe câmpiile Bărăganului.

Bătrânul Tom, ultimul care-i mai rămăsese din vechea generație, în tovarășia căruia își făcea „Moșneagul“ plimbarea sa zilnică, i-a fost tovarășul său credincios și nedespărțit până în clipa morții.

După războiu, a fost detașat ca inspector silvic la Aninoasa în jud. Muscel, pentru a organiza ca mai-tru, vânătorile Regale din acea regiune.

Regele Vânător, în semn de admirație și ca o recompensă, îi dăruiește o parte din mobilier, vesela de sufragerie și o splendidă colecție de trofee, din Castelul Regal de Vânătoare dela Râușor.

În 1926, se retrage ca pensionar la Bușteni, unde își clădește o casă în stil vânătoresc, al cărui cerdac îl împodobește cu trofeele regești dela Râușor. În această vilă, căreia i-a dat numele de „Diana“ ca ultim omagiu pasiunii ce l-a stăpânit toată viața, și-a trăit ultimii săi ani, scriindu-și amintirile sale de vânătoare.

Ultima vânătoare la care a luat parte a fost acum doi ani în pădurea Crovu, unde în ciuda vârstei sale înaintate și lipsit aproape complet de auz, ucide fără a scăpa vreunul, 6 iepuri din 14, cât s'a împușcat în total în acea zi.

În primăvara asta, simțindu-și sănătatea zdruncinată, a fost internat într'o clinică a Spitalului Brâncovenesc, dar boala agravându-i-se, se ruga mereu să fie dus înapoi.

— „Vreau să mor în casa dela Bușteni, în mijlocul munților maiestoși pe cari i-am colindat și i-am iubit atât în viață!“ ¹⁹³²

La 28 Iulie, își dă sufletul în mijlocul decorului dorit de el.

1862 - 1932 = 70 ani

Prin moartea lui Ernest C. Gheorghiu, codrii și plaiurile noastre, își perd cel mai bun prieten al lor, vânătorimea românească pe cel mai iscusit dascăl al ei, iar revista noastră, pe unul din vechii ei fruntași.

Noi generația de azi, în semn de pios omagiu și recunoscători muncii sale, jertfite pe altarul Zeiței Diana, depunem pe mormântul lui o ramură verde de brad, desprinsă din desiș de codru, din vârf de munte, de acolo unde, acest mare vânător, și-a lăsat o bună parte din sufletul lui.

Până când...?

de C. S. Ploești

În Bărăganul cel întins și fertil au căzut la vânătorearea regală din zilele trecute numai câțiva epuri.

Zadarnică a fost trudania celor cari au organizat această vânătoreare de a scoate din culcușurile pustii ceea ce se cuvenea să scoată. S'a cules tocmai cât s'a semănat.

De sigur, că s'a comentat mult acest lucru. Unii au găsit că s'a braconat, alții că s'a vânat peste măsură, dar toți au rămas nedumeriți despre cauza împuținării uimitoare a vânatului.

Nu mă îndoiesc că s'a și găsit soluțiunea, clasică soluțiune de a se opri vânătorearea epurilor pe un period de câțiva ani și nu va trece mult să aflăm despre o decizie ministerială în acest sens.

Odată măsura luată toată lumea rămâne convinsă, că în acest răstimp se va reface vânatul în Bărăgan și epurii se vor prăsi puzderie.

La urma urmei de ce să nu se creadă astfel, când avem legi incomparabil de bune, când avem inspectorate și un aparataj de control mai mult sau mai puțin organizat, cu menirea expresă de a face ca legea să se aplice?

Da, sunt de perfect acord cu acei cari presupun că se braconează și în nenumărate rânduri m'am convins că se braconează mult. Ce este însă și mai trist și nespuse de rușinos, este faptul că printre braconierii de speța cea mai ordinară sunt mulți dintre acei cari au în cel mai înalt grad datorita de a respecta legea și de a ocroti vânatul.

De altfel, de când s'au alcătuit societăți, cari sunt mai mult sau mai puțin conduse bine, braconajul cu arma de foc se face cu oarecare impediment. Nu este prea ușor ca cineva să se facă cu totul nevăzut la eșirea sa pe teren și mai cu seamă în timpul cât străbate câmpul. Distrugerea vânatului pe această cale se face pe suprafețe mai mici, nici de cum în Bărăgan, în Dobrogea sau în Cadrilater, unde avem întinderi imense.

Dacă braconajul cu arma de foc face destule ravagii, despopulează de vânat ținuturi întregi, un alt soi de vânătoreare ilicită a reușit, nesupărat de nimeni, să nimicească vânatul în regiunile mari, pomenite mai sus.

Este vorba de un adevărat flagel, despre care mulți vânători au dat alarma. Articolele lor însă au fost socotite ca literatură banală.

Înainte de a vorbi de acest flagel, reamintesc că în timpul războiului armatele de ocupațiune au exploatat vânatul nostru în chip cu totul barbar, din care cauză regiuni bogate în vânat sedentar nu mai contează astăzi de cât din punct de vedere al vânatului pasager.

Dar dela război au trecut cincisprezece ani, o decenie și jumătate fără a concepe acea operă colectivă serioasă pentru repopularea cu vânat a acestei țări, atât de bogată în hrană și adăpost pentru păsări și mamifere.

N'ar fi trebuit să facem sacrificii prea mari, așa cum se impune în alte țări. N'a venit și nici nu va veni ziua ca să cultivăm potârnichea și epurile ca în Occident.

Așa după cum pământul țării noastre este rodnic în cât cu puțină muncă se obțin recolte frumoase,

tot astfel munții și câmpiile noastre se pretează minunat la prăsirea și prosperarea vânatului.

Se cere numai să cunoaștem just cauzele care 'l secătuesc și să le suprimăm cu orice sacrificii și fără întârziere.

Pentru aceasta trebuie să se procedze sincer și perseverent la o anchetă pe zonele mari de vânătoreare. Constatările să nu se întemieze pe elemente superficiale, pe informațiuni culese de ori unde, unele fanteziste, altele malițioase, altele pătinitoare. Să luăm drept în față această situațiune compromisă, să scormonim cu proprii noștri ochi ceea ce pare mister și să ne dăm seama în mod concret despre cele ce se petrec în blagoslovita noastră țară.

Dacă cineva ar cugeta în mod serios și dacă și-ar propune din toată inima să scoată vânatul din starea de calamitate de astăzi; dacă acel cineva ar renunța la oarecare interese personale și desbrăcându-se de slăbiciuni s'ar consacra pentru câțva timp unei astfel de anchete, iată ce ar constata:

Ar descoperi pe cel mai temerar și pe cel mai sălbatic braconier și l-ar urmări în toate ipostazele în care își duce viața de bestie năvălită pe toată harta țării.

Fără noțiunea rânduielilor omenești, de cele mai multe ori fără stare civilă bine definită, ciobanul, care tot timpul se găsește pe câmp și prin păduri, vânează cu câinii lui exact 365 de zile.

Așa numai din treacăt nu ne putem da seama cât de numeroase sunt turmele de oi. În Dobrogea și mai cu seamă în Cadrilater se poate spune că de fiecare zece hectare este o turmă.

Ne bucurăm când este vorba de o bogăție a țării noastre; dar ce este trist că fiecare turmă — mare sau mică — are 8-12 câini.

Cu drept cuvânt ciobanul nu-și mai conduce oile, ci câinii, iar aceștia în loc de a păzi turma împotriva lupilor, după cum le este menirea, răscolesc răzoarele, mărăcinișurile, culturile și pădurile în căutarea epurilor. Unii gonesc, alții s'ațin; iar ciobanul cu bâta și cu chiote îi îndeamnă toată ziua.

Fac precizarea, că odată epurile descoperit, în cel mult cinci minute este prins, întrucât concură toți câinii dela turmele cele mai apropiate. Il încadrează, îl rabat, îi taie calea și-l prind!

Acest spectacol începe din zorii zilei și nu sfârșește de cât noaptea, când toți câinii sunt sătui și fiecare cioban are la samarul măgarului doi-trei epuri, întregi sau jumătăți.

Ori unde v'ați găsi veți vedea câinii gonind, iar din când în când veți auzi țipătul final al epurilor sfâșiați.

Luna trecută am scos din gura acestor haite doi epuri, cari mai dădeau semne de viață, însă cari — din cauza spaimei și-a oboselei — aveau corpul tetanizat, complect împietrit.

Numărul considerabil de câini ciobănești se hrănește exclusiv cu epuri. Aceasta permite crescătorilor de oi să mărească din an în an, haite de câini, întrucât întreținerea lor nu constituie nici o sarcină.

Dar și celelalte animale ies la păscut tot însoțite de câini, aceștia deopotrivă cu cei ciobănești de-

prinși să urmărească vânatul. Pretutindeni agricultorii merg la munca câmpului întovărășiți de câini. La arat, la semănat, la prășit porumbul, la secerat grâul, etc., de primăvara până iarna plugul și carul agricultorului sunt urmate de câini.

Cu venirea zăpezii oile nu mai ies la câmp. Câinii ies în orice caz, fie singuri, fie însoțiți de ciobani și prind ceea ce din mila lui Dumnezeu a mai rămas.

Câteva păduri — foarte puține la număr — mai adăpostesc ceva epuri, însă și aci ciobanul împinge opera sa de distrugere, înconjurând cu oile lăstărișurile și îndemnând câinii să pătrundă în pădure.

De pildă lângă pădurea Casapli, rezervată pentru retragerea vânatului, dar călcată foarte des de vânători cari n'au în vedere de cât volunul tolbilor, iucru despre care vom vorbi într'alt articol, ciobanul pe care l-am întâlnit mi-a povestit cum până la ora opt dimineața câinii lui au prins șase epuri, notați: șase epuri, chiar din centura pădurei, iar din aceștia numai doi i-a putut agonisi pentru el.

Și încă ne mai mirăm cum de se imputinează epurii și cum sunt pe punctul de dispariție?

Rețineți, că în Cadrilater sunt întinderi mari, de pe care toată ziua nu vă sare un iepure, cu toate că străbateți porumburi și miriști din cele mai frumoase.

Rețineți, că pe aceste câmpii în anii imediat după război, când nu erau de cât foarte puține oi și câini aproape de loc, săreau zeci de iepuri de pe un singur hectar.

S'ar putea întâmpla, ca chiar dintre noi vânătorii să se ridice fel și fel de obiecțiuni. Ba, că nu de obște câinii ciobănești pot prinde iepuri, întrucât se știe că numai ogarul deține această supremație; ba că așa s'a pomenit ca oile să fie păzite de câini mulți; ba, că nu trebuie învrăjbită lumea, etc., etc.

Ei bine, pe lângă faptul că în majoritatea lor acești câini sunt mai ușori ca altă dată și sunt antrenați ceas cu ceas în cât pot alerga toată ziua, nu uitați concursul tuturor, inclusiv al ciobanilor. La primul semnal, la primul chefnit s'aștin în toate direcțiunile.

Apoi mai poate fi vorba de paza oilor când s'a dat altă menire acestor câini și când oile sunt veșnic abandonate, de cele mai multe ori chiar și de cioban?

Imi fac datoria de a zugrăvi realitatea, de-a pune în evidență cauza principală, care trebuie luată în considerațiune numai de cât, ori de câte ori se iau măsuri de îndreptare.

Oprind vânătoarea epurilor pe 3—4 ani, fără măsura de imediată nevoie „stârpirea câinilor de pe câmp“, nu înseamnă o ameliorare nici pentru Bărăgan, nici pentru Dobrogea, nici pentru toată partea de câmp a județelor noastre. Exterminarea iepurilor de către câini s'ar face în mod complet ca și acum.

Tot ciobanul se mai îndeltnicește în libertatea lui sălbatecă, nestânjenită de nimeni, cu prinderea cu lațuri a potârnicilor, a dropiilor, a spurcaciilor cum și cu prinderea dropiilor pe polei.

Intr'o scrisoare intimă, trimisă anul trecut d-lui Director general al Vânătoarei, arătam că iarna în satele din Cadrilater, un singur ins prinde 40—50 de potârnicichi pe noapte și cum foarte mulți se ocupă cu mănuierea lațului, vă puteți închipui cât de multe potârnicichi se prind în tot Cadrilaterul iarna, când din cauza timpului rău ele caută hrană și adăpost la șirile de paie din vatra satelor.

Faceți singuri anchete și cât mai multe, ascultați sătenii din diferite comune și vă veți convinge că

nici a zecea parte din numărul mare al potârnicichilor nu sunt vânați în regulă cu arma, pe când 90% sunt prinse cu lațuri.

Folosirea acestor instrumente, care decimează vânatul nu este înfrânată de nimeni. Toată lumea rămâne surprinsă când aude că este o lege care nu permite astfel de îndeletnicire.

Dacă în Cadrilater sunt foarte multe cârduri de potârnicichi, lucru ce se poate vedea seara când ele se concentrează pentru hrană, numărul lor ar trebui să crească din an în an cu cel puțin 10% și să obținem fără străduințele Occidentului o bogăție de potârnicichi de neegalat, dacă n'ar funcționa pretutindeni lațul și capcana.

Astfel s'au petrecut lucrurile și în Bărăgan, unde am avut necinstea ca vânătoarea regală să nu reușească. Acelaș dușman — ciobanul cu câinii lui, aceeași braconieri cu lațul și capcana.

Sătenii din Țândărei și vecinătăți povestesc cu multă fală cum sunt prinse cu lațul și pe polei dropiile, iar potârnichele și spurcaciile cu rețeaua sau plasa de sfoară.

„Apoi cine vine să ne controleze în inima Bărăganului...?“

„Se fură ziua recolta de pe 4—5 hectare și păgubașul de-abea târziu prinde de veste, fără să prindă pe hoț, dar să mai fie păzit vânatul“...

Socotesc că am spus destul, ca să scot în evidență pe cel mai temut dușman al vânatului. N'am pomenit nimic despre braconierul cu arma, care este mai ușor văzut și auzit, chiar când este vorba de un singur iepure, afară de faptul că nu totdeauna nemerește; am subliniat însă că nu s'a făcut nimic până astăzi împotriva distrugătorilor mari ai vânatului.

Penultima lege a vânătoarei obliga lumea rurală să pună jujău câinilor cari ies pe câmp. Dacă cumva ați văzut în vreo parte a țării o astfel de posnă, de sigur că ar fi vorba de cel dintâi jujău canin și s'ar cădea să-l depunem la muzeu.

De ce s'a nesocotit până acum legea și cine trebuia s'o aplice?

Prin legea cea nouă s'a prevăzut împușcarea câinilor vagabonzi. Dar cine va executa această măsură? Și cu al cui concurs?

Dar știm cu toții că pe câmp se găsește o armată de ciobani și adevărate turme de câini. Cine va compune ceal'altă armată, care să curețe pământul de aceste haicicuri primejdioase? Câte tone de munițiuni vor trebui pentru atingerea acestui scop?

În scrisoarea intimă, despre care am pomenit aci, ceream mai întâi ca Ministerul de Agricultură și Domenii, în legătură cu al Instrucțiunilor Publice, să treacă în sarcina dascălilor dela sate datoria de a educa serios copiii de școală pentru ocrotirea vânatului, lăsând ne atinse cuiburile cu ouă și pui de vânat folositor, ajutând iarnă cu hrană și adăpost atât păsările cât și mamiferele.

Numai pe această cale se poate cultiva, alături de sentimentul datoriei și cel al umanității. Numai în felul acesta se poate zice cu drept cuvânt că o regulă bună intră în sângele nostru.

În al doilea rând ceream ca pe lângă măsură — ce trebuia să fie aplicată dela început — de a opri ieșirea câinilor fără jujău la câmp, să se aplice o taxă destul de mare pentru câinii de utilitate rurală — bine înțeleș printr'o lege. Această taxă să fie progresivă și proporțională cu numărul câinilor, cari în

nici un caz să nu fie mai mulți de doi pentru fiecare turmă și pentru fiecare gospodărie.

De pildă, pentru un câine însoțitor de animale domestice să se plătească anual două sute de lei. Pentru al doilea trei sute.

Apoi, să nu se admită, ca sub denumirea de câine ciobănesc să se țină câini de vânatoare, fie de rasă pură, fie corciturii.

Taxa s'o încaseze Statul și s'o facă venit: jumătate comunelor respective — la fondul pentru educarea copiilor în respectul legii vânătoarei, iar cea l'altă jumătate fondului pentru constituire de premii jandarmilor și paznicilor de vânatoare pentru câinii uciși.

Ne găsim în ultimul ceas, după care va urma ireparabilul. Să procedăm energic, unison și numai de cât. Să ieșim odată din lăncezeala, care în toate ramurile activității noastre anihilează tendința de mai bine și ne duce la pieire. Să ne supunem cu toții imperativului absolut de a stârpi câinii înainte de a stârpi ei vânatul.

Cum Dumnezeu de-au reușit turcii să arunce definitiv fesul, să introducă alfabetul latin și să stârpească efectiv haitele de câini, cari se tolăneau pretutindeni, până și pe cele mai frumoase străzi ale Constantinopolului și se bucurau de privilegiu mai mari de cât ale cetățenilor fostului imperiu?

Această minune a făcut-o *un sigur om*, împotriva tuturor credințelor religioase și a superstițiilor milenare ale națiunii.

Trebue înțelegere și pătrundere deplină a lucrurilor, ca să rezolvăm pe cea mai ușoară dintre probleme, devenită însă cea mai grea numai din cauza tendințelor diametral opuse cărora suntem captivi.

În străduința ce vom pune nu trebue găsit sau admis nici un alt sens, de cât cel vânătoresc și deci cel al apărării averii noastre naționale. Nu trebue s'amestecăm aci prejudecăți, fie politice, fie sociale, fie de altfel, întrucât vânatul ca și aerul, ca și apa, ca și pâinea ne aparține tuturor, nu claselor sau grupărilor politice.

Să țintim cu un ochiu sau cu amândoi ?

Obișnuința de a ținti cu amândoi ochii deschiși prezintă toate avantajele; cea ce exprimă plastic englezul, menționat într'unul din articolele precedente de d. Maior Roseti Bălănescu, când regretă că la țintit nu are 3 ochi! După sistemul curent, în primul rând se produce un fenomen fiziologic reflex: atunci când închidem brusc ochiul stâng, cel drept își pierde trecător intensitatea vizuală; ori acel moment coincide tocmai cu acela când se cere să punem focul în țintă, adică să vedem mai clar.

Apoi de îndată ce închidem ochiul stâng, arealul vizual se află simțitor redus.

De aici deducția că pentru toți vânătorii e de preferat a ochi cu amândoi ochii deschiși. Totuși numai puțini vânători practică acest sistem de ochire. De ce? — Pentru că obișnuința e a doua natură și tradiția este greu de desrădăcinat. Este ceva asemănător cu încăpățănarea, în care perseverează generație după generație de a forța copiii să se obișnuiască numai dreptaci, răpind omenirii avantajul de a-și desvolta egală abilitate la ambele mâini.

Sfătuind pe începători să se obișnuiască de la pri-

mele exerciții de tir cu acest sistem de ochire, se pune întrebarea cum să procedeze trăgătorul, deja obișnuit cu închiderea ochiului stâng, la sistemul preconizat aci.

Iată un mijloc indicat de un vechiu vânător: Într'o cameră cu lumina difuză într'un colț o batistă, pe când elevul trăgător se așează pe un scaun în colțul opus. Se epolează arma îndreptată către batistă, iar cu amândoi ochii deschiși privim fix, fără a clipi, punctul de ochit, coborând apoi încet privirea până în linia de ochire. Cel ce încearcă acest mijloc, va fi surprins de ușurința cu care se obișnuiește a ochi exact ținând amândoi ochii deschiși. E adevărat că exercițiul de ochire la batistă, făcut în cameră trebue repetat până când ochii se obișnuiesc astfel, ca linia vizuală să nu se deplaseze când după un ochiu când după celalt. Deabia acum se procede la exercițiul de tragere reală, cea ce reușește foarte repede și în urmă aplicarea la vânatoare.

Partizanii, câștigați acestui sistem de ochire, afirmă că străduința depusă pentru familiarizarea cu el este răsplătită cu vârf și îndesat.

Anecdote

colecționate de C. A. V. POPESCU

BATAIA PUȘTEI

A. : „Ce să-ți spun, am fost dăunăzi la o bătae și trăgând într'un iepure la 150 metri, l'am făcut bucăți.

B. : „Frumoasă lovitură, nici vorbă, dar eu alaltăieri am tras după un iepure la 300 metri. L'am scâdat, dar trebue să te gâdești, la așa distanță !

COMPLIMENTUL

Maestrul de vânatoare : În țitoarea asta nici când nu s'a mai împușcat nimic. Poate să stea ori-ce brânzoi... D-le Doctor, vă rog, stați Dvs. aci.

NU E MINCIUNA

„Cred că nu-ți vine a crede, dar în decurs de 2 ore am împușcat 99 iepuri.“

„De ce nu spui 100 ?“

„Da, o să mint pentru un pârlit de iepure.“

CIFRA EXACTA

„Câți cerbi ai vânat în toamna asta, coane Mișule?“

„Păi vezi, dacă va fi să-l împușc pe ăla după care tot umblu și apoi încă unul, atunci vor fi doi.“

Influența temperaturii asupra efectului încărcăturii

Tot vânătorul știe că iarna cartușul trebuie să fie mai tare decât vara.

Majoritatea însă atribuie această cerință exclusiv faptului că blana vânatului este mai bogată iarna, deci că prezintă mai mare rezistență la pătrunderea proiectilelor.

Incerări amănunțite, făcute de instituțiile oficiale germane de studii asupra explosivelor, conchid că diminuarea efectelor loviturii în sezonul geros, trebuie atribuită în cea mai mare parte diferenței de putere a expansiunii gazelor la diferite temperaturi.

Se mai constată că variațiile acestea sunt mult mai mici la pulberea neagră decât la pulberile fără fum. Această din urmă constatare este de atribuit capacității de deflagrație a pulberii negre independent de intensitatea exploziei capsei, pe când pentru fiecare pulbere fără fum spre a fi pusă în bune condițiuni de deflagrare trebuie anume minimă energie explozivă a capsei.

Extragem din tabloul, care consemnează rezultatele încercărilor, făcute la diverse temperaturi cu pulberi diverse, următoarele date limite.

Vitesa inițială obținută cu pulbere fără fum la temperatura ambiantă de 18° este în medie de 362 metri secundă, pe când aceeaș pulbere, încărcătură perfect identică, însă la temperatura de -10° vitesa inițială medie nu mai este decât de 326 metri secundă. Rezultă că scăderea efectului este de 10% dela un caz la celalt.

Rezultatele obținute în aceleași condițiuni cu pulbere neagră oscilează între $V=309$ m. s. la 18° și $V=300$ la -10° , deci o oscilație în minus de numai 2,8%.

Învățământul practic ce se desprinde pentru vânător din aceste constatări este următorul: Pentru cartușele de iarnă, încărcate cu pulbere fără fum, se adaugă 5 la sută peste încărcătura normală, fiind foarte atent ca acele cartușe să nu fie trase în timpul verei.

Un sfat practic, mai comod de executat, este acela de a păstra cartușele în cameră bine învălzită, iar plecând la vânătoare să fie purtate de preferință în buzunar, unde ele își păstrează temperatura, deci și +10% din puterea lor.

Referitor la iepurele de vizuină

C. A. V. POPESCU

În numărul de Noembrie 1932, sub semnătura „Șomcuța Mare“ am cetit o notiță despre viciul iepuraș de vizuină, în care se spune că „foloasele ce le aduce economiei naționale sunt foarte mari“?!; iar la sfârșit se pomenește și de o revenire referitoare la „foloasele colonizării lui în țara noastră“.

Se prea poate că e lucru amuzant, mai ales dacă nici nu ai alt vânat, să vânezi iepuri de vizuină, da în ce îi privește colonizarea la noi; dați-mi voie să vă spun unele despre el, căci am avut ocazie să-l studiez la el acasă. Intrucât vă ar interesa, am avut ocazie să vizitez domeniul Iancovici-Bejan din Vestul Ungariei, unde abundă acest vânat. Acolo, personalul silvic și de paza vânatului primea (în timpul dinaintea războiului), un premiu de câte 50 fileri, plus piesa de vânat, pentru fiecare bucată ucisă, căci acest

iepuraș este foarte stricător. El se hrănește aproape exclusiv numai cu scoartă, pe care o roade de pe arbuști, secătuiind păduri tinere întregi. Orice plantare de arbori, fie fructiferi, fie silvici, este imposibilă în ținutul bântuit de el. Tot așa este imposibil și pășunatul vitelor mari pe toate aceste locuri, fiindcă lapinul din cele 2 conducte ce își face în spre vizuină, pe una o sapă verticală în jos, așa că vitele călcând prin nebăgare de seamă în aceste găuri, își rup foarte ușor picioarele.

Am gustat carnea lapinului. Era o carne albă, seacă, ca aceea a iepurelui de casă, a cărui strămoș este de altfel.

Colonizarea lui la noi, ar fi o nenorocire, dar nici nu cred că s'ar putea face. Dacă i-ar prii la noi, de ce nu este, sau cine a mai auzit că ar fi trăit cândva?

Regele Ferdinand la vânătoare

— AMINTIRE —

de AL. CAZABAN

Descurcându-se, cu anevoie, din pâlcurile de rogoz și țipirig în care se împleteau rugii de ciulin cu cei de nufăr, barca alunecă sprintenă pe cobaltul cerului, răsfrânt în adâncul tremurat al bălții.

Barca era trainică și bine cumpănită... N'am putut să n'o laud:

— Minunată barca de vânătoare!...

Stăpânul bărcii — Gheorghe Vârșarul — se aplecă odată din șale și când se opinti, dintr'o singură smucitură, împinse barca cu zece metri depărtare... Lăsând, din mână, lopețile în voia lor, barcagiul răspunse, cu mândrie, laudei mele:

— Cu barca asta în care stai acu dumneata, am dus eu și pe Măria Sa Regele!...

— Pe Regele ?

— Da, pe Măria Sa l-am dus!... Toamna trecută, l-am purtat în barca mea, pe tot întinsul bălții... N'au rămas ochiuri ori luminișuri necăutate de noi... Cu regele au mai fost și alți boieri din București... Da' Măria Sa a intrat singur în barca mea!... A stat chiar pe locul pe care stai dumneata?...

— Pe scândura asta tare?...

— Nu... I-au adus o pernă de piele... Pe fundul bărcii au așternut un covor moale, luat de la curte... Dar, vezi dumneata, Regelui nu i-a plăcut găteala asta... Măria Sa a spus, râzând, că nu'i place să stea pe tron, atunci când străbate Impărăția stufărișului, și a mai spus că i-ar plăcea să rabde la fel cu ceilalți vânători...

...Cârduri, după cârduri, sălbătăciunile sburătoare se ridicau de departe, depe luciul bălții și din deșimea trestiiilor... Unindu-se, pe sus, cu alte cârduri răzlețite, se rânduiau în linii negre, — fraze neînțelese, — pe pagina albastră a cerului...

Tăind cu muchea ascuțită a lopeții unda tulburată, Gheorghe Vârșaru urmă cu lămuririle:

— Cum îți spuneam, numai Regele era cu mine în barcă... Abia ne depărtaserăm de mal, și iată că doi domni se suiră în altă barcă și, se vede, că își puseră în gând să se țină sciau de barca noastră... Am bănuțit treaba asta, din aceia că Regele, când i-a văzut pornind îndată după noi, le-a strigat că n'are nevoie de nimeni și i-a incredințat, mereu râzând, că n'are teamă de nici-o primejdie, chiar când e pe apă... Cei doi domni s'au uitat nedumeriți, unul la altul, apoi cârmiră spre stânga, strecurându-se ușor după niște pâlcuri înalte și dese de papură încă verde...

— Ascultă Gheorghe ! — l'am întrerupt. — A vorbit ceva cu tine Măria Sa ?

— Cum să nu !... A vorbit... M'a întrebat de multe și de toate!... Vorbea ca toată lumea, ca orice român de al nostru. Ba, s'a arătat mai deschis la vorbă, de cât

chiar unii din boerii dela București care vin de vânează des în balta noastră...

— Iți mai aduci aminte despre ce ți-a vorbit regele ?

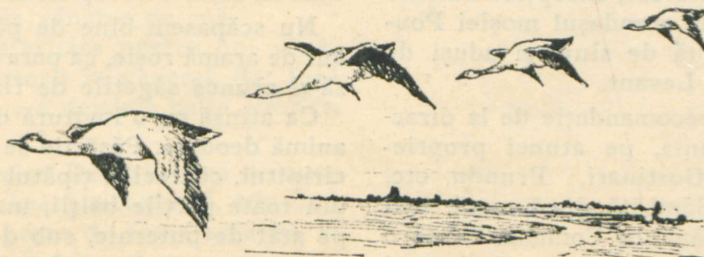
— Se poate să uit ce a vorbit Măria Sa!... Țiu min-te cuvânt cu cuvânt... Doar de atunci nu-i zi fără să nu-mi amintesc că am vorbit cu Regele nostru!... Știu că întâi m'a întrebat cum mă cheamă și dacă știu să trag cu pușca după vânat... „Să știi Gheorghe“ mi-a spus Regele. — Eu am vânat mai mult la munte și la câmp... La baltă, vânez rar de tot... De s'o întâmpla să scap un foc sau două la început, să nu-ți închipui cumva că un Rege nu poate fi și un bun vânător!... Să nu crezi, numaidecât, ceea ce se spune că pentru Rege, vânează alții"... Dar iată, că tocmai când vorbea Regele, se nimeri să vină, glonț spre noi, două rațe sălbătice... Când se apropiară la o bătaie de pușcă, jigăniile ne zăriră și repede o cotiră spre stânga... Am crezut că ne-au scăpat. Dar Regele le și luase la ochi... Două focuri a tras, — unul după altul... Pe una a doborât-o pe loc. Cealaltă a scăpat neatinsă... Eu mă bucurai, crezând că Regele a rămas mulțumit de dibăcia lui... El însă nu se arătă vesel de loc și îmi zise: „Trebuie să le dobor pe amândouă... Focul întâi, l-am greșit... Prea m'am grăbit"... Apoi mi-a dat poruncă să mân barca mai departe...

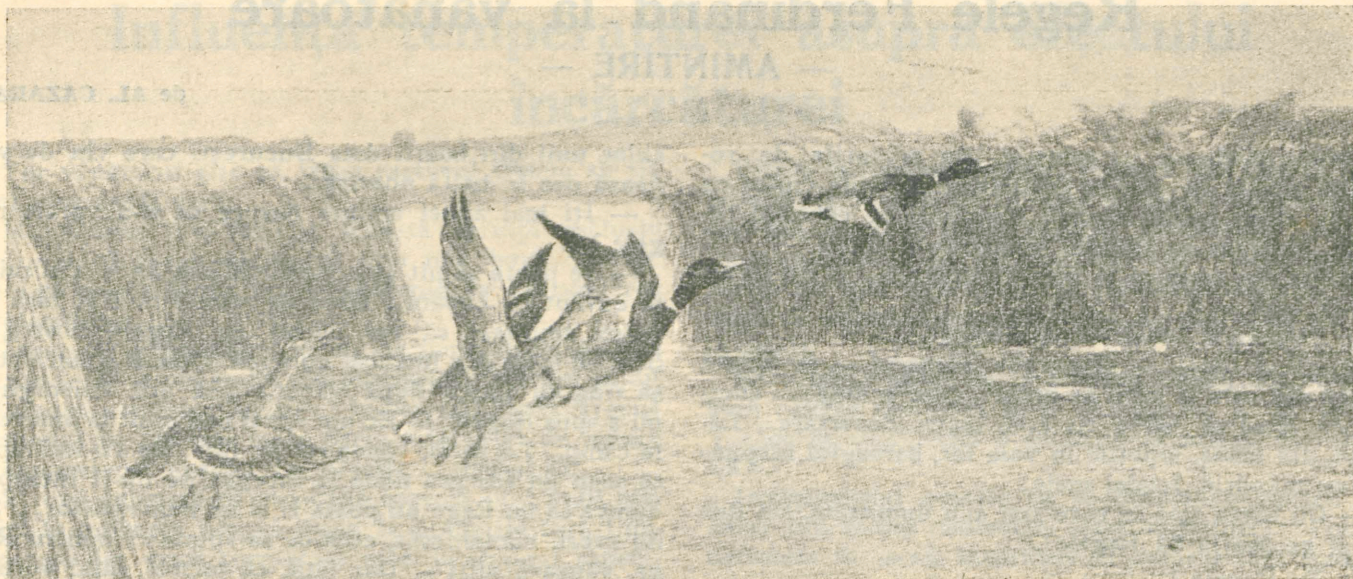
Și să vezi, domnule, ce s'a mai întâmplat!... Abia am pornit și ne pomenim că se ivi din trestie, o barcă... Era barca de care v'am vorbit, cu cei doi domni urmăritori... Regele, văzându-i, îi întrebă, numai din semne, ce căutau ei acolo... Ei au răspuns că auzind trosnetul puștii, au alergat să afle ce a împușcat Măria Sa... Incercându-și liniștit pușca, Regele râse cu voie bună și le spuse: „Poate că sunteți curioși să știți dacă Gheorghe vânează pentru mine ! Atunci, urmați-mă !“

Deodată, barcagiul tăcu... Apoi, întristat parcă de o amintire dureroasă, îmi arătă un grind nu departe de noi: De pe spinarea aridă a grindului, se ridicase un stol de păsări albe, cu sfârcul aripelor negre... Sburătoarele alarmară împrejurimile tăcute, cu țipele lor ascuțite și parcă plângătoare. La apropierea noastră, păsările se înălțară, împrăștiindu-se, cu fâlfâiri ușoare și neregulate... După ce plutiră cât-va timp în văzduh, aterizară nu departe, cu legănarea ușoară și înceată a unor pagini de hârtie albă, cu chenarele îndoliate.

Urmăream îngândurat sborul păsărilor îndoliate și deodată tresării atins de mâna barcagiului !

— Vedeți păsările astea?... Ele se ivesc rar de tot pe la noi... Tot așa fâlfâiau, pe sus, când l-am dus, în barca mea, pe Măria Sa Regele Ferdinand...

Balta Prundu de altă dată

E mult de atunci ! O fi fost prin anul 1902 sau 1903, în vremurile patriarhale, când nimeni și nimic nu stingherea pe nici un cetățean de a deveni vânător.

Existau în adevăr și pe acele timpuri restricțiuni timide, cari se refereau însă mai mult la dreptul proprietarilor imobiliari de a nu li se înălca terenurile și pădurile, fără învoirea lor ; restricțiuni cari de altminteri cu foarte rari excepțiuni, nu erau luate în serios nici de proprietari, nici de vânători, astfel că oricine avea paralele necesare pentru a-și procura o armă și cartușe, putea să exercite vânătoarea în orice parte a țării și ori unde voia.

Pe timpurile acelea făcusem cunoștință cu 3—4 tineri membrii ai celei mai vechi societăți de vânătoare, „Diana“ din București ; tineri agreabili, în majoritate încă studenți universitari, simpatici, buni pușcași și plini de entuziasm pentru vânătoare. Tineri de cari îmi aduc cu plăcere aminte ori de câte ori pun mâna pe armă și plec la vânătoare.

Auzisem dela aceștia foarte adesea ori lăundându-se balta Prudu ca o adevărată comoară de vânat de baltă de toate speciile și în cantități imense ; de asemenea mi se spunea că această baltă prezintă din punct de vedere al naturii un peisaj atât de feeric, cum nici cea mai fertilă imaginațiune a vreunui celebru pictor al apusului, n'ar fi putut-o imagina „et pour cause“ nicăeri în tot apusul european nu se găsește o baltă similară nici ca frumusețe, nici ca floră, nici ca faună și mai ales, nici ca întindere.

Auzind azi așa, mâine pe dincolo, mă hotărâi să fac imposibilul spre a-mi procura plăcerea de a vâna în acest Eldorado vânătoresc, excepționalmente păzit atuncea cu strășnicie de arendașul moșiei Pouloupos și o întreagă șleahță de slujbași aduși de el atât din Fanar cât și din Levant.

Am reușit să-mi procur o recomandăție de la directorul societății Dacia-România, pe atunci proprietara complexului de moșii Gostinari, Prundu, etc. Inarmat cu aceasta, într-o Sâmbătă după masă, luai trenul București-Giurgiu, până la Comana. Găsii o căruță de ocazie care pentru enorma sumă de trei

leișori, m'a dus la Prundu, unde prezentând la conac autorizarea proprietarei de a vâna pe baltă și pe moșie, nu mi s'a pus nici o piedică.

Tot prin căruțașul meu, originar din Prundu, am angajat în aceeași seară o dubă care să mă ducă a doua zi în zori, în baltă spre a vâna. Așa de bine mi-a rămas întipărită în minte această vânătoare în balta Prundului, că mi-aduc aminte de cele mai mici detalii, de par'că a-și fi făcut-o eri.

Era încă întuneric când căruțașul meu, devenit pentru mine și gazdă, m'a sculat din somn. Mă îmbrăcai repede, îmi luai arma, cartușiera, și sacul cu cartușe de rezervă, proviziunile alimentare luate din ajun și scoborârăm dealul pe care-i așezată comuna Prundu, deal la poalele căruia se legăna ușor pe apă, duba menită a mă transporta în baltă.

Era primăvară pe la începutul lunei Aprilie și inundațiunea apelor Dunării foarte mare, umplea complet și la mare înălțime tot terenul cu pădurea lui de sălcii bătrâne formând complexe ici mai dese, colo mai rare. Străbătusem o distanță de vre-o 200—250 de metri, până când ajunserăm la liziera pădurii.

Pe baltă liniște completă ; toată atenția mea și a vâslașilor era acum concentrată doar la grija de a a nu ne lovi cu capetele de crăcile groase ale sălciilor căci apa ajungându-le până la coroană, riscam la fiecare lovitură de lopată să ne facem rost de cucuie la frunte, lovindu-ne de crăci.

Vorbeam pe șoptite întrebând din când în când pe vâslași, însoțitorii și conducătorii mei, dacă supliciu de a face încetinu temenele, va mai dura mult. „Nu boierule, — era răspunsul, — mai avem puțin și dăm în iezar“. Incepuse a se lumina.

Nu scăpasem bine de pădurea inundată, când discul de aramă roșie, ca para focului, al soarelui, începu să-și arunce săgețile de flacăra asupra bălții.

Ca atinsă cu o lovitură de baghetă magică, balta se animă deodată. Păsările se treziră din adormirea lor ; ciripitul, cântecile, țipătul lor, formară dintr'odată și din toate părțile bălții, un concert pe cât de variat, pe atât de puternic, sub decorul sălciilor deja înflorite, a papurei și a stufului abea înverzit.

x Soc. DIANA. înființată în 1903 de I. Șagata Bălăneșcu

Nici odată nu voi uita minunata feerie și farmecul deosebit pe care-l prezintă balta în ziua aceea. Aerul liniștit care cauza un tremur ușor al suprafeței apei, razele soarelui mai întâiu roșii pe urmă galbene, cari se reflectau în apa iezerului imens, lung și amestecată cu trestie, închizând între ele ochiuri mari de apă limpede, țâșnetul stolurilor de diverse

păsări, la atingerea luntrei a acestor garduri vii, formate de natură, în mijlocul cărora ele-și găseau adăpost și hrană, ferite de ochiul omenesc, ofereau un spectacol așa de impresionant și de măreț încât un se poate niciodată uita, de cel ce a avut fericirea de a-l vedea.

Și ce nu se găsea în baltă? Nu numai că erau acolo tot felul de rațe între cari și unele pe cari conducătorii mei le desemnau cu numele de rațe de mare, dar bodârlăi (corcodei), de toate mărimile și culorile, cocori, pelicani, lebede, stârci, între cari și cel cu egretă, găște sălbatece, scurt, dela graur și până la vultur, dela pescăruș și până la pelican, toate păsările, atât de uscat, cât și de baltă, erau reprezentate în număr impunător.

Nu eram pe atunci nici pe departe așa bun trăgător ca astăzi, cu toate acestea, încă înainte de amiază, am trebuit să recurg la cartușele de rezervă, prada din vre-o sută de cartușe, m'am înapoiat cu cel puțin fiind așa de numeroasă și ușor de abătut, încât seara din vre-o sută de cartușe, m'am înapoiat cu cel puțin optzeci de bucăți.

De notat este, că'n Dumineca aceea, ca de altminteri întotdeauna când am vânaț pe această baltă, — izvor necesat de plăcere pentru orice vânător și admirator al naturii, — n'am fost singur; din toate părțile imensei bălți, pocneau focurile de armă, din ducele ce abea se zăreau în depărtare și stârnind în toate părțile stoluri, stoluri de păsări.

E de presupus că colegii mei necunoscuți vor fi avut un succes și mai mare ca mine, care eram doar la începutul carierei mele de vânător pe apă.

Ce a devenit însă din nefericire pentru noi vânătorii, iubitori ai operelor naturii în general, dar încă când sunt atât de mărețe, ce a devenit balta Prunțu de astăzi?

Indiguită revărsărilor apelor Dunării, cari o inundau regulat în fiecare primăvară și toamnă, aducând cu ele imense cantități de pește de toate soiurile și mărimile, spre a face loc agriculturii, care și astăzi

încă se face la noi cu mici excepții și acelea mai mult de nevoie, în mod extensiv.

Acest aproape unic monument al naturii, în felul său, în apropiere atât de mare de București, este lipsit de apă prin, urmare și de cea mai principală hrană a păsărilor aquatice, — de pește, — nu este deci de mirat că vânatul se împuținează din ce în ce mai mult, căutându-și alte adăposturi mai priincioase existenței lui, lipsindu-ne astfel de îndoita plăcere, aceea de a le putea admira în deplină și nelimitată expansivitate, dar și de-a le vâna din când în când.

Acolo pe unde altădată nu puteai umbla decât cu luntrea, azi circulă căruțele sătenilor, însoțite de haitele de câini reglementare, cu aspect curat național, și cari sperie și distrug și ce bruma s'ar mai găsi. Este prin urmare de mirat că și mulți vânători și-au schimbat felul de a fi față de ceea ce erau vânătorii de altă dată?

Atunci când vânatul se afla din belșug, și vânătorul era mai galant, mai curtenitor, mai pe deplin *homo sapiens* decât astăzi.

Siguranța de a nu se înapoia nici odată fără vânat, nu'l făcea lacom; în caz de două focuri trase în același timp de către doi camarazi deodată în aceeași piesă de vânat, dădea ocazie cel mult la o glumă, nici odată la neînțelegeri pentru a hotărî cui îi aparține piesa. Vânătorul era vânător pentru dragostea vânatului și a vânătoarei, pentru dragostea naturii, nu negustor ca astăzi, când poate din cauza continuei sale răriri, mulți sunt îndemnați, ca chiar printr'o nedelicatete patentă, să-și mărească tabloul, spre a-și mări faima de bun trăgător pe deoparte, dar... și spre a mai scoate din cheltuială.

Bucureștenii vânători sau turiști, au pierdut mult, foarte mult.

Șomcuja Mare

Povestiri glumețe

de C. A. V. POPESCU

ARMA FARA ZGOMOT

Prietenul nostru căpitan din cavalerie, pensionat, poartă și azi cizme cu pinteni și cravașă cu mâner de argint. Dar tot de argint îi este și părul, căci este cam bătrânior prietenul. Mare vânător cu multe păște, povestea deunăzi spre stupefacția brânzoiilor tineri și nevinovați ce erau de față :

„Pe când nici nu visam încă de războiul cel mare, aveam camarad de regiment pe contele „X“, care posedea un frumos teren cu capre negre în județul Făgăraș. Fiind pasionat trăgător cu glonte, mi-a făcut mare bucurie, când îi primisem invitația la „un țap negru“. Totodată intenționez să-mi încerc în mod practic invenția, căci trebuie să știți, că am fost inventatorul armei fără zgomot, dar nevoind ca să profite braconierii de ea, va rămâne secretul meu, pe care îl voi lua cu mine la cimitir.

M'am dus deci la Făgăraș și într'o zi de toamnă iată-mă într'un vârf de munte, unde mă postase camaradul meu, spunând să nu las din ochi piscul de vi-à-vis, căci pe acolo are să treacă țapul. Cum vântul aduse un petec de ceață, mult timp nu am putut vedea nimic ; când deodată, făcându-se lumină înaintea mea : iată țapul pe pisc. Iau arma la ochi și — ei, nu „bang“, cum credeți voi, ci „fâs“, căci era fără zgomot, — pleacă focul. Afurișitul de vânt iarăși aduce un cocoloș de ceață și îmi face imposibil să văd rezultatul, adică dacă am lovit sau ba, căci altfel vântul nu reacționează de loc la focurile mele fără zgomot. În fine, se rupe din nou ceața. Țapul stă ca o statuie pe pisc. Ochesc din nou cu mare băgare de seamă : fâs ! Alt cocoloș de ceață vine și iarăși nu mai văd nimic vre-o 5 minute. Pe urmă — mi se ridică perii în cap — văd iarăși țapul stând pe pisc : „Fâs“ din nou. Aceiași scenă. Ce să vă spun, am tras douăsprezece focuri asupra țapului, dar atunci am terminat-o cu răbdarea și crezând chiar că am de a face cu securatul, m'am dus să văd ce este. În dosul piscului era o groapă și când ajung acolo, văd patruzeci și opt de picioare arătând către ceruri.

Impușcasem doisprezece țapi !...

Să vedeți explicația. Pe trecătoare venea tocmai un cârd întreg de țapi și de câte ori se rupea ceața, vedeam câte pe unul stând pe pisc. Iar arma mea, nefăcând zgomot, ei nu se speriau și am putut în felul acesta să împușc atâția țapi dintr'un singur loc, câți nu s'a mai întâmplat de când e Făgărașul.

Căpitanul goleşte cu o singură sorbitură „țapul“, de această dată cu bere ; iar brânzoiile stau înmărmuriți ca țapii din poveste pe pisc.

INTELIGENȚA VULPEI

Nenea Inspectorul Silvic, — desigur, un dintre aceia cu șoșoni și umbrelă, povestea dăunăzi :

„Pe când eram șef de Ocol, eram și eu tânăr ca ceilalți, plin de ambiții și de pasiune. Făceam fel de fel de experimente și în fine mi-a răușit să obțin o încrucișare între stejar și trandafir sălbatec. Noul hibrid era un arbore minunat. La înfățișare era stejar ca ori-care altul, cu lemnul tot așa de bun, dar primăvara era încărcat cu trandafiri. Cum cu timpul reușisem să plantez o suprafață considerabilă — îmi

aduc chiar aminte, erau 385 și un efort de ha., — cu asemea puieti, vă puteți închipui mirosul îmbătător ce era în pădure, pe vremea înfloritului. Ghinda de pe acești arbori era și ea la formă ca și ghinda obișnuită de stejar, doar ceva mai mare, aproape cu aceia de cer, dar mirosea intensiv a trandafir. Mulțumită acestei împrejurări, toți mistreții din jur se astrânseră în pădurea mea, căci de, era delicioasă ghinda. Și pe cum mistreții din baltă miroase a pește, așa și mistreții mei miroseau a trandafiri, iar carnea lor era foarte apreciată de toți gourmanzii. (Păcat că a ars pădurea aceea în 1914, dar v'ași servi odată un purcel cu miros de trandafir, să vedeți ce bun este).

Este știtut, că vulpea, dacă e constrânsă de foame, roade și opinci vechi aruncate pe gunoiu. Dacă poate, adică îi dă mâna, alege însă, ca o domnișoară răsfățată. Ați văzut-o, spre exemplu, dacă îi reușește să pătrundă în ogradă, de ce nu fură cloșca bătrână și slabă, ci tocmai cocoșelul durdului, fiindcă știe și ea ce e bun. Această slăbiciune a ei era cunoscută din străbuni. De aci povestea cu vulpea și cu strugurele, cu corbul păcălit ce scăpase cașcavalul și multe alte. Vă puteți deci da seama, ce bucurie ar fi avut cumetrițele din pădurea mea, să poată prinde vre-un purceluș cu aromă de „centifolia“ ; însă cu scroafele nu era de glumit. Ori-ce vulpe ce ar fi ajuns în gura lor, era nu numai ucisă, dar și consumată pe loc.

Aveam în pădure o rariște ; dar tocmai din această cauză coroanele stejarilor de acolo se desvoltaseră bine și rodeau foarte multă ghindă în anii buni. De regulă aci stăteam la pază, când voiam să împușc câte un mistreț, care în pădurea mea umblau și ziua, căci la mine nu îndrăzneau braconierii să vină și nu era deloc neliniștit vântul. Stăteau deci iarăși la pază într'o după masă. Vedeam mai multe scroafe cu purcei mici, dar nici un vier destul de bun pentru glonțul meu. Așteptam deci cu răbdare. Deodată zăresc ceva roșu târându-se în spre mijlocul rariștei unde o răchită groasă era pe jumătate trântită de vânt, formând o pantă pe care o vulpe putea să se cațere în caz de nevoie. Spre această răchită mergea vulpea și când ajunse acolo, spre mirarea mea, văd că ia în gură un zbor *) de cca. 5 Kgr. greutate, pe urmă își ia vânt și să repede pe răchită. La început, ba că scăpa zborul, ba că luneca de pe trunchiu, dar cu timpul, după vre-o douăzeci de exerciții, lucrul mergea. Vulpea se așeza sus, unde avea un loc comod între crăci, pe urmă se repezea la vale, apuca zborul și îl ducea cu sine pe trunchi. Aruncând zborul iarăși jos, repeta jocul.

Mă miram, ce naiba o fi cu lecțiile astea de „verloren apporteur“ ? Doar nu cumva a cetit vre-o carte de dresaj, deși nu m'ași fi mirat ca vulpile din pădurea mea să știe și nemțește ?

Vulpea stătea sus lipită de răchită, ținându-și nasul fix tot în aceiași direcție. Priveam și eu în spre acolo și văd că vine cu uf, uf și gui, gui o scroafă cu vre-o doisprezece purcei vărğați frumoși și rotunjori ca niște rinichi. Vin tot mai aproape și când ajunge sub răchită, vulpea se repede jos, prinde un purcel în gură și îl duce sus pe trunchi, începând deindată să se ospăteze ; neținând seamă de lacri-

*) Zborul este o bucată de lemn, căzută.

mele mamei furioase ce degeaba încerca să se cațere și ea, căci aluneca și nu putea.

Așa vă zic eu vouă că a încercat vulpea întâi cu zborul, ca pe urmă să prindă purcelul“.

PERMISUL DE VANATOARE

Unchiul Nicolae e burlac. Dar oricând te-ai duce la el, găsești ordine în casă, masă bună, cafea bună și vin excelent. Doar d-ta să fii om în stare să golești paharul de câte ori îți l umple el. Minunea este posibilă, fiindcă unchiul Nicolae are o femeie harnică în casă, careia mai înainte în zicea jupâneasă, dar de când s'a alipit la patria mumă și a învățat mai bine să „grăiască“ românește, îi zice „menajerie“. Acest simpatic unchi Nicolae a plecat odată, așteptându-se tocmai la o „călcare“, să împuște vre-un căprior pentru bucătărie. Arendase el singur pădurea de lângă satul lui și avea un contingent frumuseșel de vânat.

Mergând încet pe poteca ce șerpuia deacurmezișul pădurei tomnatică, deodată dintr'o desime de jireapăn sar trei grăsuți buniciei. Drillingul zboară la ochi, și unul dintre ei se și rostogolește în sunetul armei. „Ei bravo, se gândea unchiul Nicolae, e bun și ăsta, dar cum îl duc acasă, că tot are șaiszeci de kilograme?“

Până una, alta îi legă câte-și două picioarele laolaltă, trecu o prăjină printre ele și aștepta, că doar trece cineva pe acolo, și ar putea să-i ajute. Stând

asa, zărește pe noul șef de post de jandarmi ce venea însoțit de un soldat, probabil să vadă cine a tras. Vitejii fiind nou veniți, nu îl cunoșteau pe unchiul nostru, dar șeful văzând că are de a face cu un om bine și cu părul cărunt, salută politicos și cu un zâmbet pe buze se interesează de permisul de vânatoare. Pe fața unchiului licărise par'că o expresie de ștregar, da pe urmă se întristă și cu mare părere de rău începea să povestească că și-a uitat permisul în haina cealaltă și dovedea zisa socotocindu-se prin toate buzunarele, fără rezultat. Șeful, la rândul său, începea și el să facă pe seriosul, declarând că va confisca vânatul drept corp delict. Pe urmă, fără multă vorbă, apucă împreună cu soldatul prăjina de care atârna mistrețul și o pornesc în spre sat. Unchiul foarte plouat, merge și el cu ei.

În drum nu prea se vorbea. Unchiul făcea pe necăjitul, iar jandarmii se trudeau cu porcul. În fine, ajunseră în sat, în dreptul casei unchiului. Aci, acesta par'că înviase deodată. Domnule Șef ! Ptii, afurisit de buzunar, d-le șef ! Ia uite, mai am un buzunar în dosul pantalonilor. Poftim aci portofelul cu permisul. Sunt în regulă, domnule șef !

„Bine domnule, sunteți în regulă, dar pe noi ne făcurăți să vă aducem mistrețul acasă !“

Ce să mai lungesc povestea. Unchiul luă pe cei doi viteji cu el și i-a ospătat ca să l țină minte și toate s'au terminat spre mulțumirea generală. Dar mai ales unchiul, era bucuros, fiindcă de atunci s'a convins, că e bun și permisul la ceva.

Observări

C. A. V. POPESCU

Se zice că dinții rozătoarelor cresc mereu și dacă animalul nu are ce roade, adică îi lipsește posibilitatea să-și tocească dinții, aceștia pot atinge dimensiuni neobicinuite.

În ziua de 2 Octombrie a. c., am împușcat un șoldan la aparență perfect sănătos. Dinții din maxilarul de jos, care la iepurele normal au o lungime de cca. 5—6 mm., îi erau de 2 și $\frac{1}{2}$ cm.; iar cei din maxilarul de sus de 1 și $\frac{1}{2}$ cm. Afară de lungimea extraordinară, dinții erau și strâmbi și îi eșiau din gură ca colții unui mistreț. De altfel, șoldanul nu prezenta nici un defect și nici nu era slab, deși trebuie să se hrănea cu greu și nu cred să fi putut rezista iernei, când era nevoit să „roadă”, neavând plante verzi, pe care le putea rupe și așa strâmb cum era.

* * *

Iarna trecută am luat parte la o bătae de pădure cu

alți 5 cmarazi. S'au tras într'o bătae 2 focuri și după un timp de cca. 10 minute izbucni un țipăt îngrozitor de iepure, ce nu mai sfârșia. La început credeam că a rănit cineva un iepure, dar văzând că țipetele nu mai încetează, am început să caut ce este și privind printre arbuști, am observat pe panta de dincolo un spectacol unic. Vulpea ținea un iepure zdravăn de ceafă și se zvârcoleau amândoi pe zăpadă. Dar trebuie să nu l'a apucat bine, probabil numai de păr, căci la un moment dat urechiatul scâpă și o porni vertiginos la deal, lăsând vulpea în urmă după abia câteva sărituri.

Desigur nu este ceva neobișnuit, că vulpea să prindă un iepure, dar aflându-se în bătae, cu gonașii la spate și după ce s'au tras chiar și focuri pe linia trăgătorilor, este totuși dovadă de o ne mai pomenită îndrăzneală.

Braconieri

Pe lângă alte cauze, cari provoacă pustiirea țării de vânat, braconajul ține un loc de frunte.

Profesiunea de braconier, cu alte cuvinte de hoț armat, se exercită nestingherită, grație înțelesului nepotrivit, pe care-l dau vânatului unele organe de pază publică.

Ni se semnaleză de către societățile de vânatoare afiliate Uniunii, următoarele cazuri concrete:

— Individul Dumitru Burete din comuna Cătrunești, satul Lilieci, județul Ilfov, fost condamnat pentru crimă și ispășit pedeapsa, umblă înarmat cu pușcă de vânatoare în văzul autorităților locale, știindu-se bine că nu posedă permis de port-armă, necum acel de vânatoare. A fost prins de paznicul Ion Ilie în ziua de 18 Noembrie a. c., cu un iepure împușcat pe terenul comunei Piteasca Pasărea.

— În comuna Afumați (Ilfov), sunt peste 40 de braconieri, posedând arme de vânatoare fără permis, și s'au constituit în bandă. După ce au exterminat

vânatul din localitate, fac incursiuni pe terenurile din împrejurimi unde organizează vânători cu bătaiași!...

Surprinși asupra faptului, acești răufăcători nu se sfiesc a trage asupra paznicilor. Astfel în ziua de 20 Noembrie au pus pe fugă prin focuri de armă pe paznicul Stan Tăcăluță din comuna Moara Domnească. Brigadierul Dumitrescu dela ocolul silvic Brănești a avut blana ciuruită de alicele braconierilor surprinzându-i făcând bătaie în pădurea statului Pustnicul. Pentru a nu fi recunoscuți, hoții aveau fețele unse cu noroi.

Semnălând cele de mai sus autorităților respective, sperăm că d-nii jandarmi vor fi obligați de a pune capăt toleranței ce acordă unor astfel de făptași în pofida unui bun aparținând altuia și a bogăției țării, confiscându-le armele ce poartă contrar legilor și bunului simț.

Valorificarea trofeelor de vânat

La expoziții și concursuri de trofee s'a simțit nevoia stabilirii unor norme de clasificare judicioasă a trofeelor.

Metodele primitive de clasificare se rezumau în aprecierea după aspect, metodă subiectivă, deci arbitrară. Ulterior s'a introdus criteriul volumului prin apa deslocuită și a greutatei absolute.

Prin aplicare de coeficienți multipli s'a ajuns la metode în vigoare azi, cari se rezumă în formulele quasimatematice, cum sunt metodele „Conte Meran” în Austria și „Profesor Nadler” în Ungaria, întrebuintată și în Germania, pentru clasificarea coarnelor de Cerb.

Pe baza metodei „Nadler” s'au stabilit apoi formulele aplicabile la clasarea coarnelor de căpriori și pentru acele de cerbi-lopătari. Aceste formule au găsit aplicare la expoziția de trofee din Leipzig în anul 1930.

Metodele Meran și Nadler prezintă însă dificultăți de aplicare, din cauză că atunci, când este vorba de determinarea volumului și greutatei specifice

a coarnelor montate operațiunile devin practic imposibile.

Profesorul Ing. Anton Dyk din Brno, ținând seamă de toate caracteristicile cari pot determina calitatea superioară a unui trofeu, stabilește formule noi, în cari figurează ca factor și aspectul, prin aplicarea cărora, după metodele preconizate de domnia-sa, se poate face o clasare, cât se poate de obiectivă scoasă de sub orice posibilitate de critică sau contestație.

Metoda și formulele stabilite de Profesor Inginer Dyk au fost aplicate spre satisfacția tuturor expunătorilor dela expoziția din Brno (1929).

În 1932 d. A. Dyk dă publicității sub titlul „Hodnoceni Loveckych Trofeji”, metoda și toate detaliile de aplicare a ei, pe baza căreia ori-cine poate determina cu mare precizie calitatea trofeelor.

Prezentând un interes deosebit pentru vânătorii pasionați de cervidee, d. Gh. Nedici, cunoscutul publicist cynegetic a inspirat traducerea lucrării în limba română și intenționează a sprijini tipărirea ei pentru uzul vânătorilor români.

O expediție cu scop cynegetic în Cadrilater

de MOLDAV

Dacă în cuprinsul țării, o vânătoare cu bătaiași poate fi numită originală și interesantă, apoi de sigur o atare vânătoare în Cadrilater, partea locuită aproape exclusiv de Turci, merită aceste calificative cu prisosință.

Drumul cel mai scurt din București la Ahmatlar, este prin Oltenița-Turtucaia.

Trecerea Dunărei se face pe un „vapor-back“, pe platforma căruia sunt așezate la rând, după ordinea prezentării, automobile, căruțe, vite, mărfuri. Oamenii sunt admiși și ei deavalma, au însă prerogativa de a sta și pe puntea superioară, de unde dominează priveliștea.

Trecerea Dunărei seara are un farmec deosebit. Peisajul estompându-se vag, luminile de pe ambele maluri apărând și dispărând, potrivit unghiului razei vizuale, fantezia poate întregi nelămuritul tablou în fel și chip. Măreția fugătoarelor vedenii este fixată prin fondul statornic al decorului, format de cerul înstelat și calea măreață și liniștită a bătrânului Danubiu.

Malul stâng, covor întunecat de păduri, își pierde contururile în zarea care se depărtează, pe când grămădirea deluroasă a celui drept se apropie năvalnic, presărată de luminile orașelului în terasă.

Nerăbdarea, răcoarea serei, grija adăpostului pentru noapte înfrigurează cercul camarazilor. O gustare în fugă și caravana de automobile pornește în beznă, urcând întortochiatele ulițe ale Turtucaiei, gonind apoi pe drumul de costișe, ce duce cu coturi, urcușuri și coborișuri la Ahmatlar.

Liniștea pustiului, tăiată de sgomotele orașenești ale șirului de automobile, venite ca din altă lume, este de altfel complectă. Nu trecem sate, nu auzim harmalaia câinilor, nu-i țipenie; doar ici colo un pom apare în fâșia de lumină a farurilor: tăcere în misteriosul orizont de dealuri pleșuve, ce se profilează vag, sub lumina plâpândă a unei semiluni a nemice.

Crâmpiele de gândire, inspirate de tainicul decor sunt întretăiate de obligatoriile reflexii așa zise hazlii ale tovarășilor de drum... ce păcat.

Punctul terminus pe ziua de azi Ahmatlar. La debarcarea pe un maidan, câțiva șalvaragii discută cu amfitrionul distribuirea mosafirilor pe gazde. A, B, C, D, la Husein Ali Ahmet, X, Y, Z, la Ahmet Husein Ali, M, N, P la Ali Ahmet Husein etc.

Conduși de respectivul Husein, Ahmet, Ali, mosafirii iau contact cu locuința de o noapte: Curtică curățică împrejmuată cu zid, căsuță scundă, cămăruțe idem cu pardoseală de lut. Nu miroase a închis, ci doar a gazornită. Mobilier: rogojini, velințe și câteva perine de lână așternute pe jos. Ca orice noutate, aspectul produce plăcere; gazda servește cafele extra turcești. Anecdote, glume, Pocker, culcare pe îmbrăcatele, ațipire... pârjol din partea a batalioane de purici... Uf! și amar.

Zorile pun capăt acestui Eden purecăresc, mosafirii se grămădesc să-și împrespăteze cinstitele fețe și întinatele mâini, împrejurul unui ceainic de tinichea, cu gurguiul ca firul de ață, cu conținutul unui jmatate litru de apă, căci apa se aduce cu butoiul din ghiol, dela 8 kilometri. Ghiolul pe aci este o adânci-

tură naturală sau săpată în teren, în care se strâng scursorile de ploaie și din care se adapă vitele, își fac baie bivoli și porcii, pe care plutesc rațele și găștile vecinilor, și din care, ca accesoriu, se alimentează populația a 2—3 sate cu apă... potabilă!

Concentrarea vânătorilor este hotărâtă în maida-nulpiață centrală la ora 8. Aci mișună o mulțime exotica de vre-o 300 inși, cu cealmale de culori variate și șalvari.

Bărbați între 60 ani și copii de 6. Aceștia din urmă de ambele sexe. Sexul frumos puber nereprezentat.

Vre-o 20 căruțe de fabricat ultra rudimentar, având însă cai mărunți frumoși și plini de foc.

Nelipsita cafenea a satului, domină piața centrală: Un bordei dintr'o singură încăpere, cu o laviță lată, pe care stau așezați turcește cinci bătrâni sorbind cafele. Două mese de brad cu respectivele bănci, purtând patina vremurilor uitate, complectează somptuosul mobilier. Intr'un colț, în fund, pe o vatră de 1 metru pătrat, la foc de știuleți de porumb, se prepară consumațiile:

Comenzile curg droaie: 2 ceaiuri, 3 cafele, 4 ceaiuri, etc. Din cinci în cinci minute se servește o cafea și un ceai, căci vesela cafenelei se compune din două ibrice, 2 filigene și 2 pahare; astfel că cafegiul turc te așteaptă la spate să torni apa fierbinte pe gât, ca să-ți smulgă din mână paharul sau ceșcuța, pentru a servi pe următorul client, pe rând ca la moară!

Intre timp pe maidan, bătaiași între 60 și 6 ani, cu cealmale multicolore și șalvari, așezați pe două rânduri, au primit instrucțiunile strategice de ringoare, și sunt porniți în linia de bătaie.

Căruțele, amenajate cu câte un mănunchiu de co-

teni, primesc câte doi vânători și în goană pe cor hane sus la pădure.

Pitorescul celor două convoiuri este cu adevărat original, precum unică este sgâlțâiala căruțelor:

Stomac, creier, dinți și ultima fibră musculară sunt supuse unui masaj vibrant temperator de orice avânturi

— Vânătoarea în sine a decurs în cele mai curioase

iepuri, în mare majoritate căzuți la flancurile frontului.

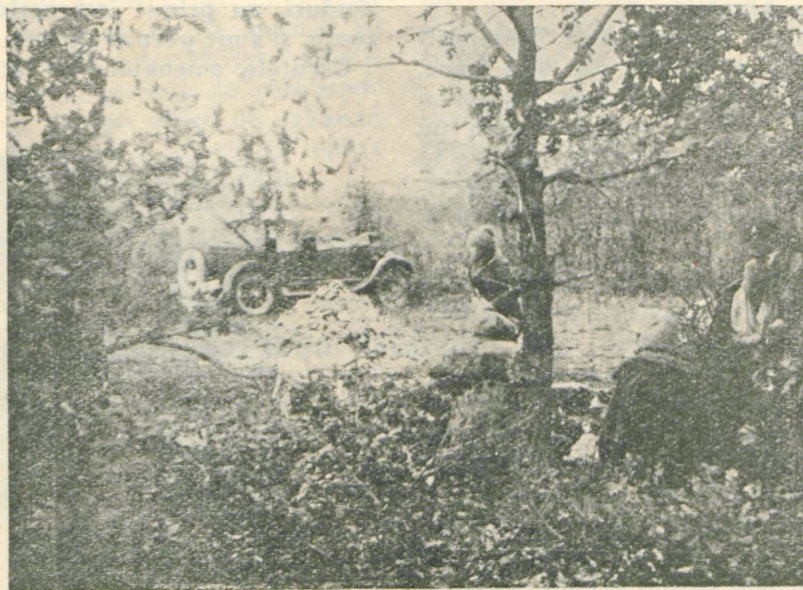
Cu tot rezultatul atât de nepotrivit cu atâta desfășurare de forțe, expediția rămâne totuși intere-

condițiuni: Bătăile erau aranjate pe front de 1 kilometru cu profunzime de minimum 2 klmtr., fără aripi nici de bătaiași, nici de vânători. Odată fronturile constituite bătaiași scot urlete, auzite la minimum

santă.

A doua seară ne adăpostește Covangilar, cu reeditarea aidoma a celor dela Ahmatlar; ba, iertare, a fost o deosebire, escadronele de pureci erau altele...

10 kilometri, cari continuă, cu exces de zel, și când au ajuns în linia pușcașilor.

Povestea spune că locuri bogate în vânat ca pe aci mai rar se află, probabil chiar că realitatea se va fi apropiând de povestea vânătoarească, dar în condițiunile de bătaie astfel aranjate, trebuia ca vânatul să fie dresat ca să ajungă în linia vânătorilor.

De altfel rezultatul celor 6 bătăi făcute în două zile, cu participarea a 30 puști și 200 bătaiași, arată cu prisosință că aranjamentele au fost greșite, pentru a avea un tablou de 3 lupi, 5 vulpi, 1 țap și 18

La întoarcere caravana s'a rupt în bucăți, după gradul de rezistență individuală, dar și după mijloacele de locomoțiune proprii sau mercenare. Ultimul eșalon în retragere a făcut drumul noaptea în căruțe, până la Turtucaia, unde după trei zile de post, a găsit ceva de mâncare și două ore de odihnă pe mesele dela restaurantul cheiului.

În fine, plecați Sâmbătă am sosit Marți la amiază în gara Obor, Nu știu de ce, dar ieșind din gară îmi veni în minte exclamația celor zece mii ai lui Xenophon: Talassa, Talassa !

Răspuns public la expunerea modificării Legii vânatului făcută de Ing. Emil Witting

de GAVRIL OLTEANU REGHIN

Cel mai frumos, mai nobil sport al omenirii și-a ajuns libertatea ca în paginile Revistei, acei cari se simt de a lucra în interes general al acestui frumos sport, să-și spună cuvântul !

Eu, ca un idealist, adorator al acestui sport, cetind articolul d-lui inginer silvic Emil Witting, trebuie să-mi spun cuvântul, căci din cuvânt în cuvânt e ceace ne-am dorit mulți dintre noi, și ar fi de dorit ca acest articol să fie de toată lumea cetit, doar autorul are perfectă dreptate, când spune: „Personalul silvic, datorită profesiei sale are *menirea* de a asigura paza vânatului“. Cum un spital nu poate funcționa fără medici speciali, așa paza vânatului *nu poate fi fără aceia care toată viața și-o petrec între frunzele acelor codri*, unde mulți și mulți dintre noi își petrec cele mai frumoase zile ale vieții lor !

Și atunci întreb : cine a fost factorul că corpul silvic a fost delăturat dela *menirea sfântă* a lui, împreună cu slujba lor de toate zilele ? Voi da tot eu un răspuns, după a mea părere : Cei nepricepuți ; cei doritori de a monopoliza această conducere, fără pregătire ; cei cu punga plină de după război de a ajunge la teritorii îngrijite de alții ; în fine, cei nechemăți.

Spun unii, ai sistemului trecut : Silvicultorii nu sunt vânători ! Silvicultorii s'au înscris în U. G. V. R., la comandă ! Cum să dai paza, ocrotirea, administrarea vânatului pe mâna silviculturilor ? Ce va fi din vânat ?

La acestea, chiar un distins silvicultor le dă exemplul sistemului „Monopol“ din trecut, le dă în acest articol în puține cuvinte aceia ce sistemul din trecut, cu ură dușmănie a delăturat soldații chemați de însuși NATURA, pentru paza-ocrotirea vânatului.

Că parte mare din silvicultorii nu sunt vânători, se poate ! și e just ; dar în conținutul studiilor silviculturilor, doar vânatul este și a fost un studiu principal, încât în fața fiecăruia sunt cunoscute teoretic acele părți administrative de cari corpul vânătoresc are nevoie în administrarea, paza și ocrotirea vânatului.

Trebuie să-l felicit pe conducătorul suprem al silviculturilor dacă a înscris pe silvicultorii în U. G. V. R., căci cred că această colaborare a corpului silvic cu corpul vânătoresc va delătura multe și va ridica mult această faună neprețuită a țării noastre.

Are perfectă dreptate d. silvicultor Witting „sistemul inspectoratelor onorifice“, pe urma cărora nu e mult de dorit, căci în timpurile din urmă s'a vârat și în ocuparea acestora hiena politică și mare parte nu sunt cum zice preotul „cei chemați veniți“, că au venit cei nechemăți ! Mai pe scurt : post onorific, ori briciu cu care te razi de pomană, sunt egale : briciul de pomană te trage, inspectorul onorific (cu excepția unora), te șicanează ! Ba dă concesiuni de licitație branconierilor față de societăți (caz petrecut la noi în județul Murăș).

Da, sunt de părere să se facă postul de inspectori regionali, de 3—4 județe unul, dar să fie și să aibă autoritate, știință, praxă, bunăvoință și dor de muncă imparțială, — *dacă e plătit !*

În privința consiliului permanent de vânătoare încă este de dorit o schimbare, doar pe cât știm nu prea sunt vânători în acel consiliu — nici specialiști cum spune legea și cum ar fi de dorit, căci pe fețe de oameni nu se mai poate judeca, iar în materie, — cu mici excepții, — nici unul dintre sfetnici nu e în curent. Oare nu pe aceștia îi doare colaborarea corpului silvic cu corpul vânătoresc?! Aci s'a ferecat roata de zece ani, de s'a făcut roata în trei dungi și a sdrucinat prea-prea acel car pe capul corpului vânătoresc.

Vânătorii adevărați doresc această colaborare cu corpul silvic, căci este singurul metod de a stăpâni teritoriile de vânat, singurul sistem pe care alte țări de mult l'a adoptat. El este singurul metod ca să ne întărim și să delăturăm sistemul protejărilor fără știință și fără praxă de conducere în materie vânătorescă.

La restul articolului d-lui inginer Witting, în ce privește legea vânatului, dacă va fi loc în numărul viitor al revistei, îmi voi spune și eu părerea mea.

Gavril Olteanu

Acest articol a sosit însoțit de următoarea scrisoare :

„Având în vedere versiunile ce circulă în Ardeal de acei ce îi doare, am ocazia binevenită ca răspuns la articolul d-lui inginer Witting, printre șirele revistei din Decembrie, a vă ruga să publicați și aceste rânduri de mare importanță la baza Uniunii noastre.

PUBLICAȚIE

Ultima oră 20 Dec. 1932

Potrivit D. M. No. 17308/932 vânătoarea epurilor, se va închide pentru țara întregă, în seara zilei de 31 Decembrie a. c.

Ministerul Agriculturii și Domeniilor poate acorda autorizațiuni speciale pentru intervalul 1-15 Ian. 1933, pe baza avizului motivat al inspectoratului județean de vânătoare și al consiliului permanent de vânătoare.

Astăzi a avut loc în prezența M. S. Regelui, inaugurarea muzeului de vânătoare din București. Darea de seamă detaliată va apare în numărul viitor.

Propuneri de modificare la legea pentru protecția vânatului

de RADU STANESCU

Inspector de vânătoare Ploești

Pentru o bună aplicare a legii vânatului (L.V.) și ca o consecință în ameliorarea și prăsierea vânatului util, îmi permit a sugera câteva propuneri, cari, bine înfăptuite ar schimba foarte mult actuala situație.

1. Alegerea și numirea ca inspectori de vânătoare numai a persoanelor cari întrunesc următoarele condițiuni :

a) Să fie vânător în activitate, corect și pasionat acestui sport;

b) Titlul academic, de preferat, Inginer Silvic și licențiați sau doctori în drept;

c) Să aibă o activitate recunoscută în aplicarea legii și mai ales în combaterea braconajului.

2. Inspectorul județean, numit prin Decret Regal, să se bucure de toate avantajele funcționarilor publici, ca salariu, reducere pe C.F.R., un biou cu un ajutor inspector și un secretar.

Cu actualii inspectori onorifici, numiți fără nici un criteriu și fără nici o răspundere față de organele superioare, lipsiți de un biou unde să funcționeze în mod public, cu foarte rare și laudabile excepțiuni, se compromite o instituțiune și se păgubește interesele statului.

Dacă s'ar verifica în mod real, activitatea fiecărui inspector de vânătoare s'ar constata că ea nu există în fapt, decât foarte redusă.

Acelaș lucru se poate spune și de paznici de vânătoare onorifici sau particulari.

Se poate cere unei persoane, activitate în aplicarea legii, fără ca el să aibă un interes cât de mic ?

Pas d'intérêt, pas d'action zice francezul și acest lucru verificat, s'a constatat a fi foarte exact.

Numai un inspectorat condus de o persoană capabilă, devotat sportului vânătoresc, cu responsabilitate față de minister și retribuit cu un salariu potrivit slujbei ce o îndeplinește, poate să exercite un rol precumpănitor cu executarea și controlul L. V.

Unui asemenea inspector, trebuie să i se dea de Minister toată autoritatea morală și materială în îndeplinirea serviciului său.

Avizele și rapoartele sale cu privire la înființarea sau desființarea societăților, oprirea vânătoarei unei specii de vânat pe un termen determinat, controlul societăților de vânătoare și aplicarea de sancțiuni în caz de abateri grave, să fie luate în considerare de Minister și aprobate întocmai, când acestea sunt date în vederea propășirii și prăsierei vânatului.

Nici o altă dispozițiune nu va fi luată de Minister fără avizul conform al Inspectoratului, care este cel dintâi organ al Ministerului, care cunoaște situația din județul său.

3. Paznicii de vânătoare să fie recrutați, numai din brigadierii de vânătoare sau agenți silvici cu o practică îndelungată.

În acest scop, fiecare societate, la cererea de a i se aproba arendarea unui teren, să alătore și contractul de angajament a unui asemenea paznic, aprobat de inspectorul de vânătoare respectiv.

Dacă fiecare județ ar putea să-și angajeze 6—10 brigadieri de vânătoare, plătiți de societăți, însă puși

la dispoziția și controlul inspectorului, paza vânatului și controlul, s'ar face cu mult mai bine decât o fac azi, sutele de agenți pervăzuți în lege, dar cari în practică nu depun nici o activitate.

Nici o aprobare de funcționare a unei societăți de vânat nu se va da, decât, dacă societatea va face dovadă că are și fondul necesar angajării brigadierilor de vânat necesari.

Societățile actualmente în funcție, să fie obligate ca într'un termen de... să-și angajeze paznici cu plată în proporția terenurilor ce posed, contrariu să li se retragă autorizația de a funcționa.

4. Modificarea L. V., în părțile unde s'a constatat că nu corespune nevoilor actuale și în special, majorarea amenzilor și a închisoarei în caz de delict și o urgentare a judecăței proceselor.

5. Pedepse mai grave pentru cei ce lasă câinii liberi pe terenul de vânat și introducerea în lege a unui aliniat prin care să se prevadă că : nu există contravenție sau delict, uciderea câinilor găsiți pe terenul de vânat fără juleul regulamentar, fără nici o excepție dacă sunt câini ciobănești, sau nu.

Arăt după cum urmează proiectul întocmit pe articole, în vederea modificărilor ce preconizez :

Art. 1. — Nemodificat.

Art. 2. — Nemodificat.

Art. 3., al. a). — Iar dacă nu este pădure să aibă întindere de cel puțin 500 ha., etc.

Al. b). — Dacă terenul de vânat este mai mic de 500 ha. sau 1000 ha., etc.

Art. 4. — Proprietarii terenurilor mai mici de 500 ha., sau 1000 ha., etc.

Art. 5. — Proprietarul unui teren mai mic de 500 ha. și care este înconjurat de trei părți de un alt teren de vânătoare mai mare de 500 ha.

Art. 6. — Nimeni n'are dreptul să vâneze pe proprietatea altuia, fără consimțământul în scris al proprietarului, constatată prin act cu data certă, etc.

Art. 7. — Nemodificat.

CAPITOLUL II

Arendarea dreptului de vânat pe terenurile comune. — Să se adauge: iar proprietarii indivizei moșnenești mai mici de 500 ha. pot fi arendate prin așezământul lor.

Art. 8. — Să se schimbe cifra 100 ha., în 500 ha., restul nemodificat.

Art. 9. — Ziua și condițiunile de licitație vor fi publicate cu cel puțin 15 zile înainte, într'o gazetă din localitate sau dela reședința județului și într'o revistă de vânătoare. Un exemplar din publicație se va trimite în acelaș termen și Inspectoratului de vânătoare al județului. Neîndeplinirea acestor formalități, etc.

Art. 10. — Nemodificat.

Art. 11, al. II. — În acest caz contractul încheiat va fi valabil numai după aprobarea lui de consiliul permanent, dat după avizul conf. al Inspectoratului de vânătoare.

Art. 12. — Dacă în zua..., în termen de 10 zile,... însă cu aprobarea consiliului permanent și cu avizul favorabil al Inspectoratului de vânatoare. Restul nemodificat.

Art. 13. — Nemodificat.

Art. 14. — Nemodificat.

CAPITOLUL III

Ocroțirea obligatorie a vânatului

Art. 15. — Nemodificat.

CAPITOLUL IV

Despăgubiri pentru pagubele cauzate de vânat

Art. 16. — Nemodificat.

Art. 17. — Nemodificat.

Art. 18. Nemodificat.

Art. 19. — Se va face vânători pentru uciderea și alungarea lor, și în caz de necesitate bine constatată de către primar, la care va fi invitat și proprietarul sau arendașul, se va face vânatoare din oficiu.

CAPITOLUL V

Despăgubirea daunelor cauzate în timpul vânătoarei

Art. 20. — Nemodificat.

CAPITOLUL VI

Timpul în care vânătoreea este oprită

Art. 21. — Nemodificat până la al. 14, care urmează a fi modificat astfel: vânatul sau prinderea cu orice mijloace a păsărilor cântătoare este oprită în orice timp.

Art. 22. — Nemodificat.

Art. 23. — Nemodificat.

Art. 24, *alinia nouă*. — Cei ce vor contraveni li se va confisca vânatul chiar dacă va fi preparat și pedepsiți conform art. 76. Vânatul confiscat în orice împrejurare se va trimite Inspectoratului de vânătoare al județului, spre a dispune de el.

Art. 25. — Nemodificat.

Art. 26. — Nemodificat.

CAPITOLUL VII

Mijloacele prin care se poate vâna

Art. 27. — Nemodificat.

Art. 28. — Nemodificat.

Art. 29. — Nemodificat.

Art. 30. — Nemodificat.

Art. 31. — Nemodificat.

CAPITOLUL VIII

Urmărirea vânatului și dispozițiuni referitoare la câini

Art. 32. — Nemodificat.

Art. 33. — Afară de cei îndreptățiți la vânat nimeni nu poate lăsa câinii liberi pe teritoriul de vânat; excepție face câinii dela turmele de oi, dacă vor avea jujeul regulamentar.

Oricine poate ucide câinii și pisicile găsite fără stăpâni pe teritoriul de vânat.

Se exceptează prepelicarul și limierul (sagas sanguinarus).

Cel ce prinde un câine de vânat pe teritoriul său de vânat este dator să anunțe pe stăpânul său, care

e obligat a-i plăti despăgubiri pentru întreținere, sau stricăciunile aduse vânatului. În caz când nu se știe cui aparține, se va anunța primăria locului unde a fost prins câinele, printr'o petiție în care va arăta semnalmentele câinelui.

Dacă în curs de 14 zile dela încunoștințare, sau înregistrarea cererei, proprietarul câinelui nu se prezintă, proprietarul sau arendașul vânatului, poate dispune de câinele prins.

CAPITOLUL IX

Impiedecarea branconajului și restricția vânatului

Art. 34. — Nemodificat.

Art. 35, *alinia nouă*. — Cei ce vor contraveni acestor dispozițiuni, li se va confisca vânatul care va fi vândut la licitație în folosul Ministerului, direcția vânătoarei, iar contravenienții vor fi dați judecăței și pedepsiți cu o amendă dela 3000—5000

CAPITOLUL X

Permisele de vânat

Art. 36. — Nemodificat.

Art. 37. — Permisul de vânătoare va fi liberat de Inspectoratul de vânătoare a județului, în baza unei cereri la care se va alătura timbrul special al Ministerului Agriculturii în valoare de lei... și timbre fiscale în valoare de lei...

Solicitorul va face dovadă că este înscris într'o societate de vânătoare, recunoscută de Minister sau că e proprietarul, sau arendașul unui teren mai mare de 500 ha., sau 1000 ha., după distincțiunile dela art. 5.

Art. 38. — Dacă permisul se pierde se poate libera duplicat pentru care se va plăti o taxă de 20 lei constatată printr'o recipisă a Administrației financiare, plus spezele de publicare în Monitorul Oficial a anulării vechiului permis.

Art. 39. — Sunt scutiți de obligația de a avea permis de vânat:

a) Paznicii particulari jurați, numiți de Minister, cari au în paza lor vânatul și când vânează din ordinul stăpânului lor. Pentru legitimarea lor este suficient permisul de port-armă și permisul de paznic eliberat de Minister.

Elevii școlilor speciale de silvicultori, se bucură de favoarea de a plăti numai jumătate din taxa permisului de vânat.

Se suprimă restul din al. lit. b., întrucât bătaiași sau gonacii cari nu poartă armă, n'au cu ce vâna, vânătoreea nefăcându-se de cât cu arma' iar al. ultim: cei ce vor fi chemați la vânătorile din oficiu, nu vor avea nevoie, etc., se suprimă întrucât este în contradicție cu art. 62 din lege.

Art. 40. — Neschimbat.

Art. 41. — Neschimbat.

Art. 42. — Se va adăuga un aliniat nou (al. 8).

Al. 8. — Acelor cari fac din vânătoare o profesiune, vânând și vânzând vânatul.

Art. 43. — Neschimbat.

Art. 44. — Neschimbat.

Art. 45. — Neschimbat.

Art. 46. — Neschimbat.

Art. 47. — Neschimbat.

Art. 48. — Neschimbat.

Art. 49. — Neschimbat.

Art. 50. — Neschimbat.

Art. 51. — Neschimbat.

Art. 52. — Neschimbat.

Art. 53. — Neschimbat.

Art. 54. — Neschimbat.

Art. 55. — Neschimbat.

Art. 56. — Taxele pentru permisul de port-armă și taxele pentru câini, se vor plăti în acelaș mod ca și pentru permisul de vânătoare prin timbre, aplicate pe permis și anulate prin ștampila Inspectoratului de vânătoare. Ministerul de Domenii va putea încasa aceste taxe și prin percepțiile respective, după tabloul făcut în fiecare an de autoritățile comunale.

Art. 57. — Nemodificat.

Art. 58. — Nemodificat.

Art. 59. — Nemodificat.

Art. 60. — Nemodificat.

Art. 61. — Nemodificat.

CAPITOLUL XII

Despre vânătorile din oficiu

Art. 62. — Pentru stârpirea animalelor răpitoare și a fiarelor se pot ordona în caz de necesitate, vânători din oficiu, dacă asemenea animale se vor fi înmulțit fără măsură. Avizul Inspectorului de vânătoare este absolut necesar pentru facerea acestor vânători.

Autorizația de a face vânătoare oficială, se va cere prefectului, de primarul comunei respective, unde aceste fiare vor fi făcut stricăciuni vitelor, semănăturilor, etc., și va fi încuviințată dacă se vor produce dovezi că într'adevăr pagubele sunt mari și că proprietarul sau arendașul dreptului de vânat refuză să facă el însuși această vânătoare, sau că nu vrea să plătească daunele cauzate locuitorilor prejudiciate. La aceste vânători vor fi invitați numai vânătorii cu permis în regulă sau societăți constituite, în regulă.

Art. 63, al. I. — Neschimbat.

Al. II. — Dacă la aceste vânători s'ar vâna și altfel de vânat, atunci faptul constituie delict de braconaj și se va trata ca atare.

Art. 64. — Neschimbat.

Art. 65. — Neschimbat.

CAPITOLUL XIII

Despre păzitorii de vânat publici, sau privați jurați

Art. 64. — Ministerul de Domenii va numi pentru întreaga țară, un număr de inspectori și sub-inspectori de vânătoare și paznici publici pentru paza vânatului, în mod onorific, sau cu plată, liberându-le o carte de recunoaștere specială.

În fiecare capitală de județ va fi numit un inspector de vânătoare, care va fi ajutat în lucrările sale de unul sau mai mulți inspectori, sau sub-inspectori de vânătoare. Restul neschimbat.

Art. 66 bis. — Inspectorul de vânătoare din fiecare capitală de județ, reprezintă Ministerul de Domenii în toate procesele de delict și contravențiuni la legea vânatului, putând ataca pe calea apelului sau recursului orice hotărîre judecătorească, fără a fi nevoie să se constituie parte civilă.

Inspectorul de vânătoare în județul său, este șeful poliției vânatului.

Toate procesele verbale de flagrant delict la legea vânatului ale paznicilor publici de vânătoare și

ale tuturor agenților prevăzuți de această lege, nu li se vor da curs decât în urma verificării și aprobării lor de către inspector. El rezolvă și semnează corespondența cu celelalte autortăți și cu Ministerul.

Art. 67. — Neschimbat.

Art. 68. — Neschimbat.

Art. 69. — Procesele verbale.... și ale sub-inspectorilor de vânătoare. Această competență o au și la constatarea abaterilor la legea portului armelor.

Art. 70 — Neschimbat.

CAPITOLUL XV

Societăți de vânătoare

Art. 71. — Neschimbat.

Art. 72. — Neschimbat.

CAPITOLUL XVI

Delicte, contravențiuni, pedepse

Art. 73. — Cel ce vânează sau prinde vânat, indiferent rezultatul, fără învoirea proprietarului sau arendașului, se va pedepsi cu amendă de 2000—5000 lei; în caz de recidivă.... neschimbat. Această pedeapsă li se vor aplica și celor ce vor contraveni la art. 21 din lege.

Art. 74. — Neschimbat.

Art. 75. — Pedeapsa va fi dela 3000—10000 lei.

Art. 76. — ....Se suprimă cuvintele: "In timpul când vânătoarea este oprită" și se modifică partea finală: „Se pedepsește și cu închisoarea dela 3 luni la un an", (spre a fi în concordanță cu art. 74). Cel ce vânează sau încearcă a vâna în timpul oprit, sau va călca dispozițiunile art. 34 din lege, comite delict.

Art. 77. — ....Amenda dela 2000—5000 lei.

Art. 78. — ....Se pedepsește cu amendă de 2000—5000 lei; iar aceluia care vânează cu permis falsificat, se va aplica amenda de 5000—10.000 lei și închisoare până la 3 luni.

Art. 79. — Neschimbat.

Art. 80. — Neschimbat.

Art. 81. — Cel ce va lăsa câinii liberi pe proprietatea altuia, va fi pedepsit cu amendă de 2000—3000 lei, iar câinii uciși.

Art. 82. — Neschimbat.

Art. 83. — Neschimbat.

Art. 84. — Neschimbat.

Art. 85. — Neschimbat.

Art. 86, aliniat nou. — Armele, ustensilele de vânătoare luate zălog dela braconieri se vor preda Inspectoratului de vânătoare, care le va preda celui în drept în caz de achitare, contrariu aceste obiecte vor deveni proprietatea Inspectoratului, care le va putea vinde, iar fondul vărsat Ministerului de Domenii, pentru fondul de vânătoare

Art. 87. — Neschimbat.

Art. 88. — Neschimbat.

Art. 89. — Neschimbat.

Art. 90. — Neschimbat.

Art. 91. — Neschimbat.

Art. 92. — Neschimbat.

Art. 93. — Neschimbat.

Art. 94. — Neschimbat.

Art. 95. — Neschimbat.

Art. 96. — Neschimbat.

Art. 97. — Pentru infracțiunile unde legea nu prevede pedeapsa închisoarei, și în caz de flagrant delict, amenda se va aplica de către Inspectorul de

vânatoare al județului și trimite spre încasare percepției domiciliului pârâtului. Sumele încasate le va împărți conform art. 92. Cel nemulțumit, poate face apel la Tribunal în termen de 10 zile dela primirea somațiunii ce i se va face de percepție. Apelul va fi nul, dacă odată cu el nu se va depune și recipisa percepției respective constatatoare de depunerea sumei de plată și alegerea de domiciliu.

Tribunalul primind apelul va fixa un termen urgent de judecată, maximum 20 zile.

Art. 97. — Contra proceselor-verbale ale agenților enumărați la art. 94, în caz, când nu constată flagrantul delict se poate face apel la judecătoria Ocolului respectiv în același termen și în aceleași condițiuni ca pentru apelurile dela Tribunal.

În toate cazurile Statul va fi citat ca parte în proces, în interesul legii prin Inspectoratul de vânatoare al județului, fără a fi nevoie să se fi constituit ca parte civilă. Art. 50 din codul penal, din vechiul regat nu este aplicabil în această materie.

Propuneri

din partea soc. de vânatoare „Hubertus“ din Satu-Mare pentru modificarea legii, pentru protecția vânatului

Art. 3, să fie modificat în parte astfel :

1) Pe fondul său propriu poate vâna numai proprietarul. Dacă acest drept nu exercită el personal sau membrii familiei, înțelegând numai ascendenții și descendenții, — atunci să fie arendate împreună cu terenurile comune, — având dreptul proprietarul la cota parte din arendă. Exercițarea dreptului de vânatoare trebuie anunțată Primăriei comunale cu 30 zile înainte de licitație.

Din cauză că majoritatea proprietarilor cu fonduri proprii de vânatoare cari nu sunt vânători, nu consideră vânatul ca un factor economic și nu sunt vânători pasionați, nu obligă pe arendaș de a lua măsuri pentru ocrotirea vânatului, cedând acest drept persoanelor cari nu reprezintă garanții destul de serioase în ce privește respectarea măsurilor de ocrotire a vânatului, sau admite vânzarea mai multor, fără să ție considerare de suprafață și numărul vânatului: dar admițând, că arendașul respectiv intenționează și dorește a ocroti vânatul și în cazul acesta nu se vede multe garanții din cauză, că acești proprietari nu arendează terenurile lor pe mai mulți ani, ci de regulă pe un sezon de vânatoare, astfel că în timpul iernei nici proprietarul, nici arendașul, care nu are interes ne mai fiind arendaș, nu se interesează de ocrotirea vânatului.

Art. 4, să fie suprimat pentru motivele mai sus arătate și în special:

Având în vedere considerentele mai sus semnalate și având în vedere, că asocierea proprietarilor mici de a forma terenuri de vânatoare cu întindere de peste 100 ha., se fac mai mult din considerațiuni de interes personal de a se răzbuna contra arendașilor terenurilor comune și în special, că, sunt supărați că arendașul care a stârpit câinii vagabonzi și pentru alte măsuri luate în interesul ocrotirii vânatului: nu se asociază nici decât din interes vânătoresc sau bănesc, deoarece aceste interese le pot apăra și prin arendarea prin comune sau în vederea de a i se înlesni posibilitatea de a braconă pe terenurile învecinate. Prin divizarea terenurilor respective, prin asocierea proprietarilor mici, să mic-

CAPITOLUL XVII Despre fondul de vânat

Art. 98, al. c. — Din fondurile societăților de vânatoare ce vor fi dizolvate de Minister pentru abateri grave, bine constatate.

Al. f. — Din fondul de vânatoare, se va aloca în fiecare an o sumă necesară bunei funcționări a Inspectoratelor de vânatoare.

Art. 99. — Personalul serviciului vânatului din Minister, cât și Inspectorii de vânatoare din fiecare județ, vor fi trecuți și plătiți din bugetul Ministerului și anume din fondul de vânatoare.

Art. 100. — Neschimbat.

Art. 101. — Neschimbat.

Art. 102. — Neschimbat.

Art. 103. — Neschimbat.

Art. 104. — Neschimbat.

Art. 105. — Neschimbat.

Art. 106. — Neschimbat.

șoreze posibilitatea de multe ori să facă imposibilă ocrotirea vânatului și este în contradicere cu economia și spiritul legii.

Nouii dispozițiuni cari trebuiesc înscrise în lege.

Arendarea pădurilor de pe câmpii, cari au fost expropriate și distribuite de păduri comunale — nu se pot arenda decât în complexul lor cu terenurile comune de care aparțin, — luând fiecare comună cota parte din arendă.

Prin expropriere aceste terenuri s'au împărțit între mai multe comune, primind câte o comună 100—200 ha., sau chiar mai puțin teren, astfel că o pădure de câmpie care avea o extindere de 1000 — 2000 ha. și era amenajată atât pentru exploatare, cât și pentru vânat cu aleuri, azi se divizează între mai mulți proprietari.

EXERCITAREA DREPTULUI DE VANATOARE

Fiecare vânător care n'are teren propriu de vânatoare, trebuie să fie membru al unei „Societăți de vânatoare“, pentru a putea exercita dreptul de vânatoare, neadmițându-se ca un arendaș al terenurilor a unei comune să admită vânatul la mai mulți vânători.

Societățile de vânatoare să se poată constitui și funcționa dacă au înscrși cel puțin 10 membrii și să posede cel puțin după fiecare membru 300 ha. teren, din cauză, că, azi sunt societăți care nu dispun de teren sau au teren foarte puțin și din această cauză vânează pe acel teren de două sau de mai multe ori.

Prin aceste măsuri credem, că, s'ar putea constrânge ca să se formeze mai multe societăți de vânatoare, cari societăți reprezintă mai mari garanții, că se vor respecta măsurile de ocrotire și înmulțire a vânatului, având posibilitatea de a se exercita un control mai intensiv.

Dresarea și educația câinelui

(URMARE)

Al treilea exercițiu „Daun“.

Se pune câinelui sgară de dresaj, astfel ca cuiele să vie la ceafă.

Se comandă „șezi“, se lasă lesa la pământ.

Cu mâna dreaptă se apucă gâtul chiar îndărătul urechilor, pe când stânga se ține pe crupa câinelui, — se dă tare comanda „Daun“, apăsând în acelaș timp cu dreapta înainte până ce câinele s'a lungit. (Laudă mângâiere).

Se ține câinele astfel până la ½ minută, indiferent dacă poziția este exact corectă.

Dresorul se îndreaptă, comandă „aci“ și face mergeri.

După ce câinele a fost forțat prin apăsare și comandă ca să ia pozițiunea „Daun“ de vreo 10 ori, se procedează la corectarea poziției.

Câinele trebuie să fie culcat pe burtă în tot lungul, sprijinit pe picioarele dindărăt, cu cele dinainte întinse și cu capul lungit între acestea. Fig. 4.

Mișcarea se repetă cam de 20 ori.

Altă ședință : Dresorul ia în mâna stângă o cravașă, cu dreapta apucă gâtul, iar cravașă apasă pe crupă. La comanda „Daun“ dreapta apasă gâtul iar cu cravașă se lovește repetat, dar foarte ușor, crupa, repetându-se astfel, încât câinele din ce în ce să se trântescă tot mai iute în pozițiunea „Daun“.

După câteva repetiri, nu se mai apasă cu mâna dreaptă, ci se pune numai un deget pe capul elevului, cravașă pe umărul lui și se comandă „Daun“; se forțează executarea prin mici lovituri cu cravașă. (De îndată ce execută prompt mișcarea, urmează laudă și mângâiere).

Apoi câinele fiind în pozițiunea „Daun“, dresorul face un pas spre dreapta, dacă câinele dă semne că ar vrea să se scoale, i se dă o mică lovitură cu cravașă peste grumaz, dându-i comanda prelungită „Daun“.

După câteva repetiri a mișcării efectuată în această poziție, dresorul schimbă poziția : stând drept, în loc de deget, sprijină pe capul câinelui vârful cravașei și comandă „Daun“. Fiind câinele în poziție, dresorul face pași la dreapta ori la stânga, supraveghiând ca elevul să nu schimbe de loc poziția corectă, ci menținându-l nemișcat prin ușoare lovituri cu cravașă peste grumaz.

După 20—30 de repetiri, elevul va pricepe că trebuie să rămână în „Daun“, fără să ridice capul până ce primește comanda de „aici“.

Aceste repetiri se fac progresiv, întrucât dresorul se depărtează tot mai mult de câine, pășind peste el, stând nemișcat îndărătul sau în fața lui, cu repetirea continuă a comandei „Daun“.

Orice mișcare a capului în timpul acestor mișcări trebuie reprimată prin o mică lovitură cu cravașă.

Mai mult încă, dresorul se ascunde, fără a pierde din ochi elevul, ca acesta să rămână nemișcat. Ajuns la acest rezultat, dresorul părăsește manejul, închide ușa, iar după câteva momente reintră și se convinge dacă elevul a rămas nemișcat în poziție.

Din ce în ce se prelungește absența din manej, lăudându-l dacă a fost ascultător, dojenindu-l și repetând mișcarea dacă a greșit.

De aci încolo se recomandă ca după fiecare ședință, câinele să fie lăsat singur în poziție de „Daun“, 15 până la 30 minute.

Pentru controlul executării punctuale, se întinde lesa lungă drept pe pământ, iar la capătul ei se pune un semn cu un pai sau o surcea. Dacă câinele în timpul absenței dresorului a mișcat, desigur că lesa va fi deplasată, atunci va trebui dojenit aspru, repus în poziție și pedepsit prin ușoare lovituri cu cravașă.

70—80 de repetiri sunt necesare pentru a face un câine complet ascultător la „Daun“, ceea ce are o influență capitală pentru ulterioarele exerciții.

„Daun“ prin ridicarea mânei.—Câinele șade, dresorul stă 3 pași înaintea lui, având în mâna dreaptă cravașă, iar în stânga lesa. Ridicând cravașă în sus dă comanda „Daun“, dacă câinele nu execută imediat, i-i aplică cu cravașă o ușoară lovitură pe spate. Se repetă până la complectă ascultare și promptă executare a mișcării când dresorul ridică brațul cu cravașă și comandă „Daun“.

În ședința următoare dresorul ascunde cravașă sub haină la spate, astfel ca mânerul ei să treacă de guler, pentru a fi ușor apucată cu mâna îndoită peste umăr. Acum se începe mișcarea, ridicând brațul fără cravașă și dând comanda „Daun“.

Se poate ca elevul nevăzând instrumentul de pedeapsă, să nu execute cu promptitudine mișcarea, dar în acelaș moment dresorul scoate la iveală cravașă, strigă „Daun“ și îi aplică o lovitură ceva mai simțită. Sigur că la această apariție bruscă a sfântului Nicolai, elevul se va trânti jos, ca o limbă de briceag.

Se repetă, dresorul stând din ce în ce mai departe de câine, până ce ajunge ca să se execute mișcarea de la 10—15 metri, nepermițând însă cumva ca să se trântescă în „Daun“, înainte de a i se da comanda, fapt la care sunt predispuși câini cu temperament domol. În acest caz se trage de lesă cu comanda „șezi“, nepermițându-i punerea în „Daun“ decât la comandă.

Apoi se fac mergeri, în timpul cărora se comandă și se insistă până la executare „Daun“, dresorul plecând mai departe și lăsând câinele în „Daun“ până la nouă comandă. Toate aceste mișcări se fac variând pozițiunea ; de pildă, în mergeri se comandă deodată daun, se lasă câinele singur, dresorul se ocupă de altceva sau iese afară, când se reîntoarce trebuie să-l găsească în aceiaș poziție chiar după câteva minute, atunci laudă și mângâiere.

Restul dresajului se face pe câmp.

„Aici“ cu fluerul. — Suntem afară : se pune sgară cu o lesă de 4 m. și se comandă daun. Dresorul apucă capătul lesei, se depărtează de câine atât cât ajunge lesa, se oprește aci în fața lui. Cu fluerul se dă un semnal slab, făcând în acelaș timp o ușoară smucitură de lesă. Câinele se scoală, atunci îi strigăm „aici“, trăgând de lesă astfel încât să grăbească pasul din ce în ce. Executând mișcarea, câinele trebuie pus în poziția șezi, lăudat și mângâiat. Se repetă mișcarea, forțându-l să accelereze venirea, până când la un ușor semnal cu fluerul, câinele sare și vine în galop la dresor.

Se schimbă poziția, dresorul stând îndărătul elevului, se repetă mișcarea cu mai nainte, accelerând venirea la cel mai slab semnal cu fluerul.

După vreo 20 repetiri, când câinele se scoală să vină la semnalul fluerului, dresorul face sărituri în-

cărăt, ca să dea ocazie câinelui să facă și el mai multe sărituri, până ajunge la el.

Apoi se lasă lesa jos și se dă semnalul dela distanțe tot mai mari.

Acestea executate se procedează la alternare de daun și chemare cu fluerul. Câinele este în daun, dresorul se depărtează și flueră, câinele se scoală și fugă către el, dar la jumătatea drumului, dresorul comandă „Daun“ și ridică brațul în sus; câinele trebuie să se trântescă brusc iar în daun, după care se flueră pentru a veni definitiv la destinație. Presupunem că la comanda „daun“, câinele nu s'a oprit brusc ca să cadă în poziție, atunci trebuie corijat cu cravașa la început mai ușor, iar la repetată neascultare, tot mai simțitor.

Acest exercițiu, care face pe câine să balanseze mereu între smucitura lesei și cravașă, este extrem de opositor pentru el.

El este cel mai bun mijloc de a aduce la supunere specimene încăpătânate sau stricate. Fără ca dresorul să se ostenească, făcând uz rațional de lesă și cravașă, poate transforma în timp de un sfert de oră pe cel mai catâr câine într'un adevărat mieluşel.

„Aport“ la câmp. — Când câinele a învățat în manej să apuce șomoiogul, blana și haltera ținute la oarecare distanță, reîncepem exact aceleași mișcări sub cerul liber. De obicei în acest caz nu se observă greutăți deosebite. Principalul este ca obiectele să fie ținute cât mai aproape de pământ, fără însă a le lăsa deocamdată jos, chiar dacă câinele ar fi dispus să le apuce de jos: pentru aceasta încă nu e timpul venit, iar de a tolera ca vreo mișcare să o facă câinele din proprie inițiativă ar fi o greșală de neiertat.

„Daun“ dela depărtare. — Se exercită cu lesa lungă, mergând progresiv dela 5 la 20 m.

La comanda de „Daun“, care totdeauna este însoțită de ridicarea brațului în sus, câinele trebuie să cadă ca fulgerat la pământ, rămânând nemișcat. Cravașa rămâne ascunsă, dar apare și este pusă în aplicare de cum câinele se lasă pe lene sau neascultare. Incepem din când în când a omite comanda „Daun“ și ridicăm numai brațul, astfel pe nesimțite câinele se va obișnui să cadă în daun numai prin ridicarea brațului. Apoi repetăm venirea la fluerat ușor. Deocamdată toate aceste mișcări se fac la lesă, pentru a nu scăpa câinele din mână.

Obișnuința împușcătorei. — A sosit timpul să obișnuim elevul cu pocnitura puștei. Înainte de toate trebuie să ne convingem dacă elevul înclină a fi sperios la sgomotul puștei, ceea ce se întâmplă la mulți câini tineri. În acest scop încercăm câteva cartușe, numai cu pulbere (fără alicie) jumătate încărcătură. Luăm cu noi un ajutor, care se depărtează cu pușca la 200 pași. Câinele e la 10 pași de dresor. Se face un semn pentru ca ajutorul să tragă un foc. Se observă câinele. Dacă acesta tresare și are aerul speriat, este semn că are tendința a fi sperios, defect care fiind greșit corijat, este extrem de greu de remediat.

Dacă la a doua, a treia pocnitură câinele devine tot mai speriat, atunci pușcașul trebuie depărtat, până la distanța de unde împușcăturile abia se aud, dându-i instrucțiuni de a trage la intervale câte un foc, pe când dresorul ia câinele de lesă și mângându-l și vorbindu-i mereu merge spre pușcaș, făcând mergeri la picior încoace și încolo. În timpul a 15-20 împușcături, câinele trebuie condus cu vorba și cu mângâieri până la distanța de 100 pași de pușcaș.

A doua zi ajutorul ia câinele și se depărtează pe câmpul de exercițiu, pe când dresorul cu pușca vine în urmă luând direcția astfel ca vântul să fie spre câine și când este la 200 pași începe a trage focuri. Atunci ajutorul conduce câinele către dresor, vorbindu-i și mângâindu-l; acesta, simțind prezența stăpânului prin miros și văz, se va trage către el. Dresorul îl cheamă prietenos lângă el și din timp în timp mai trage câte un foc. În acest chip scopul este

repede atins căci câinele se convinge curând că pocniturile nu-i fac nici un rău. Recomand dresorului insistent de a îngriji cu deosebită atenție ca tendința fricei de pușcă să fie tratată foarte precaut. Nu se poate prevedea niciodată până unde merge desvoltarea groazei de pușcă. Am cunoscut câini, cari din cauza unui greșit tratament au devenit atât de fricoși, încât era destul să zărească o pușcă pentru a o rupe de fugă ascunzându-se în pivnițe, pe sub lemne, etc.

Adesea cauza este o predispoziție bolnăvicioasă. De aceia sub nici un cuvânt frica nu trebuie combătută prin cuvinte răstite sau pedeapsă.

După ce ne-am convins pe deplin că pocniturile, pornite chiar de lângă el, nu mai impresionează cătuși de puțin câinele, numai atunci procedăm la obișnuirea lui, ca focul de pușcă să-i servească de semnal pentru a cădea imediat în „daun“.

Ajutorul se așează la 30 pași. Câinele șade cinci pași în fața dresorului. Un semn cât mai neobservat de către câine, face pe ajutor să descarce un foc de pușcă, în aceiaș clipă dresorul strigă „daun“ și ridică brațul.

Dacă elevul n'a căzut fulgerător în poziție, intră în acțiune cravașa ascunsă sub haină.

Progresiv se mărește distanța dela câine până la 25—30 pași, repetând mișcarea.

Dacă după 20 repetiri se observă că elevul a înțeles ce înamnă pocnitura puștei pentru el, se omite din ce în ce comanda și ridicarea brațului, forțând câinele de a cădea în daun la orice lovitură de pușcă care ar auzi până la 200 pași.

De acum ajutorul este de prisos, dresorul putând să-și tragă focurile singur, supraveghiând totodată executarea fulgerătoare a mișcării de daun.

Aport: Câinele este în pozițiunea „Daun“.

Se ține șomoiogul la 20 cm., înaintea nasului câinelui. Se dă comanda „Aport“, apropiând șomoiogul către nas, pe când cu lesa i se face semn să se întindă ca să-l apuce. A apucat șomoiogul, se dă comanda „aici“, și se face mergere. Se repetă cu blana și cu haltera de 20 ori, în care timp se depărtează obiectul de aportat în mod progresiv, până la 1 metru de botul câinelui, nepermițând acestuia să se scoale pentru a ajunge obiectul ci făcându-l să se târască pe burtă tot în pozițiunea de daun.

Dacă mișcările acestea se execută bine, începem a lăsa obiectul pe pământ și punem numai mâna pe el când dăm comanda „aport“, apoi arătăm numai cu mâna obiectul. Mișcările au importanță, se repetă cu toate 3 obiectele vreo 40 de ori.

Altă mișcare: Câinele șade; punem șomoiogul înaintea lui pe pământ și când dăm comanda „aport“ atingem obiectul cu mâna. La repetiri nu mai atingem obiectul ci-l arătăm cu mâna.

Bineînțele când îi retragem aportul din bot dăm comanda „lasă“.

După vreo 20 repetiri se aruncă șomoiogul câțiva pași mai departe, pe când câinele șade. El trebuie să rămână nemișcat în pozițiunea „șezi“ până i se dă comanda „aport“ după câteva momente, când dresorul însoțește câinele ținându-l de lesă, și-l îmbrățește să apuce obiectul.

La repetire dresorul progresiv scurtează însoțirea câinelui, iar în urmă rămâne pe loc, dă drumul câinelui, care va înainta și va apuca obiectul singur. Se repetă aceiaș mișcare cu blana și cu haltera.

În cursul acestor exerciții se îngreuiază haltera cu șaibe de fier astfel ca la fiecare 2—3 zile să se adauge 1/4 kilo. Cu chipul acesta câinele fără să observe se antrenează până ce ajunge ca după 4—5 săptămâni de exercițiu este capabil de a purta și a ține cele 6 kgr. ale halterei timp de 5 minute.

(Va urma)

O vânătoare pe Bratcov

de GEORGE SCRIȘTEANU

...Când trenul sosi în gara orașelului natal, pe care-l revedeam după atâta vreme, inima bătea să-mi spargă pieptul...

Eram cu totul cuprins de una din acele emoții puternice, pe care ți-o dă numai nostalgia și vederea meleagurilor copilăriei...

Când s'a oprit trenul în stație, tremuram.

O fierbințeleă comandată parcă, îmi încinsese tâmplese, cu jar de foc...

Revăzui, mișcat, gara micuță și înădită, cu aspect provincial, boită cu galben murdar, spălăcit de vremuri și ploii; cu tencuelile căzute pe alocuri și cu peronul crăpat, presărat cu călători grăbiți, împetriși și prost îmbrăcați.

Un fapt însă îmi atrase în deosebi atenția: tristețea ce se zugrăvea adânc pe fețele celor de pe peron, și sărăcia și tăcerea ce domneau oarecum în această gară pierdută în inima Teleormanului, în care odinioară viața clocotea intens; unde se făceau atâtea afaceri, unde era atâta mișcare, atât zbucium...

Acum gara părea singuratecă, tristă, aproape pustie.

Pe rampe nu se mai vedeau ca altădată stive uriașe de saci încărcăți cu bucate; magaziile tânjeau goale, săteni și căruțe cu povară nu mai poposeau înaintea lor ca'n trecut; liniile stației erau neîngrijite, crotopite de ierburi și cu traversele putrezite: o gară părăginită, ținută parcă de milă, în care suflul și clocotul vieții încetase de mult: o gară moartă.

Cu inima strânsă coborâi din vagon, urmat de câinele meu de vânătoare și tocmai căutam să-mi fac loc spre eșire printre ceilalți călători, când auzii din spate un glas cunoscut care mă striga pe nume:

— „Bine ați venit sănătos cucoane Jenică“.

Intorsei repede capul și recunoscu numai de cât fața osoasă, sfrijită și galbenă ca o gutue tomatică, a lui Tudorache, căruțașul nostru.

Mă salută și-mi zise voios:

— „E aci și domnul inginer.“

Cuconu Cornică vă așteaptă la eșire, în poștalionul meu. Azi, mergeți să vânați pe Bratcov: Am făcut toate pregătirile.

Oh! ce bine o să-i pară domnului inginer când v'o vedea.

Vă așteaptă cu atâta nerăbdare!“.

Glasul domol și surâsul blajin al lui Tudorache îmi risipiră neliniștea și mă înviorară.

Strânsei cu căldură mâinele bunului Tudorache și-l bătui prietenește pe umăr.

Trecurăm apoi în spatele gărei.

Cornică mă aștepta într'adevăr în poștalion, cu pușca pe umăr, însoțit de seterul lui, care la apropierea noastră începu să latre.

Prietenui meu îl certă cu bunătate.

Se ridică apoi surâzător și peste loitrele poștalionului ne îmbrățișarăm îndelung, ca doi prieteni vechi, care nu se mai văzuseră de ani întregi.

Tudorache urcă pe capră și poștalionul porni greoi, hodorogind pe străzile murdare și pline de hopuri ale orașelului natal.

Pe drum până în Valea Bratcovului, Corincă îmi

povesti despre vânătorile ce le făcuse el de când nu ne mai văzusem și termină cu părerea de rău că nu mă mai poate duce ca altă dată, pe locuri pricopsite 'n vânat.

— „Hei prietene, vânatul s'a rărit simțitor și pe la noi“, zise el cu amărăciune în glas.

Se plânse apoi de sărăcia ce domnia acum prin aceste locuri atât de bogate altă dată.

Peste un ceas ajunserăm, în sfârșit, pe Valea Bratcovului, unde începurăm să vânam.

Luarăm întâi vorba înțeleasă cu Tudorache, să ne aștepte la amiază cu masa pregătită, sub sălciile de pe malul *Urluiului*, lângă fântâna lui Androne.

Valea Bratcovului, situată la 4 kilometri de orașelul Roșiorii de Vede, e înconjurată de câmpuri fertile și pe alocuri de vii — unele replantate, altele părăsite, — niște paragini triste, fosilele mândrelor vii de altădată, distruse de filoxeră.

Se mai văd și astăzi șanțurile și gardurile vii de lemn cânesc, cari împodobeau și hotărau odinioară renumitele podgorii ale Bratcovului.

Bratcovul e un pârâiaș ce se formează din topirea zăpezilor și din ploile primăverii. Cu albia îngustă și înclinată, el șerpuește prin poeni și lunci în cari vegetația e foarte bogată și unde împuiază tot felul de vânat.

Primăvara, când se topesc zăpezile de pe dealurile învecinate și toamna când sunt ploii multe el se umflă și se revarsă prin lunci și peste câmpuri, aducând pământ nou, rupt de șivoiu cine știe de unde...

În chipul acesta se face în fiecare an, o adevărată regenerare de pământ.

Deoparte și de alta a albiei Bratcovului cresc salcâmi falnici, sălcii pletoase și mărcinișuri dese de ghiorghinari, acoperite de hameiuri sălbatică, cari formează dumbrăvi și ascunzișuri minunate, prielnice prăsierei vânatului.

Odinioară când pe meleagurile acestea nu erau de cât vii, vânatul forfotea puzderie. Aci era patria potârnicilor, a cristeilor și spurcaciilor.

De epuri și de prepelițe nici nu mai vorbesc, fiindcă acesta era vânatul cel mai comun și cel mai numeros.

Oh! câte aduceri aminte nu încolțesc în cenușa trecutului, când clipe fericite 'mi îngăduesc să mai revăd odată meleagurile acestea dragi, cari mi-au legănat anii copilăriei...

Chipuri și icoane din trecut îmi năpădesc atunci în suflet, vii și bine conturate, de parcă le-ași fi văzut eri.

Simț aripa vremii scuturându-se de vraja și mi-reazma trecutului fericit de altădată; îi simt falfâirea în sufletul meu, o simt și în aer ca o adiere misterioasă ce mă înfioară dulce, o simt cu atâta mai mult în unda clară a Bratcovului, în freamătul salcânilor și sălciilor bătrâne ce înlănțuiesc malurile lui, în verdele închis al viilor, în răcoarea dumbrăvilor...

E pe la jumătatea lui Septembrie! Răcoarea plăcută a dimineții și argintul boabelor de rouă care

¹⁾ Din volumul „*Vedenii din Moara Părăsită*“ ce va apare în curând.

mi-au străbătut vesmintele, mă trezesc din visuri...

Deabia acum aud pe dealurile învecinate focurile, lui Cornică, tovarășul meu de vânatoare.

Incep să caut și eu mai cu luare aminte. „Droll“, pointerul meu, parcă mi-a înțeles gândul, căci cercetează mai cu amănunțime lunca Bratcovului, galopând în dreapta și stânga mea.

În urma lui ierburi și plante ruginii își scutură argintul boabelor de rouă cari strălucesc ca niște diamante în bătaia razelor solare.

Un vântuleț ușor de toamnă le 'nfioară, făcându-le să-și clatine vărfurile îmbătrânite.

Miresme îmbălsămate cu parfum de mușețel, de izma broaștei și de pelinarietà, plutesc în aer, înviorătoare. „Droll“, caută cu disperare bătând nervos din biciul lui de coadă, dar nu găsește nimic.

Lunca e moartă !

Nici un vânat nu se mai poate adăposti aci, în rugina aceasta cosită și arsă de soarele verii.

Părăsesc lunca, trec apele Bratcovului și urc spre dealurile unde auzisem focurile lui Cornică.

Dar, cum pășesc peste apele cenușii ale Bratcovului, câinii dela o stână adăpostită sub aripa dealului, mă și iau în primire.

Strig la cioban, amenințând că-i împușc.

El îi chiamă și-i leagă.

E un moșneag ca de vre-o 60 de ani, cu fața arsă de soare cu plete cărunte și cu trăsături aspre.

Mă cercetează bănuitor cu ochii șireți, duși în fundul capului și ascunși sub niște sprâncene stufoase. Îmbinate și groase cât vrabia.

În urma lui un băețas ca de vre o șapte ani, galben și sfrijit, se ține înfipt de mâna moșneagului și se uită speriat la mine.

E sfios și-și tot strânge în jurul gâtului gulerul zdrențuit al cămășii, neagră și soioasă ca o otreapă de bucătărie.

Mă apropii și întreb :

— „Ce vânat ai văzut pe aici, moșule?“

Moșneagul, își trage domol căciula de pe ochi, se șterge de nădușeală, își potrivește cu latul mâinii mustața pe oală, tușește siteav și zise plictisit, măsurându-mă cu priviri întrebătoare :

— „Nimic d-le, nimic! Primăvara se mai zărește ceva, dar acum nimic“.

— „Cum se poate moșule, răspund eu, mirat? Pe aici unde sunt locuri așa de pricopsite să nu fie vânat? Nu-mi vine a crede“.

— „Apăi, nu ți-o fi venind a crede „Tălică“, dar așa e ! De ce să te mint? Nu vezi d-ta boerule că toate merg anapoda. Nu mai se văd pe câmp lighioile de altădată.“

Nici ciocârlii nu mai sunt.

E tot mai rău din zi în zi. Bucatele nu se fac, oamenii nu mai vor să fie supuși și să muncească și toate merg cu susul în jos, sau de-andăratele !...

Doamne ferește !“...

Moșneagul oftă adânc, scoase căciula din cap, își respiră cu mâna pletele sure, apoi cu dreapta făcu domol semnul crucii și mormăii cu tristețe :

— „Hei tică, taicule, cine știe ce ne-o mai aștepta! Cine știe? !

O fi taică..., o fi vr'un blestem strămoșesc de s'a ales paradichiu de țara asta !“...

Apoi rămase nemișcat cu capul descoperit și cu privirea pierdută în gol, ca și cum greutatea clipei îl apăsa adânc și-i răscolea nemilos cenușa trecutului.

Schimbai vorba și-l întrebai brusc :

— Aveți oi multe, moșule?“

Moșneagul tresări, ca deșteptat dintr'un vis, mă privi cu ochii răi și bolborosi, ursuz :

— „Multe, tică, multe, mânca-le-ar lupii, că nici pentru ele nu se mai găsește loc de arână, pe pământul ăsta. Cu vremea o să piară și ele ca și vânatul.“

Se ridică apoi greoi, luă două sidili cu brânză din surla stâinii și le agăță de craca unui arin din apropiere, spre a se scurge de zer.

— „Dar câinii moșule?“...

— „Apăi dec! se poate târlă fără câini? Suntără câțiva, lovi-i-ar pârđalnicul de javre !“.

— „Cam câți?“ îl sâcâii nerăbdător.

— „Păi, vreoo... 11, taică.“

— „Unsprezece câini?! Vai de mine! Cum se poate?“...

— Dec! ca la stână, tăcuțule: Oi multe, zăr mult și potăi berechet.

Iac'ășa e vorba ciobanului și a târlei“, — zise el înciudat.

— „Aha, înțeleg! Aveți și oi multe?“ — o dreseli eu.

— „Or fi, taică... or fi fiind. Păi, după cum spunea dom' Tudorică, vre-o opt sute sau nouă, — dacă nu chiar mia și mai bine“...

— „Care domnul Tudorică?“

— „Hei... Soare ! E bogătaș tare stăpânul-meu ăsta. Are moșie, aci, pe *Suhat*“.

— „A da ! îl cunosc ! Mi-e bun prieten.“

— „Ei, nu mai spune, boerașule ! Imi pare bine, zău ! Păi dacă-i așa, ia pofteste coala la moșu Nastase 'n surlă să iei în gură nițel caș proaspăt. Uite, acușica'l turnai.“

Intrai aproape pe brânci în surlă, atât era de scundă.

Un fel de mormânt săpat în buza dealului, îngrădit din nuele lipite cu baligă și acoperit cu stuf.

În fund, pe o ridicătură de pământ, câteva putini cu brânză, în jurul cărora dădea târcoale roiuri de muște.

Lângă putini, pe o grămadă de pae vechi, zăcea o sarică de oaie, de bună seamă, patul și așternutul baciului.

În mijlocul surlei, o groapă ca de cuptor, peste care călărea doi drugi de fier, ce serveau drept pi-rostrii.

Deasupra lor un ceaun mare pentru fiert laptele. Pe o laviță în dreapta, tuciul de mămăligă afumat și năclăit de terci ; câteva străchini nespălate, linguri de lemn și o căldare pentru apă.

Mai sus, pe o corlată, un sac petecit multicolor, plin jumătate cu mălai. Lângă el, câțiva bulgări mari de sare grunjoasă.

Din creștetul surlei, legată de-o grindină atârna cu un cârlig la vârf de care sta agățat un fel de o-paiț.

În surlă duhnea miros greu de baligă arsă, acreală de lapte zăurzit, năduf de pae mucigăite...

Baciul mă pofti pe un tăburel șchiop și-mi întinse gogeamite bucată de caș.

De sub piostroile de deasupra gropii din mijloc, fum de vreascuri și de băligi arse, se ridica în trâmbe dese iute ca ardeiu.

Moș Nastase, pe brânci, sufla din răspuțeri să aprindă focul.

În timpul ospățului, profit de ocazie, mă apropii de băețas și-l mângâi. Dar el nu se deslipește de bătrân : îl ține strâns cu amândouă mâinele de poalele

cămășii și se uită la mine speriat cu ochii largi și neîncrezători.

Moșneagul îl observă și-i zise blajin :

— „Nu te speria, Stănică taică. Nu te speria mă ! Domnu' nu e jandar. E vânători, măi, taicule.“

— „Dar ce ? vin jandarmi pe aici, moșule ?“ — interven eu.

— „Ași, nu d-le ! Ferească sfântulețu ! Ce să faci alde dom' șef pe aci ? Mnealui stă în sat la post, sau cinstește pe la Dragomir cârciumaru. Nu ! nu vine mealui pe câmp să-l arză soarele.“

— „Atunci, de ce spuseși băiatului că nu's jandarm ?“

Moșneagul porni a râde și-mi zise cu ochii strălucitori :

— „Hei ! Păi, așa l'a speriat măsă de mic, și-i e frică de jandari...“

Apoi, către băiat :

— „Așa, taică. Boerul e vânător, măi Stănică ; dăia de merg cu pușca la iepuri...“

Deabia atunci copilul dădu drumul moșneagului și începu să-mi vorbească :

— „Aia e pușcă, d-le ? Nu-i așa că e pușcă ?“

— „Da, micule : pușcă.“

— „Și ce faci cu ea ? Ucizi epuri, hai ?“

— „Se 'nțelege, Stănică. Dar ție ți-ar plăcea să ai o pușcă ?“

— „Nu, că mie frică de ea !...“

— „De ce să-ți fie frică, măi Stănică ?“

— „Hei... d'aia ! Mi-e frică și s'a isprăvit... Ș'apoi nici n'avem nevoie de pușca d-tale : mâncăm noi epuri și fără ea.“

— „Taci, măi Stănică ! Cum asta ? Ia spune-mi : cine vi-i dă ? vreun țaran de-ai voștri care vânează pe aici ?“

— „Ași, nu domnule, nu e nimeni, — zise copilul, uitându-se pe furiș la moșneag, care tăia cașul pe o mescioară rotundă, sub umbra arinilor din apropierea târlei.

— Ce tot boscorodești tu mă, znamenie spurcată“, — îl repezi moșneagul uitându-se urât la el.

— „De unde mâncăm noi epuri ? Ce, ești năuc ?...“

Dar băiatul nu se dădu învins. Se întări pe picioare, lungi gâtul, căscă larg ochii și zise răspicat bătrânului :

— „Nu sunt nebun, tăicuță ! Așa, s'o știi, tătică ! Nu sunt nebun ! Scurt ! Ce, nu-i adevărat ? Nu ne aduce în fiecare seară nica Radu și nica Petre, când se întorc cu oile dela păscut, câte un epure-doi?...“

„Mai deunăzi, n'ai trimes unu și lui domnu' Tudorică ?... Era gogeamite epuroaică și-i curgea lapte dn țâțe. Ce, crezi că n'am văzut-o eu ?...“

Moș Năstase se făcu vânăt de mânie, începu a bolborosi ceva, dar i-o luai înainte și întrebai repede copilul :

— „Ce spui, măi Stănică, nentu Petre și Radu împușcă epuri, când se duc cu oile la păscut ?“

— „Nu, domnule, îi prind câinii noștri ?“

— „Cum mă, că nu se poate : epurile fuge mai iute ?“

— „Păi da, fuge, boerule, fuge al dracului, dar când l'o încoli toți câinii, n'are ce mai face. Unsprezece haite doar nu's jucărie ! Ursei, sau Cioanta numai de cât pun gura pe el, că și ei sunt grozav de iuți și mari ca niște mânzați.“

„Am văzut eu, cu ochii mei, când a prins unul mai deunăzi.

„He-hei, au prins ei și rațe, dincolo, peste deal, la „Urlui“, ba și dropii, dacă vrei să știi...“

— „Cum, și dropii ? Adevărat ?“, — strigai indignat.

— „Ferească sfântulețu', cucoane, — interveni repede moșneagul. Mă prinde mirarea, zău, că 'tălică, om deștept, ascuți un zănatec de copil bolnav ca ăsta. Nu vezi că'l prind frigurile ? Vorbește și el într'aiurea.

„Ia... într'o zi... un pui de dropie care nu sbura tocmai bine, s'a întâmplat să-l prindă câinii... și atâta tot.“

Apoi, către copil, răstit :

— „Ține-ți gura, mă, procletule, firai al Iacacui, că ți-o rup !“

Inciudat peste măsură, moșneagul se învinețise și clipea repede ; din ochii lui șireți, ascunși sub enormele-i sprâncene, țâșneau scânteii de mânie.

L'ar fi bătut pe băiat, dacă n'ași fi fost de față. Se îndârjise rău și cu toate că nu mai vorbeam cu el nici eu și nici copilul, totuș bombănea într'una, ocărându-l.

In timp ce tăia brânza felii și o așeza într'o puțină cu saramură, vorbea singur, aruncând priviri aspre băiatului.

Il auzeam cum îl categorisea :

„...Ia, un proclat. Auziți vorbă : mâncăm noi epuri ? De unde ?... din păcatele lui. Copil prost, o tută a dracului ! Păi c'așa e : un zănatec. Il prind frigurile și într'aiurează...“

Ar fi bombănit mult moșneagul, dar mă plictisise și mă grabii să-l scot din necaz. Terminasem felia de caș și cum soarele se cam ridicase (poate să fi fost ora 9), îmi luai rămas bun dela moșneag, îi cinsti bine pe amândoi, apoi mângâiai copilul și plecai.

Moș Năstase mă conduse puțin și-mi zise cu glas mios :

— Să mai poștești pe la noi, boerule ; să mai poștești sănătoșel !“

Ș'apoi mă opri pe loc, îmi strânse mâna, mă sfredeli cu privirea vie a ochilor lui de haiduc și-mi zise surâzător :

— „Uite, fiindcă de ! vorba ăluia, o mână spală pe alta, sau : vezi-mă cu un ochi, ca să te văd cu doi, uite, tăicuțule, dacă vrei să faci vânat, ia-o pe drumeagul ăsta și urcă dealul spre Urlui.“

„Pe dealurile astea, prin jurul apelor, găsești pitpălăci berechet. Vezică-s și niște dropii, numai să ai noroc să dai peste ele.

„Sunt mari cât o curcă și au o carne dulceee...“

— „Cum, au carnea dulce ? Ce spui, moș Năstăsică ? !“

— „Adică... sunt grase, — o drese moșneagul.

„D-ta caută-le că dai, zău, dai negreșit de ele.“

— „Bine, moșule. Așa am să fac. Rămâi sănătos.“

— „Săru' mâna, boerule și să te văd în bine. Așa ! așa taică, siiii... să mai vii zău, să mai vii sănătoșel pe la noi...“

Pe dealurile dintre Urlui și Bratcov găsii locuri și miriști frumoase unde găsii câteva prepelițe ; dar epuri și dropii... ioc !

Moșneagul ținuse să-mi spue o vorbă bună la plecare. Un cioban?... și totuș !...

Deși pe la sfârșitul lui Septembrie, soarele dogorea pământul cu foc viu ca 'n Iulie...

Căldură năbușitoare plutea 'n văzduh. Obosisem și eu și câinele, care începuse să se plictisească.

Terminasem și apa, iar setea mă chinuia strașnic.

Mă îndreptai spre bălțile *Urluiului*, unde găsii pe Cornică. Mă aștepta răsturnat la umbra sălciilor.

Lângă el, o maramă de borangic, albă ca zăpada, încărcată numai cu de-ale bune și gustoase.

Mai departe, sub o salcie bătrână care-și plângea anii aplecându-se cu tristețe peste apele *Urluiului*, Tudorache bunul și favoritul nostru căruțaș, răsucea

la un foc improvizat o frigăruie cu doi pui grași și câteva prepelițe, cari începuseră să se rumenească.

De vale, ascunsă în apele *Urluiului*, la umbra deasă a sălciilor și a păpurișului, două garafe de borviz și o damigenuță cu porfiriu de Bratcov se răceau în tihnă....

PUBLICAȚIUNI

Ministerul Agriculturii și Domeniilor
Serviciul Vânătoarei

PUBLICAȚIUNE

Prin decizia No. 3156/932 Ministerul de Domenii, Direcția generală a vânătoarei s'a revenit asupra deciziei anterioare de desființare a societății de vânătoare „Sturzul“ din Buicești-Mehedinți, care funcționează actualmente ca afiliată Uniunii generale.

PUBLICAȚIUNE

Primăria comunei Budinț, jud. Timiș, aduce la cunoștință că în ziua de 1 Februarie 1933, ora 10 vinde prin licitație publică orală dreptul de vânat de pe hotarul comunei, pe termen de 3 ani.

Licitația se va ține în localul primăriei, prețul strigări 600 lei, garanție 10%. Intru cât nu se va ajunge la nici un rezultat licitația se va ține a doua oară în ziua de 16 Februarie 1933 în același loc și același oră.

PUBLICAȚIUNE

Primăria comunei Ictar, jud. Timiș, aduce la cunoștință că în ziua de 1 Februarie 1933 ora 9 vinde prin licitație publică orală dreptul de vânat de pe hotarul comunei, pe termen de 3 ani.

Licitația se va ține în localul primăriei, prețul strigări 500 lei, garanție în numerar 10%. Intru cât nu se va ajunge la nici un rezultat licitația se va ține a doua oară în ziua de 16 Februarie 1933 în același loc și același oră.

Primăria comunei Freidorf, județul Timiș

PUBLICAȚIUNE

Se aduce la cunoștință publică, că dreptul de vânat de pe teritoriul comunei Freidorf în întindere de cca 2000 jughere cadastrale, se dă în arendă pe termen de 6 ani, începând dela 31 Ianuarie 1933 până la 31 Ianuarie 1939, prin licitație publică orală, care se va ține în ziua de 10 Ianuarie 1933, ora 15, în localul primăriei Freidorf.

Licitația se va ține în conformitate cu dispozițiunile legii contabilității publice.

Condițiunile se pot vedea în orele oficiale la primărie.

Primăria comunei Sipet, jud. Timiș

PUBLICAȚIUNE DE LICITAȚIE

Se aduce la cunoștință generală, că în ziua de 7 Ianuarie 1933 ora 10 în localul primăriei se va esarenda terenul de vânat al comunei Sipet în întindere de circa 9,000 jugh. cad. pe durată de 3 ani.

Pretul de strigare este lei 3.000.

Licitanții vor prezenta autorizația eliberată de inspectoratul de Vânătoare.

Primăria comunei Dedrad, jud. Mureș

PUBLICAȚIUNE

Se aduce la cunoștință publică, că în sensul Art. 9 al legii vânătorului dreptul de vânătoare al comunei Dedrad, se va arenda prin licitație publică cu oferte închise și verbale în ziua de 28 Decembrie 1932 pe termen de 5 ani consecutiv cu începere dela 1 Ianuarie 1932 până la 15 Octombrie 1938.

Pretul de strigare lei 3.500 anual. Vadiu 6%.

Condițiunile de licitație se pot vedea în orele oficiale la oficiul notarial Dedrad.

Primăria comunei Cotus, jud. Mureș
PUBLICAȚIUNE

Se aduce la cunoștința amatorilor că terenul de vânat a comunei Cotus, în conformitate cu avizul consiliului comunal, dat prin hotărârea Nr. 7/1932, și modificat cu hotărârea Nr. 11/932 se va arenda prin licitație publică în ziua de 20 Februarie 1933, în localul primăriei comunei Cotus, la orele 9 dimineața.

Condițiunile sunt acelea fixate de Ministerul de Domenii și se pot vedea zilnic la biroul notariat din Erneu, în orele oficiale.

Pretul de strigare este de lei 1000.

Termenul de arendare este de 3 ani și începe cu 1 Ianuarie 1933.

Dacă licitație în ziua fixată mai sus nu va avea rezultat, atunci se va ține o nouă licitație în 15 zile dela data fixată mai sus, fără a mai face altă publicație.

Primăria Comunei Lățunaș, jud. Timiș
PUBLICAȚIUNE

Comuna Lățunaș arendează dreptul de vânat din hotarul comunei Lățunaș, în licitație publică orală, care se va ține la casa comunală în ziua de 28 Ianuarie 1933, ora 10, în conformitate cu dispozițiunile art. 88—110 ale legii contabilității publice.

Înainte de începerea licitațiunii se va depune o garanție de 10 la sută.

INFORMAȚIUNI

Circulând persistent svonul că Ministerul de Domenii ar fi decis, pentru toată țara și pe timp de doi ani, oprirea vânătoarei de iepuri; am solicitat Onor. Direcțiunea Generală a vânătoarei să binevoiască a ne informa asupra temeiniciei acestor svonuri.

Realitatea este, că până azi nu s'a decis nimic, dar față de situația iepurilor în unele regiuni, nu sunt excluse unele măsuri restrictive, ce ar putea fi luate.

REDAȚIA

Din viața Societăților afiliate

Tablou de membrii soc. de vânătoare „Sturzul“ din
Biucești-Mehedinți

C. Rădulescu-Motru, Em. Dumitrescu, C. Nițescu, inginer, I. Opreanu, conductor, C. Rădulescu, agricultor, Al. Diaconu, învățător, Gh. Colțescu, învățător, P. Lupu, comerciant, Ilie Țăpuși, agricultor, C. I. Rădulescu, agricultor, C. N. N. Slapciu, agricultor, N. D. Țăpuși, agricultor, Dumitru P. Dumitrașcu, Ioan Militaru, pădurar, Savu Frâsie, comerciant, Carol Herberst, Șerb. Brădisteanu, avocat, Nicolae Dușescu, N. St. Răcăreanu.

Tabloul membrilor societății de vânătoare „Cerbul“
din comuna Berzovia, jud. Caraș

Moser Adolf, Sfera Petru, Șest Achim, Carabaș Achim, Cato Desideriu, Grozdan Gheorghe, Heger Andre, Popovics Rusaliu, Moser Aloisiu, Mingea Achim, Chincea Gheorghe, Wissensz Gheorghe, Șest Achim mic, Ogherlaci Nicolae.

Tablou de membrii soc. de vânătoare „Vulturul Caliacrei“
din orașul Bazargic, jud. Caliacra

D. Săvulescu, Gh. Vodeniciarov, Ivan Ilief, Hristu At. Dumitru, Ion Asagan, Dimo Enef, Ivan Petrof, Nenciu Casabof, Manole Chiriaz, Drăgoi Dascalof, Miru Dascalof, Petre Nicolof, Atanas D. Sifcof, Ion D. Badralaxe, Mamut Abil, Ivan Iordanof, Nahabet Esergian, Trifon D. Prihof, Tud. Z. Mednicarof, Dr. B. Gospodinof, Pavel O. Ursu, Ion D. Mosescu, Sava T. Tonef, Petre H. Pavlof, Leon Benzonias, Liuben I. Martef, Ion Mădularu, Stere Nebi, Alexandru Cantor, Gh. Trandafirescu, Achif Baccargian, Stoian Jelef, Maior Iosif Duchorn, Ștefan M. A. badjief, Temistocle Beza, Enciu Nicolof, Izet Mustan, Ismail Bairactar, Mustafa Bairactar, Nicolae Prisăcaru, I. bream Chioseolu, Gheorghe Iv. Jelef, Balciu Stoianof, Dr. St. Piuschiulief, Ivan Nicolof, Regep Amet, Petre D. B. chiarof, Velu Atanasof, Ibram Amet Camber, Jeciu E. Jecef, Ion M. Hațiș, Enciu B. Jecef, Dumitru Burzău, Ruse Ivanof, Petre Velo, Gh. Sarapci, Milan Ghencef, Ștefan Donef, Stavre Bliznacof, Petre Lolof, Lt. Virgil Ionescu, Ion Albu, Ghiru V. Ceamurlischi, Dumitru Sarpe, Todor Mihalef, Petcu Iordanof, Ștefan Cristea, Hristu D. Novacef, Gh. N. Iorgachef, Nicolae N. Niculescu, Ali Osman Chioseolu, Adil H. Veis, Sali Suliman, Gheorghe Cârțu, Coliu Mincef, Ivan Petrof, Chiru Uzun Ivanof, Mustafa Iliaz, Vasile Dimitrof, Nicu Popescu, Ion Gh. Crețu, Amdi Amet Hogeia, Petre Enef, Riza Memet Aivaz, Dagne Iscref, Neiciu Stoianof, Rustem Iusuf, Rusi Ilief, Ismail M. Iliaz, Ismail Ismail, Feoctis Pavlenco, Chirciu Slavof, Sava C. Sava, Ștefan M. Ștefanof, Neiciu Dumitrof, Demir Atanasof, Anghel Dicef, Gh. Nencof, Isac Weiner, H. N. Hasmonay, Nenu H. Pavlof, Stoiciu Sto-

ianof, Tiniu H. Tinef, Dumitru Grecu, Dumitru Piuschiulief, Ganciu Canef, Mustafa Feizula, Izet Iusein, Ștefan Ciomu, Vasile Roșu, Toncu Pencof.

Tablou de membrii soc. de vânătoare „Vulturul“
din T.-Măgurele

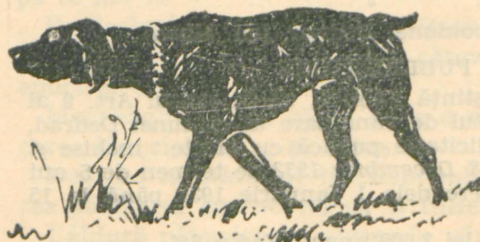
Take Slăvescu, Iosif I. Petrescu, Anghel Nițulescu, Marin Turneanu, Ion N. Cone, Ștefan Coteceru, Marin Stoichirlea, Marin Neacșu, Florea Neacșu, Marin Becheanu, Florea M. Pană, N. Bărbulescu, Alexandru Sandu, Ion Turneanu, Stan M. Cone, Ion G. Voicu, M. Ionescu-Lița, Marin D. Gâzea, Teodor Sendroiu, Sublocot. Florea Moraru, Ion Ghigeanu, Stan Sălcianu, Marin M. Tufan, Locot. J. Dragom, Gh. Trifu, Nicolae Delcea, Marin Viericiu, Mitrică M. Florica, Ion Manciu, Nicolae Vișan, Stoian Dughean, Grigore Popa, Gh. Dinculescu, Ilie Stroie, Ion Orjan, Marin Găldău, Manole Sârbu, Grigore Dănescu, Tudor M. Nica, Radu I. Vlad, Const. Cap Alb, Moraru A. Gheorghe, Gh. M. Raicu, Florea R. Turneanu, Florea R. Cașcaval, Zaharia Ușurelu, Stelian Iordănescu, Ion Abrașu, Vasile Maican, Plut. A. Barbă Roșie, Florea Șt. Vârzan, Andronache Nicolae, Teodor Ionescu, Petre Popescu-Pencov, Marin I. Ciubuc, Leonida I. Ionescu, Gh. Dumitrescu, Dem. G. Ivănuș, Grigore Mirea, Alex. L. Rădulescu, Ion Mardale, Florea Popescu, Anghel Ciocă, Ion St. Marcu, Dinu M. Micu, Plut. N. Constantin, Ilie Panait, Alexandru Rizu, Florea Moise, Toma Ghigeanu, Alexandru Roșu, Niță M. Miu, Ion A. Pastramă, Alex. Petrescu, Tudor Manea, Ion M. Barbăroșie, Anghel Praporgescu, Marin Subțirelu, Lt.-col. Mayer Carol, Liviu Novac, Teodor Ionescu.

Tablou de membrii societății de vânătoare din
Jecia-Mare

Kemper Iosif, Dohr Francisc, Kemper Nicolae, Beiszer Iosif, jun., Düprée Wendel, Beizer Iosif sen., Bosch Mihai, Tix Adam, Christmann Francisc sen., Christmann Francisc jun., Stemper Mihai, Gatter Mihai, Kurzhals Iosif, Portscheller Mateiu.

Tabloul de membrii societății de vânătoare „Vulturul“
din Târnava, jud. Soroca

Iacobăț Vasile, Axinte Gheorghe, Neamțu Vladimir, Rusu Vasile, Rusu Dionisie, Triculici Alexandru, Iurcu Ignat, Uncuță Alexei, Gușanu Alexei, Cernovschi Paramon, Djurencu Isac, Cazacu Filaret, Grigorovici Florea, Bernașevschi Vladimir, Andronic Vasile, Bădărău Ion, Moscaliuc Ion, Zahariev Alexandru, Costrîțchi Andrei, Rotar Pavel, Ciobotar Simion, Pivacovschi Florian, Gvozdingschi Anatolie, Lototovici Alexei, Scutelnic Nicolae, Anghel Ion, Pașevschi Vladimir, Popovschi Vladimir, Neacșu Marin, Chișcă Mihail, Motuzoc Ion, Chilaru Ion, Bădărău Gheorghe, Crijanovschi Alexei, Melnic Nicolae, Costrîțchi Serghei, Cașințev Alexei, Grișcă Timoftei, Buruiană Gheorghe, Lupașcu Gheorghe, Perjun Andrei.

Mica Publicitate

Armă „Hamless W. W. Greener Birmingham Works“
de ocazie, două țevi, lisse stânga, demi chocebord, în
bună stare. Lei 10.000.

Armă „Hamless“ cal. 20 ambele țevi lisse demi cho-
cebord în perfectă stare, aproape neintrebuințată ele-
gant construită prima fabrică cehoslovacă Nowotny din
Praga. Lei 7.000.

A se adresa la Uniune unde sunt expuse.

De vânzare, copoi bazet, copoi pentru ulpi și mistreț,
brac germani, dresați și nedresați. Creșterea și școală
de dresaaj Homorod. I. jud. Târnava Mare. Anexați mărci
pentru răspuns.

D-na Maior Mircea, București str. Spânței 23, posedă
o pereche de Cockerii negrii în vârstă de șase luni, cu
pedigree pe cari dorește ai vinde.

In strada Academiei No. 9 (colț cu str. Edgar Quinet) s'a deschis un

NO MAGAZIN DE CARTUȘE ȘI ARMURERIE

Cunoutele și apreciatele cartușe :

„ STELE“, „2 STELE“, „1 STEA“ și „VULPE“

se găsesc **NUMAI** la acest magazin și la Sediul Uniunii Generale a Vânătorilor, retrăgându-se reprezentanța vechilo depozitari **O. KLINGER S-sori.**

Cartușe s'au eftenit după cum urmează :

CU PULBERE FĂRĂ FUM ȘI ALICE TARI

„ca „2 stele“ (roșii)	cal. 12	Lei 7.05	bucata
	cal. 16	„ 6.55	„
	cal. 20	„ 6.15	„
„ca „3 stele“ (violet închis)	cal. 12	„ 7.70	„
	cal. 12 lungi	„ 8.20	„
	cal. 16	„ 7.20	„
	cal. 16 lungi	„ 7.70	„
	cal. 20	„ 6.80	„
	cal. 20 lungi	„ 7.20	„

CU PLUBERE NEAGRĂ

„ca „1 stea“ (albastre)	cal. 12	Lei 4.40	bucata
	cal. 16	„ 4.20	„
„ca „Vulpe“ (marron)	cal. 12	„ 3.60	„
	cal. 16	„ 3.60	„
„ca „Vulpe“ numai cu pulbere pachete a 10 buc. conținând și câte 10 rondele)	cal. 16	„ 28.—	pachetul
	cal. 12	„ 29.—	„

Toat cartușele noastre sunt de calitate superioară și sunt inimitabile a putere de pătrundere și grupaj.

Pentru a satisface toate cerințele, am mai pus în vânzare, in acelaș magazin din str. Academiei No. 9

CARTUȘE CU PULBERE FĂRĂ FUM

complect îngrijit încărcate cu materiale de bună calitate.

marca „LEGIA“ cal. 12 Lei 5.50 bucata.

cal. 16 „ 5. „

și diverse alte mărci de cartușe încărcate cu prețuri ce desfid orice concurență

Fabrika Română de Cartușe de Vânătoare S. A.

BUCUREȘTI, SOS. ȘTEFAN CEL MARE 45

NU PLECAȚI LA VANĂTOARE

PÂNĂ CE NU A-ȚI PUS ÎN GEANTĂ

CONSERVA POPULARĂ

„FLORA”

COSTITA DE PURCEL PE FASOLE ALBĂ

NUMAI LEI 10. - CUTIA

De vânzare la toate magazinele de Colorale.

Pentru comenzi în lăzi originale

a 50 sau 100 cutii

adresați-vă la:

FABRICA DE CONSERVE „FLORA”

Șos. Viilor, 55 - București - Telefon 234/49

și VEȚI OBȚINE 15% RABAT.

**Societățile de vânătoare primesc probe gratis
trimițând acest anunț Fabricii „FLORA”**

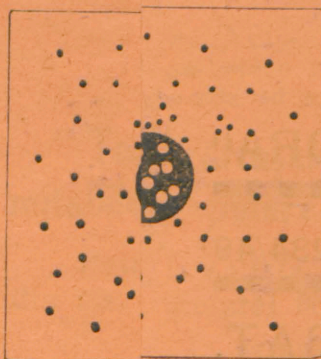
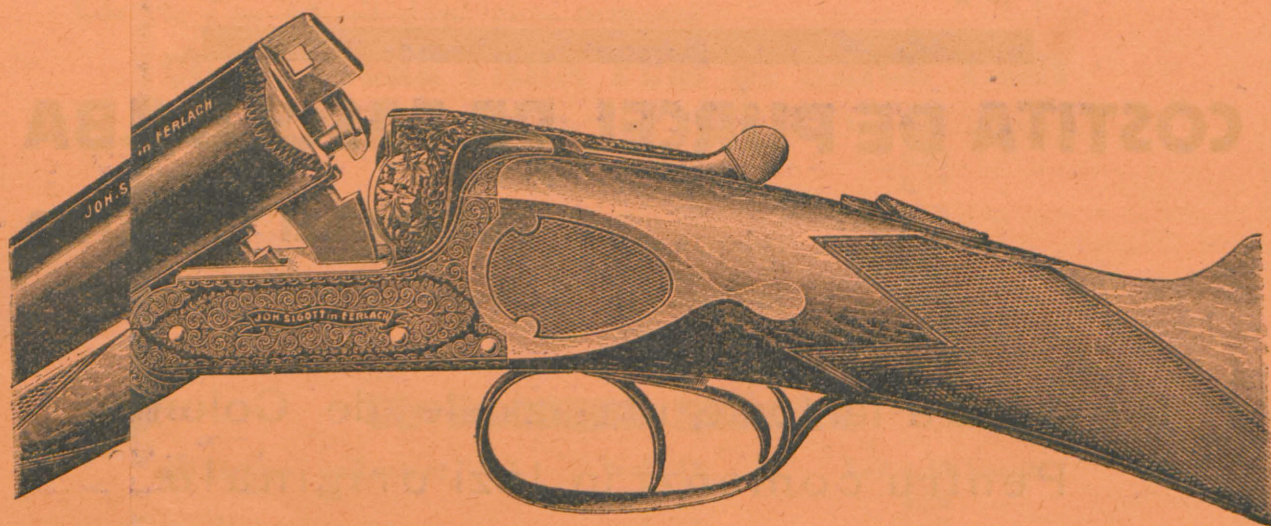
FABRICA DE ARME DE VÂNĂTOARE IOHANN SIGOTT

FERLACH — KARNTEN — AUSTRIA

PRODUCE ȘI VINDE CELE MAI MODERNE

ARME DE VÂNĂTOARE ȘI ANUME:

ARME DE VÂNĂTOARE ELEGANTE CU DOUĂ ȚEVI DE ALICE CU ȘI FARA COCOAȘE
ARME PENTRU TRAGERE LA PORUMBEI (ȘI PERECHI) TOATE CU UN TIR SUPERIOR

C I L A

Mărimea 63 m. cu lovitură trasă din foc Sigott-Drall-Rifle la 50 p. cu alicie No. 6

Inventatorul și singurul îndreptățit la construirea „forajului Sigott-Drall Rifle” cu efect de tir neobișnuit de strâns și o penerație mare a alicelor (v. cibra). Construește deasemenea arme mixte, arme mixte sistem Bock, Drillinguri, arme cu două țevi de glonț (Expres) și carabine cu repetiție în toate calibrele chiar și pentru glonțul de mare viteză 7×65 Brenneke și 8t×60. Magnum. Gloanțele acestor cartușe au o traectorie aproape dreaptă până la peste 300 m. și o eficacitate fulgerătoare asupra vânatului. Armele pentru aceste cartușe se pot utiliza în special pentru vânarea cerbilor mari, pentru mistreți și urși

Glonț Sigott

pentru forajul Sigott - Dral - Rifle și pentru țevi cu foraj choke

Armele mele sunt sub raportul construcției precise și solide precum și al calității tirului, foarte eficiente și dau pentru orice armă o garanție pe cinci ani. Constacțiile mele sunt premiate de multe ori cu medalii de aur. Mii de scrisori de mulțumire în partea notabilităților și a vânătorilor profesioniști stau la dispoziția tuturor.

Catalogul bogat ilustrat în care sunt gravate după natură și descrise în amănunt armele mele. Se trimit la cerere de fabrica mea sau de Uniunea Generală a Vânătorilor din România.

CR. GENERAL TELL No. 9 bis, unde se pot vedea și cumpăra.

REVISTA VÂNĂTORILOR

ORGAN OFICIAL AL UNIUNEI GENERALE A VÂNĂTORILOR DIN ROMANIA

SEDIUL „UNIUNEI”: STRADA GENERAL CHR. TELL No. 9 bis — TELEFON: 2/51/58

Redactată de cei mai de seamă tehnicieni și specialiști în materie de vânatoare din țară, publică: articole cu subiecte pur vânătorești de interes general, privind protecția și înmulțirea vânatului, educația vânătorească, tehnica armelor, chestiunile juridice privitoare la legea vânatului, dispozițiunile luate de organele administrative ale vânătoarei, lista contraveniențelor la legea de vânatoare, dărilor de seamă a societăților de vânatoare afiliate, precum și orice gen de literatură cu subiecte de vânatoare.

Abonamentul anual 300 lei. - Pentru soc. afiliate 400 lei. - Costul stemei 200 lei

Anunțuri comerciale 1 pag 500 lei lunar
½ pagină . . . . . 250 lei lunar
¼ pagină . . . . . 125 lei lunar
M.ca publicitate . . . . . 1 Leu cuvântul
Abonamentul la „Revista Vânătorilor”
ESTE OBLIGATOR PENTRU TOȚI
membrii Uniunii (Art. 6 din Statute).

„Revista Vânătorilor” este unicul mijloc de comunicare al tuturor vânătorilor din toată țara, care au să-și spună ceva. De aceea, dacă aveți ceva de curpăra, de vândut, de schimbat, sau de pus o întrebare tehnică vânătorească, adresați-vă „REVISTEI VÂNĂTORILOR”

La orice corespondență atașați mărcile pentru răspuns

Administrația revistei expedind regulat fiecare număr tuturor abonaților, orice vină de neprimire cade exclusiv în seama poștei, careia trebuie adresate în scris toate reclamațiile. Plata cotizației anuale se primește până la 1 Aprilie, dată când revista se trimite contra ramburs.

UNIREA face PUTEREA

STRÂNGETI-VĂ în jurul UNIUNEI

Domnii colaboratori pot obține oricâte separate, doresc, din articolele domniilor lor, comandându-le direct la tipografie sau prin intermediu Uniunii, după un tarif minimal.

*
**

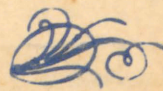
Manuscrisele nu se înapoiază. * Toții colaboratori sunt deci rugați să-și păstreze copie de pe articolele trimise pentru „Revista Vânătorilor”

**
*

Prețul unui exemplar 25 Lei

Prețul unui număr vechi 30 Lei

4